

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Siechnice – raport

*Projekt „Centrum Usług Społecznych w Gminie Siechnice” nr FEDS.07.07-IP.02-007/24-00,
Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym
Śląsku, Działania 7.7 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych Programu Fundusze
Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego
Funduszu Społecznego Plus*

*Opracowała Anna Kamzol-Suś dla Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw
Pozarządowych na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach.*

Czerwiec 2025

Spis treści

Wstęp	4
1. Metodologia badań	5
2. Opis obszaru objętego diagnozą	16
3. Wnioski i rekomendacje z dotychczasowych diagnoz społeczności lokalnej.....	18
3.1. Diagnozy dotyczące uzależnień i przemocy domowej	20
3.2. Diagnoza do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siechnice na lata 2023-2027	23
3.3. Diagnoza Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021 – 2027	26
4. Analiza danych zastanych (desk research).....	30
4.1. Sytuacja demograficzna	30
4.2. Opieka nad dziećmi do lat 3	42
4.3. Edukacja	45
4.4. Organizacje pozarządowe.....	50
4.5. Diagnoza sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach	63
A) Analiza Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Siechnice za 2024 rok	63
B) Analiza Sprawozdania z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice za 2024 rok	65
C) Analiza sprawozdania z realizacji Strategii Wsparcia Osób Starszych i Osób z Niepełnosprawnościami w Gminie Siechnice za 2024 rok.....	66
D) Analiza Sprawozdania z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siechnice za 2024 rok	68
E) Analiza Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach za rok 2024:.....	71
4.6. Instytucjonalny potencjał świadczenia usług społecznych	73
5. Wyniki badań ankietowych społeczności lokalnej	78
5.1. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród dzieci	78
5.2. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród młodzieży	86
5.3. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród dorosłych.....	96
6. Wyniki badań focusowych	109
6.1. Badanie focusowe przeprowadzone dla rodzin z dziećmi	109
6.2. Badanie focusowe przeprowadzone dla młodzieży	110
6.3. Badanie focusowe przeprowadzone dla Radnych Rady Miejskiej w Siechnicach.....	111
6.4. Badanie focusowe przeprowadzone dla seniorów	113

6.5 Badanie focusowe przeprowadzone dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.....	114
7.Ustalenia wynikające ze spotkań konsultacyjnych.....	115
7.1. Spotkanie konsultacyjne w Siechnicach.....	115
7.2. Spotkanie konsultacyjne w Świętej Katarzynie	116
7.3. Spotkanie konsultacyjne w Trestnie	117
7.4. Spotkanie konsultacyjne w Żernikach Wrocławskich	118
7.5. Spotkanie konsultacyjne w Radwanicach	119
8.Wyniki warsztatu wydobywczego	121
8.1. Wnioski z warsztatu wydobywczego – dzieci	121
8.2. Wnioski z warsztatu wydobywczego – młodzież	123
8.3. Wnioski z warsztatu wydobywczego – dorośli.....	124
8.4. Wnioski z warsztatu wydobywczego – seniorzy	125
8.5. Wnioski z warsztatu wydobywczego – osoby z niepełnosprawnością i ich opiekunowie	126
9. Wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy:	127
10. Rekomendacje	131
Spis rysunków	153
Spis tabel	155

Wstęp

Diagnoza została przeprowadzona na potrzeby przekształcenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach w Centrum Usług Społecznych w Siechnicach.

Centra usług społecznych (CUS) to nowe jednostki organizacyjne gminy i nowa instytucja lokalnej polityki społecznej, która ma służyć rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. Centra usług społecznych są także źródłem kompletnych informacji o usługach społecznych. Tworzony program usług społecznych może być skierowany do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.¹

Diagnoza została przeprowadzona zgodnie z art. 21 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818) w oparciu o rekomendacje z zaleceń Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Będzie ona narzędziem do sporządzenia planu organizowania społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. Diagnoza prowadzona była w terminie od 5 marca do 23 maja 2025 roku.

Niniejszy dokument jest podsumowaniem ponad dwumiesięcznych prac na przełomie I i II kwartału 2025 roku, które dały ogłęd na wiele potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców Gminy Siechnice, ale także zdefiniowały istniejący potencjał wśród społeczności lokalnej.

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych będzie fundamentem do zaprojektowania nowych usług, świadczonych przez wspólnotę samorządową w ramach Centrum Usług Społecznych (CUS) w Siechnicach. Będą one w sposób praktyczny uzupełniać usługi społeczne realizowane przez podmioty działające w obszarach wsparcia społecznego na terenie gminy. Diagnoza została przeprowadzona na zasadach rekomendowanych przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w ramach pakietu edukacyjnego pn. Jak utworzyć i prowadzić centrum usług społecznych² :

- a) wieloaspektowość – odnosi się do różnych uwarunkowań i przejawów kondycji społeczności lokalnej, w sposób szczególny do działających organizacji pozarządowych,
- b) kompleksowość – uwzględnia szeroki zakres działań usługowych organizowanych przez gminę,
- c) zróżnicowanie metod badawczych – łączy różne metody i techniki badawcze,
- d) partycypacja – zapewnia uczestnictwo i wyrażenie opinii przez mieszkańców na całość procesu projektowania usług,
- e) praktyczność – dostarcza władzom Gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych.

¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/co-to-jest-cus>

² https://www.prezydent.pl/storage/file/core_files/2021/8/5/40042170f738f8f703391e00d7c8c4d7/cus_broszura_2_web.pdf

1. Metodologia badań

Celem niniejszego dokumentu zrealizowanego na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach w ramach projektu „*Centrum Usług Społecznych w Gminie Siechnice*”, jest ukazanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie gminy w oparciu o podejście koproducentkie, czyli wspólne tworzenie usług przez przedstawicieli samorządu, mieszkańców, lokalnych instytucji i organizacji.

Badania były zaprojektowane w taki sposób, by mogły odpowiedzieć na cele szczegółowe:

- 1) wyznaczenie i skonkretyzowanie uwarunkowań oraz możliwości społeczności lokalnej,
- 2) określenie potrzeb w zakresie usług społecznych,
- 3) zidentyfikowanie zasobów i potencjału usługowego do rozszerzania oferty usług społecznych w Gminie Siechnice.

Badanie przeprowadzone w celu diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych trwało 3 miesiące i składało się z następujących etapów:

- a) **planowanie** – powołanie Społecznej Rady ds. wdrażania CUS w Gminie Siechnice, która opiniowała plan konsultacji społecznych, wносила uwagi do formularzy ankietowych do badania [5.03 – 21.04]
- b) **badanie** – pozyskiwanie danych, w tym przeprowadzenie badań ankietowych [28.03 – 5.05] oraz spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami (dotarcie do różnych placówek i instytucji w Gminie Siechnice) [18.03 – 5.05]
- c) **redagowanie raportu** – sporządzenie dokumentu z przeprowadzonej diagnozy, zaprezentowanie wyników [22.04 – 23.05.2025 r.]

Tabela 1 Etapy prac w czasie trwania diagnozy

miesiąc	2025											
	marzec				kwiecień				maj			
tydzień roku	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
etapy prac	planowanie											
		analiza desk research										
			badanie - konsultacje społeczne									
				badania ankietowe								
								redagowanie raportu				

Źródło: Opracowanie własne.

Dobór uczestników badań

Próbę badawczą stanowili mieszkańcy gminy, którzy dysponowali odpowiednią wiedzą o interesujących nas kwestiach. Informatorami w trakcie badań byli:

- osoby związane z organizacją usług społecznych: przedstawiciele samorządu placówek opiekuńczo-wychowawczych i oświatowych, społeczności lokalnej i biznesu,
- odbiorcy usług społecznych: mieszkańcy (badania ankietowe, konsultacje społeczne, badania focusowe),
- liderzy społeczności lokalnej: sołtysi i rady sołeckie, rady osiedla, rady mieszkańców, organizacje pozarządowe działające na terenie gminy (obecni na spotkaniach ze społecznością lokalną), Radni Rady Miejskiej w Siechnicach.

Spółeczna Rada ds. wdrażania Centrum Usług Społecznych została powołana Zarządzeniem nr 12/2025 Burmistrza Siechnic z dnia 23 stycznia 2025 r. Przewodnictwo jej działania przekazano w ręce Zastępcy Burmistrza Siechnic oraz Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach. Rada liczy 16 osób, a jej członkami zostali przedstawiciele:

- 1) **samorządu** - 8 osób: reprezentanci Rady Miejskiej w Siechnicach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Młodzieżowej Rady Gminy Siechnice, Centrum Kultury w Siechnicach, Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Siechnicach, Straży Miejskiej w Siechnicach, Zespołu Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie, Rady Seniorów Województwa Dolnośląskiego,
- 2) **placówek oświatowych** – 1 osoba - Szkoła Podstawowa nr 2 w Siechnicach,
- 3) **społeczności lokalnej** – 4 osoby, w tym radny Rady Mieszkańców Siechnic, organizacji pozarządowych – 1 osoba - Fundacja „Dajemy Wsparcie”,
- 4) **sektora biznesowego** – 2 osoby - Firma MEXIM Sp. z o.o. oraz prywatny Żłobek „Akademia Lidera”.

Ponadto powołano 4 ekspertów zewnętrznych:

- 1) pracownika naukowo-dydaktycznego w Instytucie Politologii UW, eksperta i doradcę jednostek samorządu terytorialnego w zakresie tworzenia dokumentów strategicznych w tym lokalnych strategii,
- 2) eksperta ds. kształcenia kadr pomocy społecznej,
- 3) eksperta z Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- 4) eksperta w zakresie tworzenia CUS i standaryzacji usług społecznych.

Do katalogu zadań Rady należy:

- 1) inicjowanie działań środowiskowych celem przeprowadzenia diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej na terenie Gminy Siechnice,
- 2) analiza zasobów i potencjału podmiotów, instytucji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców realizujących usługi społeczne na terenie gminy,
- 3) ocena diagnozy i planu wdrażaniu celem oceny i wyboru usług społecznych do realizacji,
- 4) analiza zagrożeń i podejmowanie działań minimalizujących ryzyko niezrealizowania działań zaplanowanych w projekcie,
- 5) ocena diagnozy i planu wdrażaniu celem oceny i wyboru usług społecznych do realizacji,

- 6) monitoring i ewaluacja świadczonych usług,
- 7) wspieranie kadry realizującej działania projektowe.

Powołany zespół to aktywni przedstawiciele życia społecznego z terenu gminy – osoby zaangażowane zawodowo i wolontariacko w branżę związane ze świadczeniem usług społecznych w Siechnicach i okolicy. Zespół Społecznej Rady spotyka się cyklicznie raz na kwartał i jednym ze zrealizowanych zamierzeń było wsparcie procesu diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Siechnice poprzez konsultacje formularzy ankiet, rozmowa na temat wstępnych wniosków. Specjaliści wspierający proces opracowania diagnozy wspomagali swoją wiedzą i doświadczeniem przebieg prac przede wszystkim pod kątem praktycznego dotarcia do mieszkańców tworzących różne grupy społeczne oraz decydowali o kierunku badań znając swoje środowiska pracy.

Metodyka Badawcza

Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem **partycypacyjnej metody badawczej (PAR – Participative Action Research)**³. W tym podejściu uczestnicy badania mają aktywny udział w jego realizacji, co pozwala na lepsze zrozumienie problemu oraz zastosowanie wyników w praktyce. Badacze wspólnie z uczestnikami badania definiowali problem, kontrolowali przebieg oraz dyskutowali praktyczne implikacje wyników.

Do zebrania danych wykorzystano dwa główne narzędzia badawcze:

- **CAWI (Computer Assisted Web Interviews)** – ankieta online, umożliwiająca anonimowość, swobodę oraz łatwiejszy dostęp dla młodszych mieszkańców.
- **PAPI (Paper And Pen Personal Interview)** – wywiad kwestionariuszowy przeprowadzony osobiście, szczególnie dostępny dla starszej części społeczności⁴.

Po zebraniu formularzy papierowych zostały one przeniesione na platformę do badań społecznych, co umożliwiło całościową analizę wyników.

Przeprowadzona w Gminie Siechnice ankietyzacja była kierowana do 3 grup społecznych:

- dzieci,
- młodzież,
- dorośli.

Badanie ankietowe przeprowadzono od 28.03 do 5.05.2025 r., na pytania wielokrotnego wyboru zebrano łącznie **1691 ważnych odpowiedzi**. Ankietowanie wskazywało w poszczególnych grupach informacje na temat oceny jakości życia mieszkańców, prowadzonych aktywności przez respondentów w wolnym czasie, otoczenia spędzania czasu wolnego, korzystania z usług na terenie gminy, barier

³ Maria Theiss, *Participative Action Research. O roli „partycypacyjnych badań w działaniu” w polityce społecznej*

⁴ Przewłocka J., *CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju*

w dostępie do usług, korzystania usług poza gminą, chęci na udział w usługach w najbliższym czasie, angażowania się w działania społeczne, drogę pozyskiwania informacji o wydarzeniach i usługach w gminie (dorośli), spędzania czasu wolnego, miejsca przebywania w wolnym czasie, uczestnictwa w zajęciach dodatkowych, chęci uczestnictwa w zajęciach i wydarzeniach, chęci skorzystania z pomocy (młodzież i dzieci).

Responsywność ankiety odnotowano na poziomie **5,60%** populacji mieszkańców Gminy Siechnice, z czego:

1) mieszkańców zamieszkałych **w mieście** – **5,86%** (644 odpowiedzi),

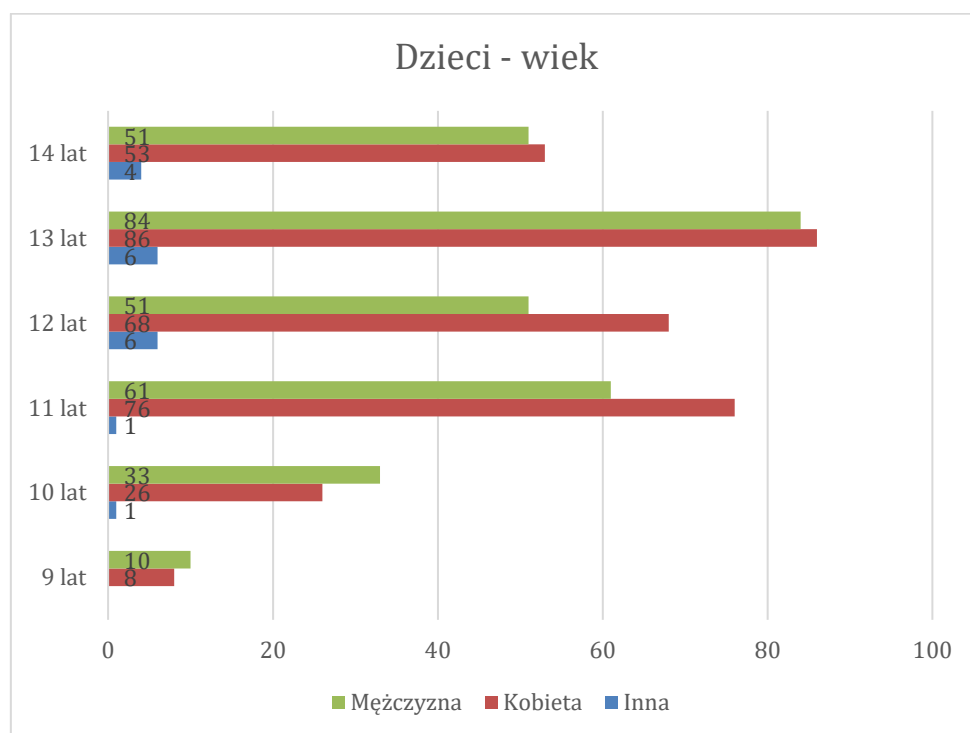
2) mieszkańców zamieszkałych **na wsi** – **5,45 %** (1047 odpowiedzi)

Aby wykorzystać pełen potencjał badania przeprowadzono analizę przekrojową, aby lepiej zrozumieć specyficzne potrzeby poszczególnych segmentów mieszkańców. Wyodrębnione grupy scharakteryzowano poniżej. Zabieg ten pozwolił na bardziej precyzyjne planowanie usług w gminie.

DZIECI

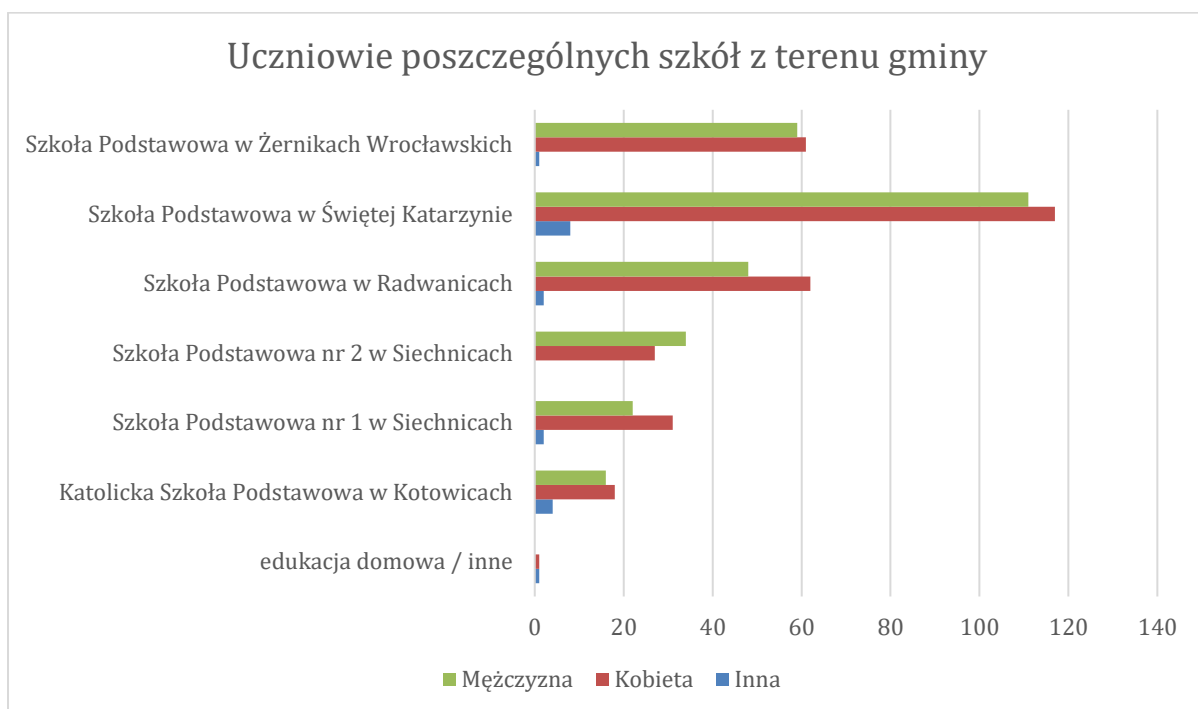
Charakterystyka grupy ankietyzowanej bazuje na zebranych odpowiedziach z prowadzonej ankietyzacji celowanej kierowanej do grupy mieszkańców w wieku 9-14 lat poprzez personalizowany formularz ankietowy dystrybuowany do szkół podstawowych gminy, a także w oparciu o spotkanie konsultacyjne dedykowane rodzicom z dziećmi i spotkania konsultacyjne prowadzone dla społeczności lokalnych w 5 lokalizacjach gminy.

W badaniu ankietowym udział wzięło 625 dzieci stanowiących 36,96% ankietowanych. 23,36% osób stanowiło mieszkańców miasta, a 76,64% to mieszkańcy wsi.

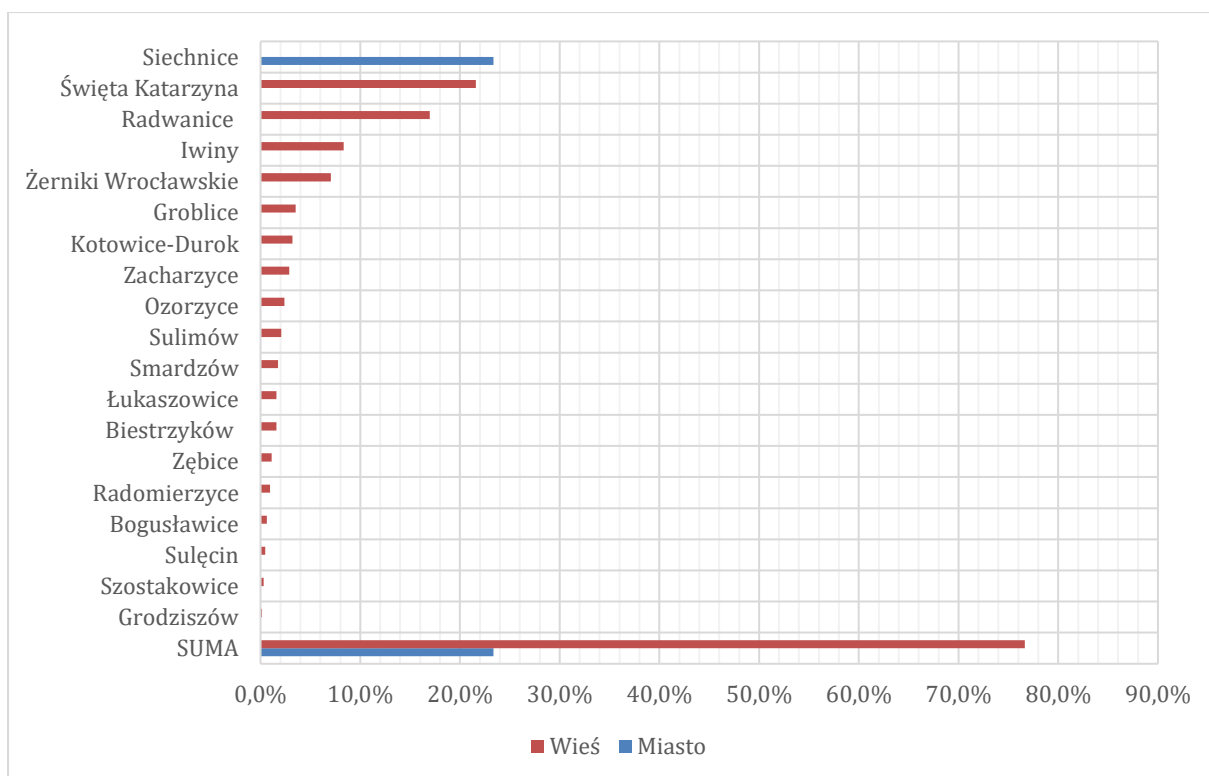
Rysunek 1 Wiek respondentów - grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2 Respondenci jako uczniowie szkół z terenu gminy - grupa: dzieci
 Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani pochodzą z różnych miejscowości Gminy Siechnice:

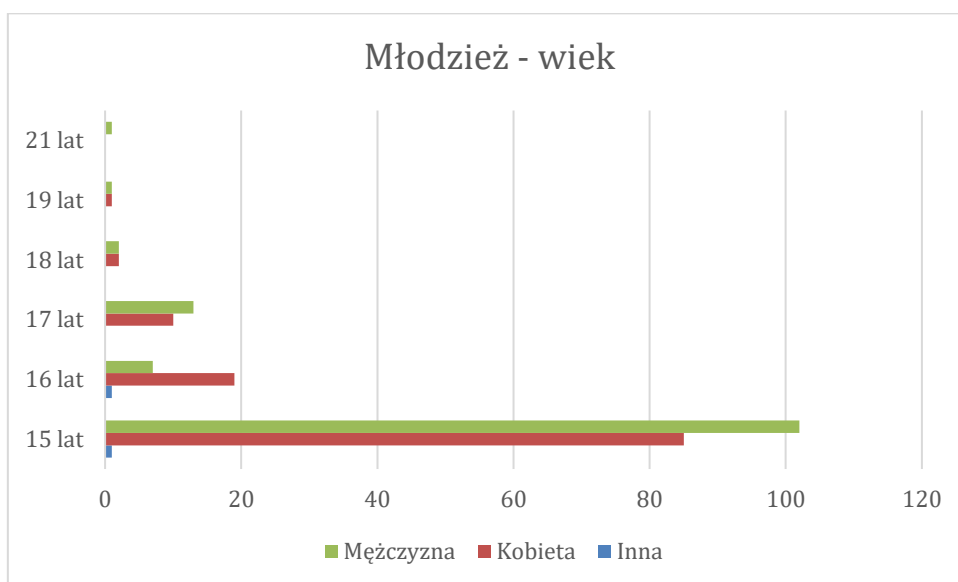

Rysunek 3 Miejsce zamieszkania – grupa: dzieci
 Źródło: Opracowanie własne.

MŁODZIEŻ

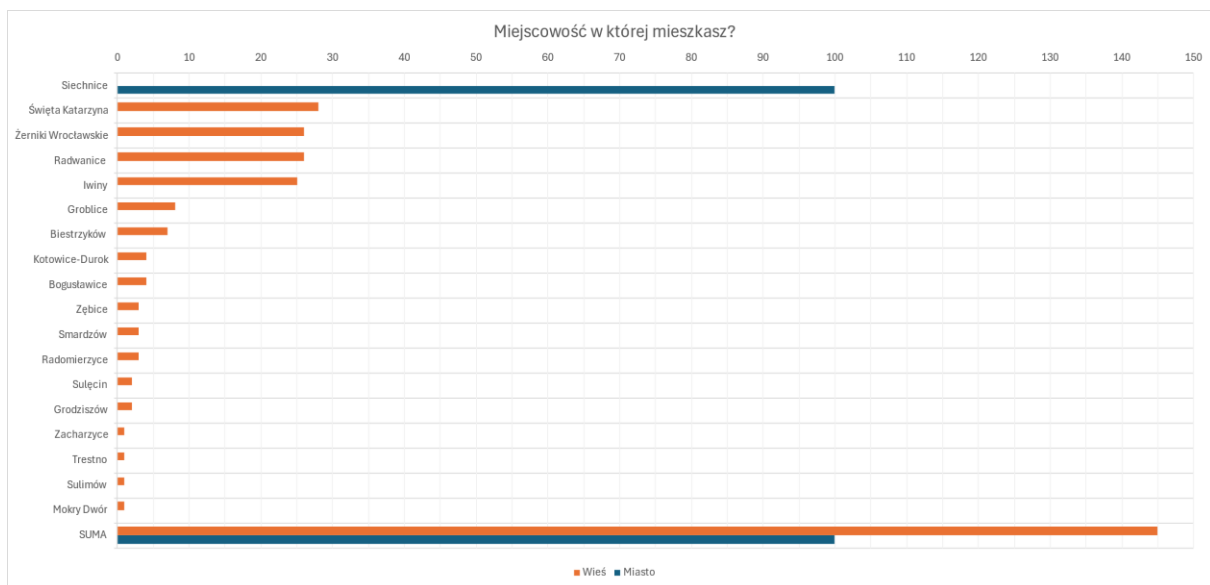
Charakterystyka grupy bazuje na zebranych odpowiedziach z prowadzonej ankietyzacji celowanej kierowanej do grupy mieszkańców w wieku **13-19 lat** poprzez personalizowany formularz ankietowy dystrybuowany do uczniów szkół podstawowych klas 8 gminy oraz mieszkańców – uczniów szkół ponadpodstawowych, a także w oparciu o spotkanie konsultacyjne dedykowane młodzieży oraz spotkaniu z Młodzieżową Radą Gminy w Siechnicach i spotkania konsultacyjne prowadzone dla społeczności lokalnych w 5 lokalizacjach gminy.

W badaniu ankietowym udział wzięło 245 młodzieży stanowiących 14,49% ankietowanych. 40,82% osób stanowiło mieszkańców miasta, a 59,18% to mieszkańcy wsi.

Rysunek 4 Wiek respondentów - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Ankietowani pochodzą z różnych miejscowości Gminy Siechnice:

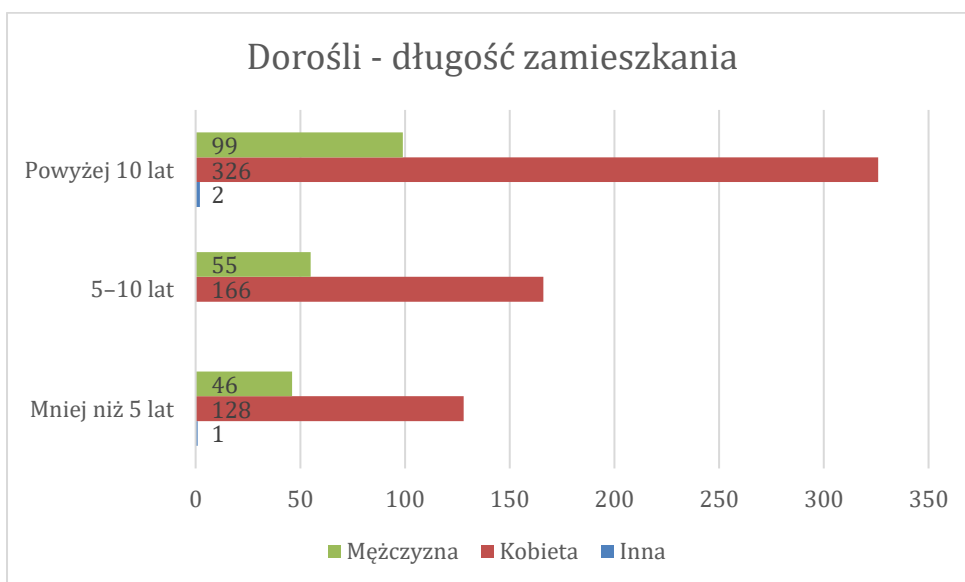

Rysunek 5 Miejsce zamieszkania - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

DOROŚLI

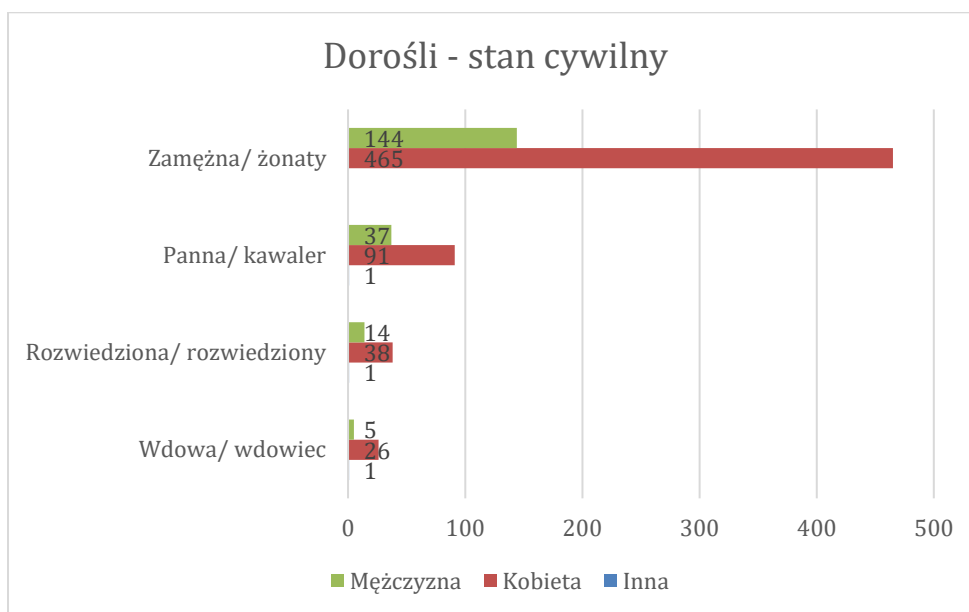
W badaniu ankietowym udział wzięło 821 osób – dorosłych w wieku 18+ (wraz z seniorami) stanowiących 48,55% ankietowanych. 48,48% osób stanowiło mieszkańców miasta, a 51,52% to mieszkańcy wsi.

Ankietowani pochodzą ze wszystkich miejscowości Gminy Siechnice.

Rysunek 6 Długość zamieszkania na terenie gminy - grupa: dorośli.
Źródło: Opracowanie własne.

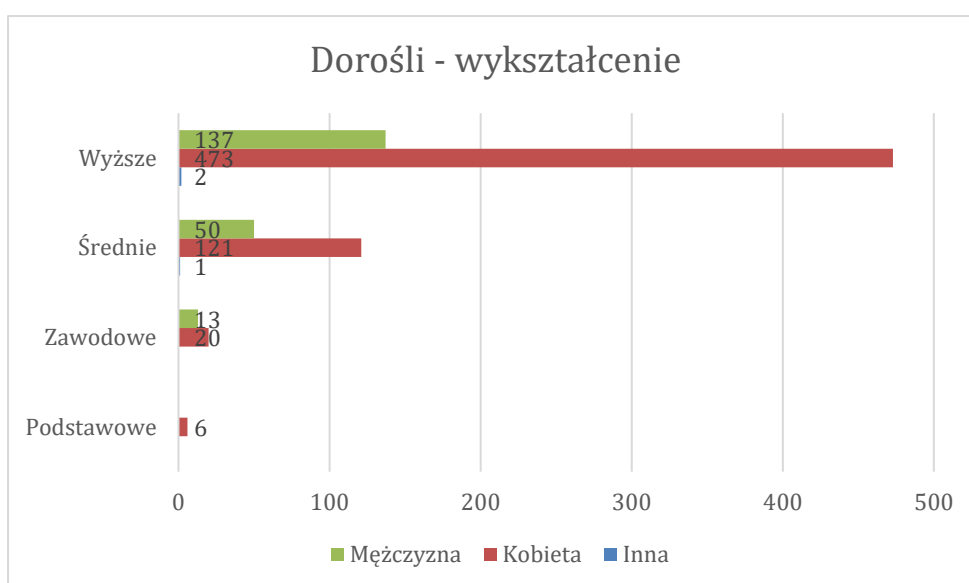
Respondenci posiadają różny staż zamieszkania na terenie gminy.

Rysunek 7 Stan cywilny respondentów - grupa: dorośli.

Źródło: Opracowanie własne.

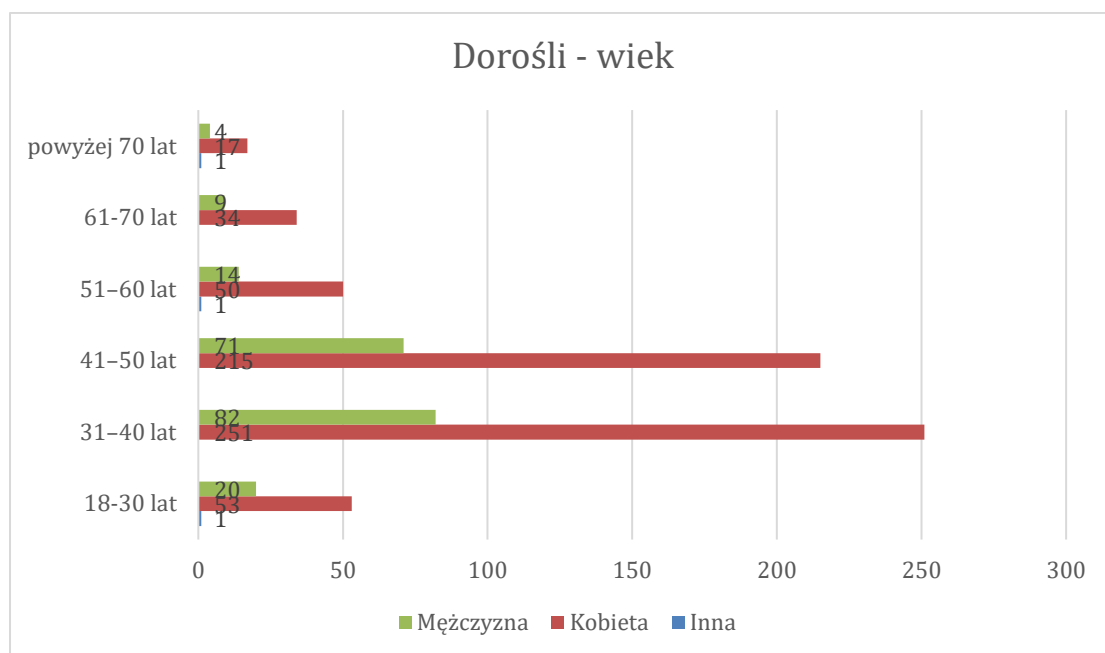
Grupa dorosłych ankietowanych różni się między sobą stanem cywilnym.

Rysunek 8 Wykształcenie respondentów - grupa: dorośli.

Źródło: Opracowanie własne.

Grupa dorosłych ankietowanych różni się między sobą poziomem wykształcenia.

Rysunek 9 Wiek respondentów - grupa: dorośli.

Źródło: Opracowanie własne.

Respondenci w tej grupie są zróżnicowani pod względem wieku, co przemawia za ich zróżnicowaną perspektywą potrzeb.

Przebadana grupa respondentów jest grupą zróżnicowaną pod względem wieku, płci, poziomu wykształcenia i stanu cywilnego. Dostarczone przez nich informację bazują na różnych życiowych doświadczeniach, co może oddawać różne perspektywy życia i wynikające potrzeby pojawiające się na terenie gminy. Tak zróżnicowana demograficznie grupa jest grupą różnorodną odzwierciedlającą szerokie spektrum doświadczeń. Respondenci mogą mieć odmienne spojrzenie na kwestie związane z życiem w gminie.

Wyniki badania mogą ujawniać różne, czasem sprzeczne oczekiwania wobec władz gminy, co wymaga zrównoważonego podejścia w polityce lokalnej.

Spotkania konsultacyjne i spotkania focusowe

Konsultacje społeczne były prowadzone w 5 lokalizacjach na terenie gminy dla wszystkich mieszkańców gminy, a także odbyły się spotkania dedykowane konkretnym grupom docelowym. Spotkania **focusowe**⁵ dostarczyły jakościowych danych, umożliwiając pogłębioną dyskusję na temat opinii i doświadczeń uczestników. W trakcie spotkań dyskutowano o różnych aspektach usług społecznych, co pozwoliło uzyskać cenne informacje dotyczące oczekiwań i potrzeb mieszkańców.

⁵ Dominika Maison, Zogniskowane wywiady grupowe. Jakościowa metoda badań marketingowych.

W trakcie prowadzenia badań odbyły się spotkania focusowe, spotkania celowane, na które zaproszono 5 grup społecznych mieszkańców Gminy Siechnice. Byli to:

- seniorzy,
- osoby z niepełnosprawnością wraz z ich opiekunami,
- młodzież,
- rodzice z dziećmi,
- Radni Rady Miejskiej w Siechnicach.

Badania te były badaniami jakościowymi prowadzonymi według przygotowanego scenariusza pytań pogłębiających, celem poznania punktu widzenia jakości życia w/w grup społecznych w gminie oraz weryfikującym ogólne założenia badawcze.

Tabela 2 Zestawienie zorganizowanych badań focusowych podczas diagnozy

L.p.	Data	Grupa	Liczba uczestników
1	14.03	Radni Rady Miejskiej w Siechnicach – spotkanie online	10
2	18.03	Seniorzy	30
3	4.04	Osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie	10
4	22.03 oraz 25.04	Młodzież (klasy 8 SP oraz szkoły średnie)	11
5	2.04	Rodzice z dziećmi	7
RAZEM:			68 osób

Źródło: opracowanie własne.

Spotkania z mieszkańcami podczas badania były dedykowane poszczególnym obszarom gminy i odbywały się w 5 różnych miejscowościach:

- 1) Siechnice,
- 2) Święta Katarzyna,
- 3) Żerniki Wrocławskie,
- 4) Radwanice,
- 5) Trestno.

Tabela 3 Zestawienie zorganizowanych spotkań w terenie podczas diagnozy

lp	data	miejscowość	liczba uczestników
1	25.03	Siechnice, Groblice, Kotowice-Durok	12
2	1.04	Święta Katarzyna, Zacharzyce, Łukaszowice, Sulimów, Zębice, Grodziszów, Sulęcín, Szostakowice, Bogusławice, Ozorzyce	16
3	8.04	Trestno, Blizanowice, Mokry Dwór	9
4	9.04	Żerniki Wrocławskie, Iwiny, Radomierzyce, Biestrzyków, Smardzów	4
5	16.04	Radwanice	6
RAZEM:			47 osób

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza danych zastanych

Dodatkowo zastosowano **analizę danych zastanych (Desk Research)** ⁶, w ramach której przetworzono dane pochodzące z istniejących źródeł, takich jak Bank Danych Lokalnych, raporty i sprawozdania dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Siechnice. Analiza ta pozwoliła na porównanie wyników badań z danymi statystycznymi oraz aktualnymi raportami na temat polityki społecznej w gminie.

Warsztat wydobywczy

Warsztat ten stanowił jeden z głównych elementów w procesie konsultacyjnym, który pozwolił na dalsze zgłębienie tematyki i rozwój wniosków na podstawie analizy zebranych danych. Włączenie warsztatu do procesu badawczego miało na celu wykorzystanie wiedzy i doświadczenia lokalnych ekspertów oraz instytucji działających na terenie gminy. Cele warsztatu wydobywczego:

Weryfikacja wstępnych wyników diagnozy: Warsztat umożliwił przedstawienie wyników uzyskanych z wcześniejszych badań, w tym ankiet i spotkań focusowych, i ich weryfikację z perspektywy ekspertów praktycznych z różnych obszarów działalności społecznej.

Identyfikacja dodatkowych potrzeb i zasobów: Warsztat służył także jako narzędzie do zidentyfikowania obszarów, które wymagały dalszego zgłębienia, a także zasobów, które mogłyby zostać wykorzystane w procesie tworzenia usług społecznych.

Uzyskanie szczegółowych rekomendacji: Spotkanie ekspertów i przedstawicieli instytucji publicznych, w tym przedstawicieli gminnych służb, organizacji pozarządowych, i innych instytucji, miało na celu uzyskanie konkretnych rekomendacji, które mogłyby być wdrożone w ramach rozwoju usług społecznych w gminie.

Metodyka ta pozwoliła na rzetelną i kompleksową diagnozę, uwzględniającą szeroką perspektywę społeczności lokalnej oraz wykorzystanie dostępnych zasobów do projektowania usług społecznych w Gminie Siechnice. Podczas spotkania z przedstawicielami służb – pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jednostek oświatowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urzędu Miejskiego w Siechnicach, Straży Miejskiej, Policji oraz Zakładu Opieki Zdrowotnej zidentyfikowano główne wyzwania pojawiające się w codziennej pracy wśród gminnej społeczności zidentyfikowane również we wcześniejszych spotkaniach z mieszkańcami w środowisku oraz podczas spotkań focusowych z wybranymi grupami społecznymi oraz poszukano potencjału odpowiadającego na obecną sytuację.

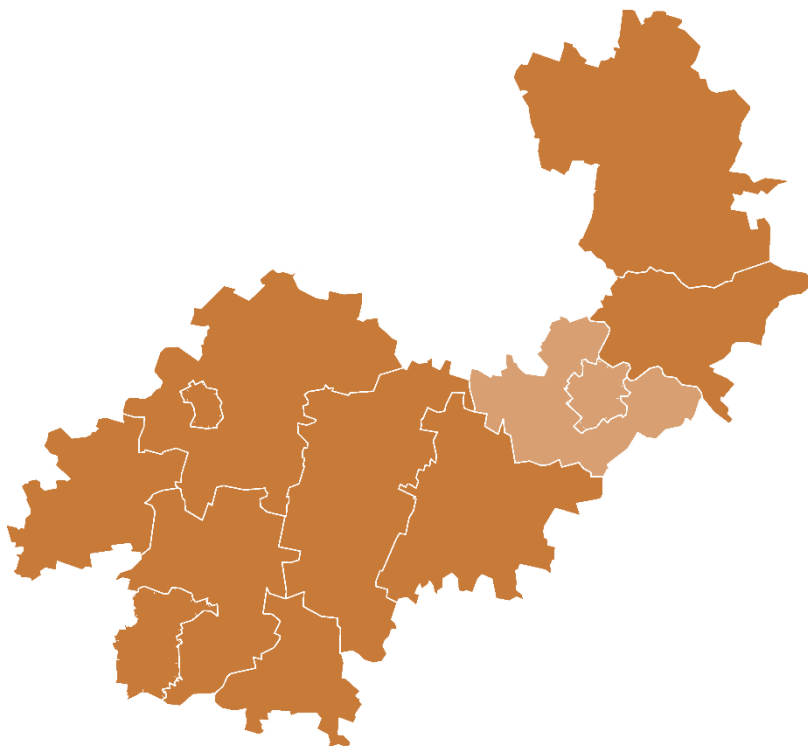
Warsztat pozwolił odpowiedzieć na kluczowe zagadnienia diagnozy. Uczestnicy spotkania dzielili się swoimi potrzebami, pomysłami i doświadczeniem. Tak dobrana technika pozwoliła na ugruntowanie procesu badawczego i jego praktyczne podsumowanie. W dalszej części diagnozy zaprezentowano wyniki badań w podziale na poszczególne grupy społeczne.

⁶ <https://bip.siechnice.pl/>

Wnioski i rekomendacje co do usług zostały wypracowane po szczegółowej analizie wniosków i rekomendacji z poszczególnych badań we współpracy z Radą Społeczną ds. Wdrażania CUS.

2. Opis obszaru objętego diagnozą

Gmina Siechnice to jednostka o charakterze miejsko-wiejskim, znajdująca się w powiecie wrocławskim, w województwie dolnośląskim. Gmina leży w bezpośrednim sąsiedztwie południowo-wschodnich granic Wrocławia, co zapewnia jej dogodny dostęp do stolicy Dolnego Śląska. Graniczy z rzeką Odrą od północnego wschodu, co stanowi jej naturalną barierę. Wokół Gminy Siechnice znajdują się sąsiednie gminy: Żórawina, Oława, Kobierzyce i Domaniów, co wpływa na jej dynamiczny rozwój, zarówno pod względem demograficznym, jak i gospodarczym.

*Rysunek 10 Położenie Gminy Siechnice na terenie powiatu wrocławskiego
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.*

W skład Gminy Siechnice wchodzi 21 sołectw, które obejmują następujące miejscowości:

1. Biestrzyków
2. Blizanowice
3. Bogusławice
4. Groblice
5. Grodziszów
6. Iwiny

7. Kotowice – Durok
8. Łukaszowice
9. Mokry Dwór
10. Ozorzyce
11. Radomierzyce
12. Radwanice
13. Smardzów
14. Sulęcín
15. Sulimów
16. Szostakowice
17. Święta Katarzyna
18. Trestno
19. Zacharzyce
20. Zębice
21. Żerniki Wrocławskie

Rysunek 11 Podział administracyjny Gminy Siechnice

Źródło: Raport o stanie gminy Siechnice za rok 2023 za: <https://siechnice.gmina.pl>

Siedzibą gminy jest miasto Siechnice, które pełni funkcje administracyjne oraz jest centrum rozwoju gospodarczego i społecznego. Gmina Siechnice, ze względu na

swoje położenie i bliskość do Wrocławia, posiada duży potencjał rozwoju infrastrukturalnego, co w przyszłości może wpłynąć na dalszy wzrost liczby ludności oraz zapotrzebowanie na różne usługi społeczne.

3. Wnioski i rekomendacje z dotychczasowych diagnoz społeczności lokalnej

Gmina Siechnice ma bogatą historię, której rozwój był kształtowany przez zmiany polityczne, gospodarcze oraz demograficzne. Oto główne uwarunkowania, które wpłynęły na jej obecny charakter:

1. Uwarunkowania demograficzne

W latach 1945-47, na terenach gminy osiedlili się przesiedleńcy z kresów wschodnich. Po wojnie gmina zaczęła przyjmować nowych mieszkańców, co miało wpływ na jej strukturę demograficzną. Przez długi czas gmina miała charakter rolniczy, z dominującą rolą pracy na ziemiach, ale z biegiem lat zaczęło dochodzić do zmian w strukturze zatrudnienia. W 1973 roku siedzibę gminy przeniesiono do Świętej Katarzyny, a dopiero 1 stycznia 1997 roku Siechnice uzyskały prawa miejskie. Dzięki temu miasto zaczęło przechodzić proces intensywnej urbanizacji i industrializacji.

Dynamika rozwoju Gminy Siechnice, a także bliskość Wrocławia, sprzyjała napływowi nowych mieszkańców. Gmina stała się atrakcyjna dla młodszych rodzin, szczególnie w ostatnich dwóch dekadach, co przełożyło się na wzrost liczby ludności oraz znaczną urbanizację.⁷

2. Uwarunkowania społeczne

Gmina Siechnice w ostatnich latach stała się jedną z bardziej rozwijających się gmin w regionie, z silnym akcentem na rozwój infrastrukturalny, edukacyjny oraz usługowy. W 1997 roku, po powodzi tysiąclecia, gmina zmagала się z ogromnymi stratami materialnymi, co miało wpływ na życie społeczne i gospodarcze. Z pomocą różnorodnych programów pomocowych i aktywnemu zaangażowaniu mieszkańców, Siechnice szybko podniosły się z trudności, a wprowadzenie samorządności po 1989 roku przyczyniło się do dynamicznego rozwoju całej gminy.

W 2010 roku gmina oficjalnie zmieniła nazwę ze Świętej Katarzyny na Siechnice, a sama siedziba władz została przeniesiona do miasta Siechnice, co stało się impulsem do dalszej modernizacji i rozwoju infrastruktury.

⁷ https://www.siechnice.gmina.pl/strona-28-historia_gminy.html

3. Uwarunkowania kulturowe

Siechnice posiadają bogatą historię, która wpływa na rozwój kultury lokalnej. Pomimo dużych zmian i urbanizacji, gmina zachowała wiele tradycji kulturowych, które są kultywowane przez mieszkańców. W tym kontekście ważną rolę odgrywają różne organizacje pozarządowe, które organizują wydarzenia kulturalne, wystawy i inne formy działalności kulturalnej. Mieszkańcy wykazują dużą aktywność w tych dziedzinach, co sprzyja integracji społecznej oraz rozwijaniu więzi lokalnych.

4. Uwarunkowania gospodarcze

Gospodarka gminy przeszła znaczną transformację. W latach 80. i 90. XX wieku, wielu mieszkańców Siechnic stopniowo przeszło z pracy w rolnictwie do sektora przemysłowego i usługowego. To okres, w którym gmina zaczęła stawać się bardziej zróżnicowana pod względem struktury gospodarczej. Od początku XXI wieku, Gmina Siechnice stała się atrakcyjnym miejscem dla inwestorów. W 2010 roku powstała Gminna Strefa Aktywności Gospodarczej (GSAG), która przyciągnęła do gminy takie firmy jak Parker Hannifin sp. z o.o., Deceuninck Polska sp. z o.o., czy TIM SA. Dzięki tym inwestycjom, gmina rozwinęła się jako centrum usług i przemysłu, co przyczyniło się do dalszego rozwoju infrastruktury i poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Współczesny rynek pracy w gminie jest zdominowany przez sektor usług i przemysł, a także przez przedsiębiorstwa związane z nowymi technologiami. Wzrost liczby firm oraz rozbudowa Gminnej Strefy Aktywności Gospodarczej wskazują na duży potencjał gospodarczy gminy.

5. Uwarunkowania środowiskowe

Gmina Siechnice jest położona w sąsiedztwie rzeki Odry, co wiąże się z wysokim ryzykiem powodziowym, jak miało to miejsce w 1997 roku, podczas Powodzi Tysiąclecia. Katastrofa ta miała ogromny wpływ na życie gminy, a jej skutki były odczuwalne przez wiele lat. Pomimo tego, gmina stara się podnosić standardy ekologiczne poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową, segregację odpadów oraz działania proekologiczne. Jest to szczególnie istotne w kontekście rozwoju gminy oraz jej włączenia do metropolii wrocławskiej, gdzie zagadnienia związane z ekologią i ochroną środowiska są coraz bardziej priorytetowe.

3.1. Diagnozy dotyczące uzależnień i przemocy domowej

Na przestrzeni lat Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził diagnozy dotyczące lokalnych problemów uzależnień i przemocy domowej na terenie Gminy Siechnice. Poniżej zaprezentowano wnioski wynikłe z prowadzonych diagnoz w latach 2014, 2018 oraz 2022, które przyczyniły się do ukierunkowania badań focusowych w zakresie zdiagnozowanych wcześniej problemów społecznych celem zbadania ich aktualności oraz pogłębienia badań jakościowych przedstawionych w dalszej części niniejszego dokumentu.

Diagnozy przeprowadzone w latach 2014, 2018 i 2022 na terenie Gminy Siechnice ukazują zmieniające się problemy społeczne wśród mieszkańców, szczególnie młodzieży, dzieci, oraz dorosłych. Poniżej przedstawiono najistotniejsze wnioski wynikające z tych badań oraz rekomendacje dla przyszłych działań.

1. Problem alkoholowy i narkotykowy wśród młodzieży

- **Alkohol:** W 2014 roku przeprowadzone badania wykazały, że alkohol jest głównie problemem młodzieży gimnazjalnej, gdzie aż 77,3% uczniów zauważyło, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol. Młodzież najczęściej spożywa alkohol na świeżym powietrzu (45,3%), w domach (14,8%) oraz podczas dyskotek (12,8%). W 2018 roku problem ten wciąż istniał, choć uzależnienia chemiczne wśród młodzieży nie były na dużą skalę. Z kolei 2022 rok pokazał, że młodzież ma większą świadomość zagrożeń związanych z substancjami uzależniającymi, chociaż presja rówieśnicza wciąż stanowi istotny czynnik ryzyka.

Rekomendacje:

- Zwiększenie działań profilaktycznych w szkołach i środowisku lokalnym.
- Edukacja rodziców, nauczycieli oraz młodzieży na temat negatywnych skutków alkoholizmu i narkomanii.
- Kontrola punktów sprzedaży alkoholu oraz wzmocnienie działań policji i straży miejskiej.
- **Narkotyki:** W 2014 roku, wśród gimnazjalistów, 47,3% twierdziło, że ich rówieśnicy zażywają narkotyki. Najczęściej wymienianym narkotykiem była marihuana. W 2018 roku wskazano na problem e-papierosów w szkołach, ale zjawisko zażywania narkotyków nie przybierało dużych rozmiarów. Problem ten łączył się również z cyberuzależnieniem, co pojawiło się w diagnozie z 2022 roku.

Rekomendacje:

- Dalsze działania edukacyjne w szkołach na temat skutków uzależnień.
 - Większa dostępność warsztatów i spotkań informacyjnych z osobami, które wyszły z uzależnienia.
 - Rozwój profilaktyki uzależnień behawioralnych (np. uzależnienia od gier komputerowych i Internetu).
-

2. Przemoc i agresja

- **Przemoc wśród młodzieży:** Badania z 2014 roku ujawniają, że 61,6% gimnazjalistów i 51,5% uczniów szkół podstawowych było świadkami przemocy, a 32% gimnazjalistów i 27% uczniów szkoły podstawowej byli jej ofiarami. Najczęściej występująca forma przemocy to przemoc psychiczna. W 2022 roku zauważono problem przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy oraz przemocy domowej. Ponad połowa nauczycieli dostrzegała częstą agresję między uczniami, a 30% odnotowało nasilenie problemu po pandemii.

Rekomendacje:

- Zwiększenie działań profilaktycznych skierowanych do uczniów oraz rodziców.
- Organizacja warsztatów dla młodzieży i ich rodzin na temat rozwiązywania konfliktów i rozpoznawania przemocy psychicznej i fizycznej.
- Wprowadzenie systemu szkoleń dla nauczycieli i rodziców w zakresie rozpoznawania przemocy.
- **Przemoc domowa:** W 2018 roku odnotowano wzrost świadomości na temat przemocy domowej wśród dorosłych mieszkańców, z naciskiem na przemoc psychiczną. Zgodnie z badaniami z 2022 roku, 25% dorosłych mieszkańców zna osoby dotknięte przemocą domową, a niepokojący jest także fakt, że 20% rodziców uważa stosowanie kar fizycznych za metodę wychowawczą.

Rekomendacje:

- Kampanie edukacyjne i społeczne w zakresie przemocy domowej.
- Zwiększenie dostępu do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego dla ofiar przemocy.
- Umożliwienie współpracy instytucji pomocowych w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, w tym poprawa skuteczności procedury „Niebieskie Karty”.

3. Cyberprzemoc

- Problem cyberprzemocy był dostrzegany przez uczniów, nauczycieli i rodziców, ale wciąż pozostaje w cieniu tradycyjnej przemocy. W 2022 roku 10% uczniów przyznało się do doświadczenia cyberprzemocy, a niektórzy badani wskazali na częstsze jej występowanie w czasie pandemii COVID-19.

Rekomendacje:

- Wprowadzenie zajęć w szkołach dotyczących odpowiedzialnego korzystania z Internetu.
- Kampanie skierowane do młodzieży, nauczycieli i rodziców na temat skutków cyberprzemocy.

4. Działania wspierające i pomocowe

- **Instytucje pomocowe:** W 2018 roku badania wykazały, że mieszkańcy gminy często nie wiedzą, gdzie uzyskać pomoc w przypadku problemów związanych z uzależnieniami lub przemocą. Ponadto, dostępność usług takich jak Punkt

Konsultacyjny czy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych była oceniana jako wystarczająca, jednak zauważono brak zaangażowania w pomoc w niektórych przypadkach.

Rekomendacje:

- Zwiększenie dostępności informacji o usługach pomocowych w Gminie.
- Współpraca z placówkami medycznymi i organizowanie warsztatów dla rodziców oraz nauczycieli.

5. Problemy związane z COVID-19

- Pandemia COVID-19 uwidoczniła i pogłębiła wiele problemów społecznych, w tym problem przemocy domowej, cyberprzemocy i pogorszenie stanu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Uczniowie, którzy doświadczyli trudnych sytuacji w rodzinach, przejawiali zachowania autoagresywne i suicydalne.

Rekomendacje:

- Zintensyfikowanie działań wspierających dzieci i młodzież po pandemii, w tym organizowanie spotkań z psychologami.
- Działania prewencyjne dotyczące zdrowia psychicznego w szkołach.

Podsumowanie

Wyniki diagnoz przeprowadzonych w Gminie Siechnice pokazują, że wciąż istnieje potrzeba rozwijania działań profilaktycznych w zakresie uzależnień, przemocy (zwłaszcza psychicznej) oraz edukacji cyfrowej. W kontekście problemów społecznych, takich jak alkoholizm, narkomania, przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc czy przemoc domowa, niezbędne jest kontynuowanie i wzmacnianie działań wspierających w Gminie, angażujących wszystkie grupy społeczne, w tym uczniów, rodziców, nauczycieli i instytucje pomocowe.

3.2. Diagnoza do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siechnice na lata 2023-2027

Wnioski płynące ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siechnice na lata 2023-2027 względem projektowania usług społecznych:

1. Wzrost liczby mieszkańców i potrzeba dostosowania usług społecznych

Wnioski:

- Szybki rozwój Gminy Siechnice i przyrost liczby mieszkańców, szczególnie wśród młodszych pokoleń, prowadzi do zwiększenia zapotrzebowania na usługi społeczne, szczególnie te skierowane do dzieci, młodzieży i rodzin.
- Mieszkańcy, w tym osoby młodsze, często wskazują na brak infrastruktury i usług w gminie, przez co zmuszeni są do korzystania z oferty w sąsiednich miastach (np. Wrocławiu, Oławie). Wynika to z braku odpowiednich przestrzeni do spędzania wolnego czasu oraz niewystarczającej liczby programów rozwojowych i edukacyjnych na miejscu.

Rekomendacje:

- W celu zaspokojenia rosnącego zapotrzebowania na usługi społeczne należy rozwinąć usługi skierowane do dzieci i młodzieży, takie jak zajęcia edukacyjne, sportowe i kulturalne, w tym w ramach miejscowych świetlic i klubów młodzieżowych.
- Należy przygotować infrastrukturę społeczną i rekreacyjną odpowiadającą potrzebom rosnącej liczby mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży. Należy zwiększyć dostępność takich przestrzeni, tworząc miejsca spotkań młodzieżowych i edukacyjnych.

2. Potrzeba integracji międzypokoleniowej

Wnioski:

- W diagnozie wskazano na problem samotności seniorów oraz brak integracji międzypokoleniowej. Większość seniorów doświadcza izolacji, a interakcje między młodszymi a starszymi mieszkańcami są ograniczone.
- Mieszkańcy różnych grup wiekowych wskazali na potrzebę organizowania wydarzeń, które łączą młodszych i starszych członków społeczności, a także aktywności o charakterze społecznym i edukacyjnym.

Rekomendacje:

- Należy zaprojektować usługi społeczne, które będą wspierać współpracę międzypokoleniową, np. poprzez organizowanie warsztatów, wspólnych spotkań, zajęć edukacyjnych, kulturalnych czy sportowych. Tego typu aktywności pozwolą na wzmocnienie więzi międzypokoleniowych i poprawę jakości życia zarówno młodszych, jak i starszych mieszkańców.
- Usługi dla seniorów powinny obejmować różnorodne formy wsparcia, od integracyjnych spotkań po usługi rehabilitacyjne i psychologiczne, szczególnie z uwagi na rosnącą liczbę osób starszych, które wymagają opieki.

3. Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej

Wnioski:

- Gmina Siechnice ma bogaty zasób organizacji pozarządowych, które aktywnie działają na rzecz mieszkańców, w tym organizacji sportowych, kulturalnych oraz stowarzyszeń pomagających w integracji społecznej.
- Potencjał tych organizacji nie jest w pełni wykorzystany, a ich działania nie są do końca skoordynowane, co może prowadzić do powielania działań lub braku odpowiedniej reakcji na potrzeby różnych grup społecznych.

Rekomendacje:

- Sieciowanie organizacji pozarządowych i wzmocnienie współpracy między nimi powinno prowadzić do bardziej zorganizowanej i efektywnej oferty usług społecznych. Gmina powinna działać na rzecz integracji tych organizacji, co pozwoli na stworzenie kompleksowej oferty usług skierowanej do mieszkańców.
- Warto rozwijać partnerstwo z sektorem prywatnym, który może wspierać działania organizacji pozarządowych w obszarze usług społecznych, szczególnie w kontekście pozyskiwania środków na realizację konkretnych działań.

4. Problem z dostępnością usług w mniejszych miejscowościach

Wnioski:

- Mieszkańcy mniejszych miejscowości Gminy Siechnice, jak Trestno, Blizanowice czy Radwanice, wskazali na problemy z dostępnością do usług społecznych i medycznych w ich lokalnych społecznościach. Wiele osób ma trudności z dotarciem do miejsc, gdzie świadczone są usługi, co prowadzi do wykluczenia części mieszkańców z dostępu do potrzebnej pomocy.

Rekomendacje:

- Usługi mobilne mogą stanowić efektywne rozwiązanie w zakresie dostępności usług społecznych w mniejszych miejscowościach. Należy rozważyć stworzenie mobilnych punktów usługowych, które zapewnią dostęp do usług medycznych, edukacyjnych, kulturalnych i społecznych w różnych częściach gminy.
- Należy również zadbać o lepszy transport publiczny w tych rejonach, umożliwiający mieszkańcom łatwiejszy dostęp do centrów usługowych w większych miejscowościach, takich jak Siechnice.

5. Zwiększenie dostępności usług edukacyjnych i kulturalnych

Wnioski:

- Diagnoza wskazuje na niski dostęp do usług edukacyjnych i kulturalnych, szczególnie w odniesieniu do dzieci, młodzieży i seniorów. Mimo że mieszkańcy doceniają bliskość natury, brakuje im wystarczającej liczby wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych oraz przestrzeni do organizowania wspólnych działań.

Rekomendacje:

- Rozwój oferty edukacyjnej na terenie gminy, szczególnie w kontekście organizowania zajęć pozalekcyjnych i warsztatów, które umożliwią mieszkańcom rozwój osobisty i społeczny, a także zmniejszą potrzebę wyjazdów poza gminę.
- Poszerzenie oferty kulturalnej, poprzez organizowanie wydarzeń, festiwali, zajęć artystycznych i rozrywkowych, które będą dostępne dla mieszkańców w różnych grupach wiekowych.

6. Podnoszenie świadomości społecznej i dostępu do usług zdrowotnych**Wnioski:**

- Usługi zdrowotne są w gminie jednym z kluczowych obszarów, w którym mieszkańcy wskazali na problemy, szczególnie w zakresie dostępności do specjalistów, takich jak psycholodzy, rehabilitanci, czy stomatolodzy.
- Ponadto, mieszkańcy wykazali potrzebę profilaktyki zdrowotnej, szczególnie wśród dzieci i seniorów, a także w zakresie usług wsparcia psychologicznego i psychoedukacyjnego.

Rekomendacje:

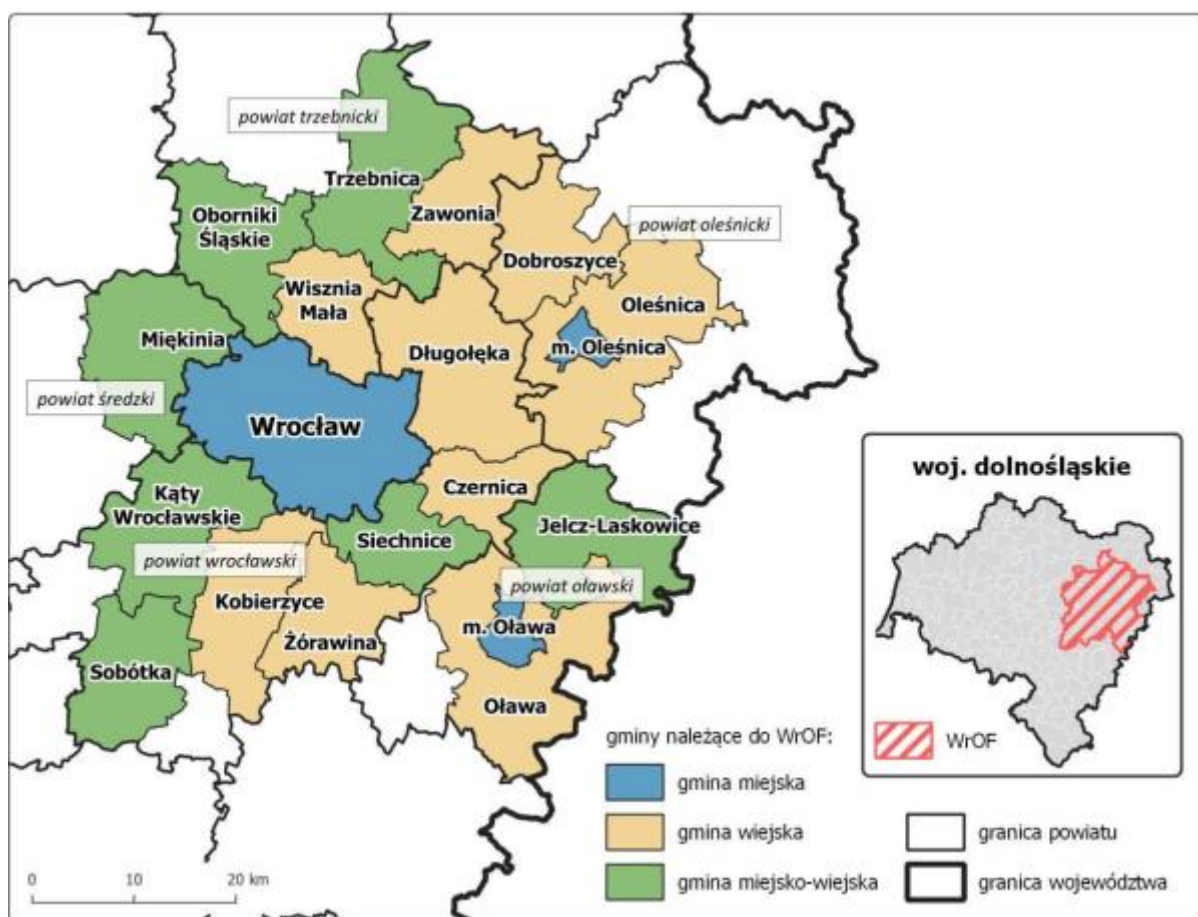
- Rozwój usług zdrowotnych, szczególnie w zakresie usług psychologicznych i rehabilitacyjnych, oraz umożliwienie dostępu do usług specjalistycznych na poziomie lokalnym, może przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców.
 - Działania profilaktyczne dotyczące zdrowia, takie jak warsztaty zdrowego trybu życia, profilaktyki uzależnień czy wczesnej diagnozy, mogą zminimalizować późniejsze problemy zdrowotne i społeczne.
-

Podsumowanie rekomendacji:

Wnioski ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazują na potrzebę kompleksowego podejścia do rozwoju usług społecznych w Gminie Siechnice. Kluczowe obszary to integracja międzypokoleniowa, dostępność usług w mniejszych miejscowościach, rozwój edukacji, kultury oraz zdrowia, a także wzmacnianie współpracy między organizacjami pozarządowymi i sektorem publicznym. Kluczowym celem powinno być stworzenie zintegrowanej oferty usług społecznych, która odpowiada na zróżnicowane potrzeby mieszkańców gminy, w tym różnych grup społecznych (młodzieży, seniorów, rodzin z dziećmi, osób z niepełnosprawnością).

3.3. Diagnoza Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021 – 2027

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji i koordynowaniu wspólnych przedsięwzięć, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF obszar Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego tworzy 19 następujących jednostki samorządu terytorialnego: Gmina Wrocław, Gmina Jelcz–Laskowice, Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Oborniki Śląskie, **Gmina Siechnice**, Gmina Sobótka, Gmina Trzebnica, Miasto Oleśnica, Miasto Oława, Gmina Czernica, Gmina Długołęka, Gmina Dobroszyce, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Oława, Gmina Wisznia Mała, Gmina Zawonia, Gmina Żórawina.

Rysunek 12 Struktura i położenie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021 – 2027

2. Działania na rzecz młodzieży i edukacji

• Wnioski:

- Gmina Siechnice charakteryzuje się jednym z najwyższych odsetków dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (ponad 100%). Jednakże, z uwagi na dużą liczbę dzieci spoza gminy uczęszczających do przedszkoli, system opieki przedszkolnej jest silnie obciążony.
- Wyzwanie: Gmina Siechnice, jak i inne gminy WrOF, borykają się z wysokim zapotrzebowaniem na usługi edukacyjne, zwłaszcza w zakresie wychowania przedszkolnego, z powodu rosnącej liczby dzieci w wieku przedprodukcyjnym.

Rekomendacje dla usług społecznych:

- Wzrost dostępności edukacji przedszkolnej: Budowa nowych placówek edukacyjnych, szczególnie w gminach o wysokim obciążeniu systemu przedszkolnego, takich jak Siechnice, Długołęka, czy Kobierzyce.
- Wsparcie dla nauczycieli i pracowników oświaty: Organizowanie szkoleń dla pedagogów w zakresie nowoczesnych metod nauczania, w tym wsparcia dzieci z rodzin o trudnej sytuacji społecznej.
- Usługi wspierające młodzież: Utworzenie centrów wsparcia psychologicznego i edukacyjnego dla dzieci i młodzieży, z naciskiem na profilaktykę uzależnień, przemocy i wsparcie emocjonalne.

3. Rozwój gospodarczy i wsparcie przedsiębiorczości

• Wnioski:

- Gmina Siechnice ma jedno z najwyższych wskaźników podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, co wskazuje na dynamiczny rozwój gospodarczy, głównie w branży handlowej (handel hurtowy i detaliczny).
- Problem: Mimo rosnącej liczby podmiotów gospodarczych, niektóre gminy w WrOF, jak Zawonia, mają mniej rozwiniętą infrastrukturę wspierającą przedsiębiorczość.

Rekomendacje dla usług społecznych:

- Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej: Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości oraz programów doradczych dla młodych przedsiębiorców, szczególnie w gminach, które mają mniej rozwiniętą gospodarkę, takich jak Zawonia czy Wisznia Mała.
 - Przedsiębiorczość społeczna: Rozwój i wsparcie przedsiębiorstw społecznych w gminach WrOF, zwłaszcza w tych, gdzie ich liczba jest niewielka, jak w Siechnicach (brak przedsiębiorstw społecznych). Organizowanie szkoleń i wsparcia dla takich podmiotów w celu promowania zatrudnienia i integracji społecznej.
-

4. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój

- **Wnioski:**

- Gmina Siechnice, jak i inne gminy WrOF, zmniejszyła powierzchnię terenów zieleni o 42% w latach 2017–2021, co może negatywnie wpływać na jakość życia mieszkańców.
- Wzrost obciążenia odpadami: Chociaż Siechnice w 2021 roku miały mniejszą ilość wytworzonych odpadów na mieszkańca niż inne gminy (313 kg/os), wzrost masy odpadów jest widoczny w całym regionie.

Rekomendacje dla usług społecznych:

- Zielone inwestycje: Zainwestowanie w tworzenie nowych terenów zielonych oraz rewitalizację istniejących przestrzeni publicznych (parki, ogrody, tereny rekreacyjne).
- Edukacja ekologiczna i segregacja odpadów: Promowanie działań edukacyjnych dotyczących segregacji odpadów, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska wśród mieszkańców, szczególnie w gminach, które borykają się z problemami w tym zakresie.
- Zrównoważony transport: Rozwój infrastruktury rowerowej (np. ścieżki rowerowe) oraz wspieranie transportu publicznego i niskoemisyjnych środków transportu.

5. Integracja społeczna i wsparcie grup marginalizowanych

- **Wnioski:**

- Gmina Siechnice jest jednym z obszarów, w którym zauważono dużą dynamikę wzrostu liczby ludności, a także rosnącą liczbę podmiotów gospodarczych. Jednak w niektórych gminach WrOF, jak Zawonia czy Wisznia Mała, problematyczne może być wsparcie osób z grup marginalizowanych.

Rekomendacje dla usług społecznych:

- Integracja społeczna: Wspieranie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (np. bezrobotnych, osób starszych, niepełnosprawnych) poprzez centra integracji społecznej i zawodowej.
- Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami: Rozwój usług skierowanych do osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, w tym dostęp do rehabilitacji, doradztwa zawodowego i wsparcia psychologicznego.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi: Promowanie działalności organizacji pozarządowych, szczególnie w gminach, w których ich działalność jest ograniczona, poprzez dotacje i wsparcie merytoryczne.

Podsumowanie

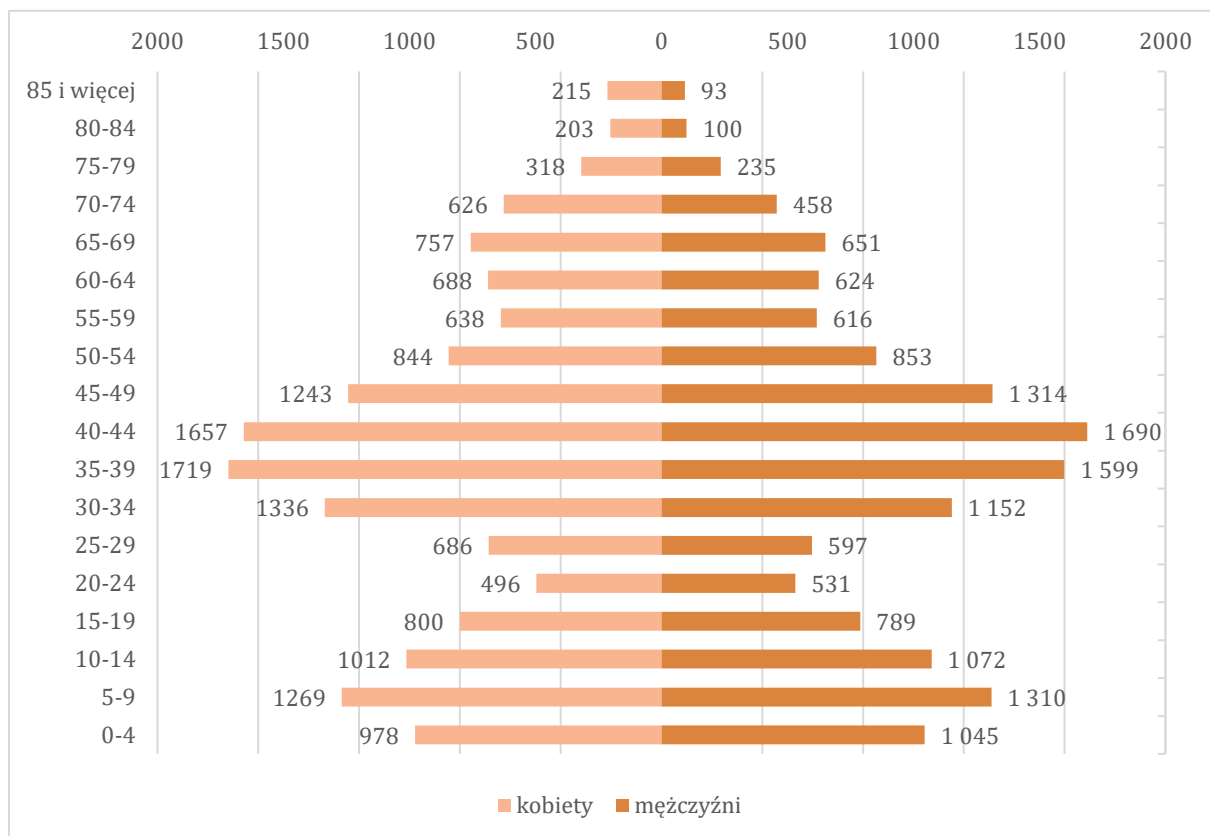
Projektowanie usług społecznych w gminach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF), w tym gminie Siechnice, powinno być skierowane na wspieranie młodzieży, rodzin, przedsiębiorczości lokalnej, zrównoważony rozwój oraz poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i środowiskowej. Szczególną uwagę należy poświęcić rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami, przemocą, edukacją, integracją społeczną, ochroną środowiska i wspieraniem działalności gospodarczej.

Celem weryfikacji uwarunkowań sytuacji demograficznej, społecznej, kulturowej, gospodarczej i środowiskowej na tle pobliskich gmin, kierowano się także takimi wyróżnikami doboru porównawczego jak obecność gminy w powiecie wrocławskim i tworzenie przez nią obszaru Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Do porównania poszczególnych wyróżników Gminy Siechnice wybrano zatem następujące jednostki samorządu terytorialnego: Sobótka, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Żórawina, Czernica, Długołęka.

4. Analiza danych zastanych (desk research)

4.1. Sytuacja demograficzna

Liczba ludności Gminy Siechnice na koniec roku 2023 wyniosła 30 214 osób. Większość tej populacji, 15 485 osób (51,25%) stanowią kobiety. Wśród najmłodszych mieszkańców (osoby poniżej 15 lat) populacja chłopców jest większa od populacji dziewcząt. Widocznie mniejsza populacja mężczyzn od populacji kobiet staje się wśród ludności po 70 roku życia, a wraz z wiekiem ta dysproporcja się pogłębia. Poza tym piramida wieku jasno uwidacznia roczniki wyżu demograficznego z lat pięćdziesiątych (obecni 65-74 latkowie) i osiemdziesiątych (obecni 35-44 latkowie) ubiegłego wieku.

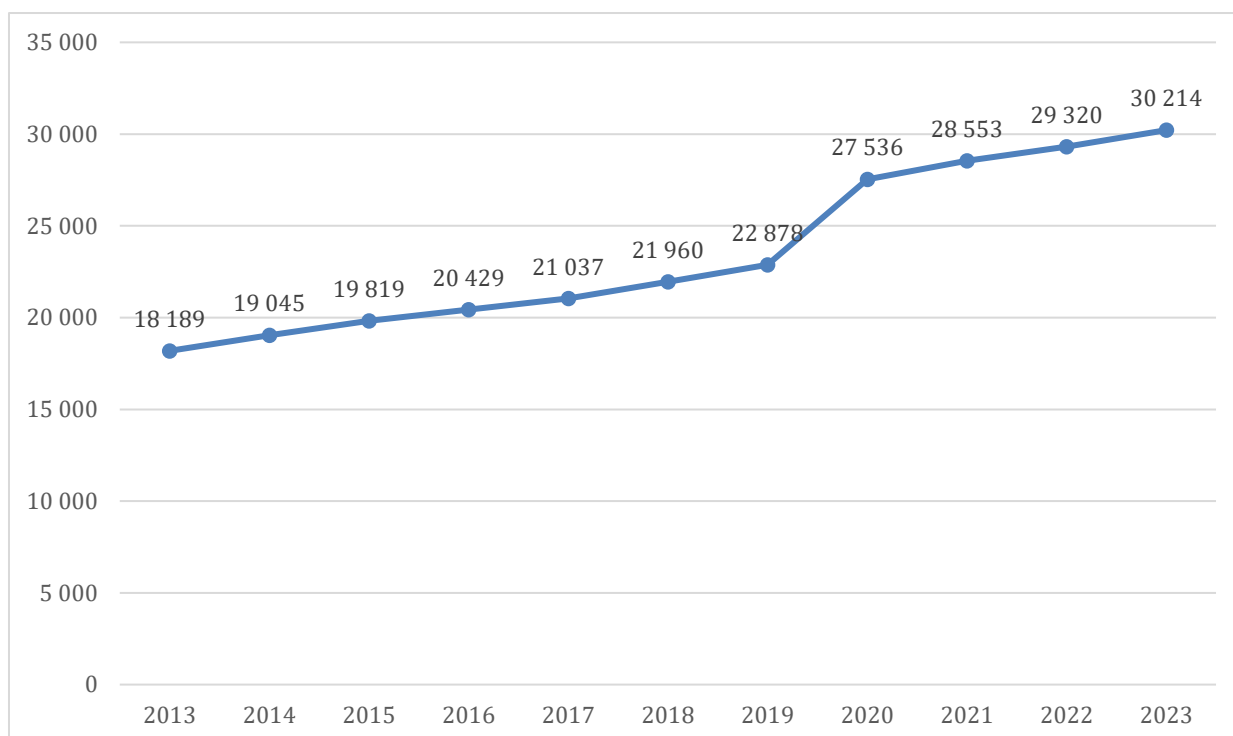

Rysunek 14 Piramida wieku i płci mieszkańców Gminy Siechnice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Zmiany liczby ludności Gminy Siechnice w latach 2013-2023

Analizując dziesięciolecie pod względem dynamiki liczby ludności ukazuje się trend demograficzny mówiący o stałym wzroście liczby mieszkańców gminy. Od roku 2013 do 2023 populacja Gminy Siechnice zwiększyła się o 66,1% (+12 025 osoby). W tym okresie w skali województwa dolnośląskiego odnotowano ogólny spadek liczby mieszkańców o 1,1% (z 2 909 997 do 2 879 271 mieszkańców), a w skali kraju o 2,2% (z 38 495 659 do 37 636 508).

Rysunek 15 Dynamika liczby ludności Gminy Siechnice na przestrzeni lat 2013-2023

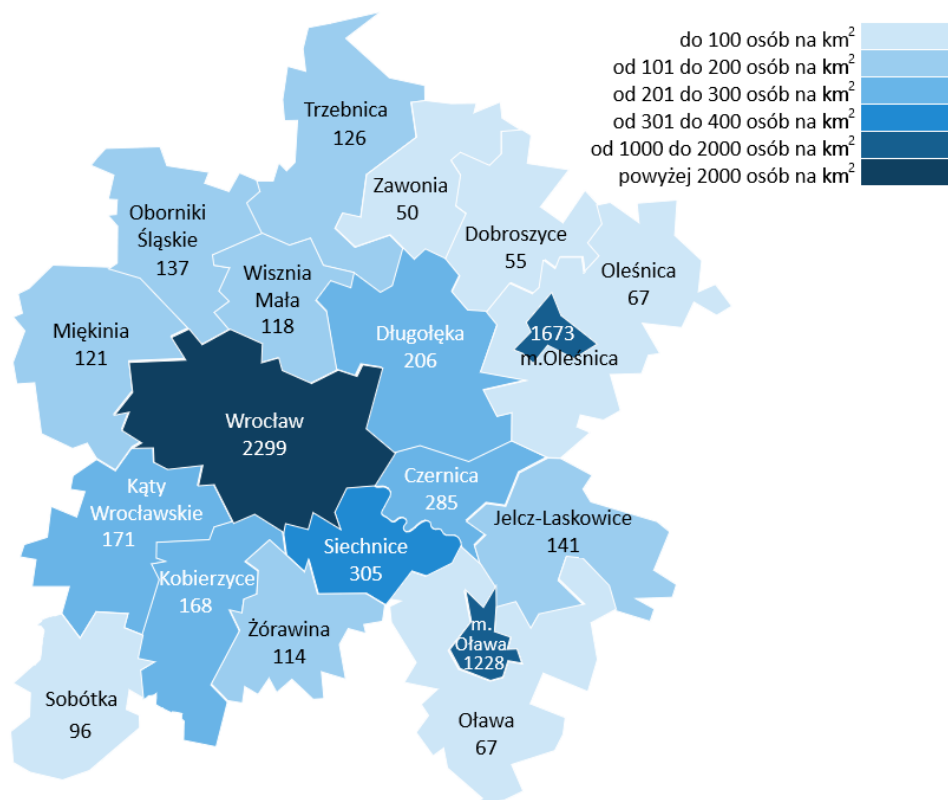
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Zmiana liczby ludności przebiegała z różną dynamiką dla poszczególnych gmin. Największy wzrost populacji w odniesieniu do 2013 roku odnotowała gmina Czernica, w której liczba mieszkańców zwiększyła się o 10 942 osoby (+84,0%). Następnie **Siechnice - 12 025 osób (+66,1%)**, Długołęka – 17 432 osób (+65,7%), Żórawina - 3 936 osób (+40,2%), Kobierzyce – 6 745 osób (+37,0%), Kąty Wrocławskie - 7 884 osób (+35,3%). Najmniejszym przyrostem charakteryzuje się Sobótka – 202 osoby (+1,6%).

Tabela 4 Ludność, powierzchnia i gęstość zaludnienia WrOF w 2013 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Pow. [km ²]	Ludność [osoby]				Gęstość zaludnienia [os/km ²]			
		2013	2023	Różnica	Przyrost	2013	2023	Różnica	Przyrost
Czernica	84	13 032	23 974	10 942	+84,0%	155	285	130	+84,0%
Długołęka	213	26 535	43 967	17 432	+65,7%	125	206	82	+65,7%
Kąty Wrocławskie	177	22 318	30 202	7 884	+35,3%	126	171	45	+35,3%
Kobierzyce	149	18 232	24 977	6 745	+37,0%	122	168	45	+37,0%
Siechnice	99	18 189	30 214	12 025	+66,1%	184	305	121	+66,1%
Sobótka	136	12 793	12 995	202	+1,6%	94	96	1	+1,6%
Żórawina	120	9 784	13 720	3 936	+40,2%	82	114	33	+40,2%
woj. dolnośląskie	19 947	2 909 997	2 879 271	-30 726	-1,1%	146	144	-2	-1,1%
Polska	313 931	38 495 659	37 636 508	-859 151	-2,2%	123	120	-2,7	-2,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Rysunek 16 Gęstość zaludnienia gmin WrOF, rok 2023 [os/km²]
Źródło: Strategia WrOF

Gmina Siechnice w najbliższym otoczeniu Wrocławia charakteryzuje się największą gęstością zaludnienia wśród gmin WrOF.

Tabela 5 Liczba ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2013 i 2023

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym			Ludność w wieku produkcyjnym			Ludność w wieku poprodukcyjnym		
	2013	2023	Dynamika	2013	2023	Dynamika	2013	2023	Dynamika
Czernica	2 917	6 206	+112,8 %	8 363	14 438	+72,6%	1 752	3 330	+90,1%
Długołęka	5 687	11 361	+99,8%	17 306	26 508	+53,2%	3 542	6 098	+72,2%
Kąty Wrocławskie	4 705	7 062	+50,1%	14 404	18 286	+27,0%	3 209	4 854	+51,3%
Kobierzyce	4 086	6 420	+57,1%	11 929	14 967	+25,5%	2 217	3 590	+61,9%
Siechnice	3 729	7 735	+107,4 %	11 994	18 135	+51,2%	2 466	4 344	+76,2%
Sobótka	2 300	2 421	+5,3%	8 185	7 436	-9,2%	2 308	3 138	+36,0%
Żórawina	1 894	3 372	+78,0%	6 574	8 237	+25,3%	1 316	2 111	+60,4%
woj. dolnośląskie	490 561	496 191	+1,1%	1 867 285	1 683 770	-9,8%	552 151	699 310	+26,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 15.05.2025)

Analizowane gminy, stanowiące funkcje tzw. sypialni dużego miasta charakteryzują się sporym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym. Siechnice odnotowują w skali lat 2013-2023 największy przyrost w tej grupie. Na tle pozostałych gmin wypadają bardzo wysoko. W wieku produkcyjnym gmina odnotowała przyrost

o ponad połowę (51,2%), a w wieku poprodukcyjnym o ponad $\frac{3}{4}$ liczby ludności w tym wieku. W latach 2019-2023 łącznie 17 857 mieszkańców Wrocławia opuściło miasto i zameldowało się w gminach bezpośrednio z nim graniczących: m.in. Długołęka (4 132 osoby), **Siechnice (2 897 osób)**, Czernica (2 740 osób), Kobierzyce (1 829 osób), Kąty Wrocławskie (1 814 osób). Należy zauważyć, że istotna część mieszkańców gmin sąsiadujących z Wrocławiem dojeżdża do niego do pracy. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 roku było to aż 34 666 osób.

Powyżej przytoczone dane wskazują na to, że część rodzin osiedla się na terenie gmin przyległych do Wrocławia, ale pracuje i korzysta z usług stolicy Dolnego Śląska. Jedną z przyczyn migracji z Wrocławia na tereny podmiejskie mogą być różnice między cenami nieruchomości zlokalizowanymi w mieście a tymi dostępnymi na suburbiach. W styczniu 2025 roku średnia cena za 1 m² mieszkania we Wrocławiu wynosiła 13 990 zł. Wyższe ceny odnotowano tylko w Warszawie (17,8 tys. zł), Krakowie (16,6 tys. zł), Gdańsku (15,5 tys. zł) i Gdyni (14,1 tys. zł). Sprzedaż mieszkania we Wrocławiu umożliwia nabycie w jego cenie atrakcyjniejszej nieruchomości poza miastem. Suburbanizacja jest wynikiem połączenia czynników ekonomicznych (wysokie ceny mieszkań), społecznych (aspiracje mieszkaniowe, np. chęć mieszkania w domu z ogrodem), infrastrukturalnych (rozwój transportu) i środowiskowych (poszukiwanie lepszych warunków życia, np. w mniejszym natężeniu hałasu).⁸

Mniejsza mobilność starszych mieszkańców powoduje natomiast, że obszary miejskie, zapewniają osobom starszym dogodniejsze warunki do życia niż obszary wiejskie. Dla seniorów szczególnie ważny jest dostęp do usług publicznych, ochrony zdrowia i opieki senioralnej.⁹ Poza tym grupa ta w znacznie mniejszym stopniu doświadcza presji migracyjnej. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią mniejszość wśród osób wymeldowujących się z Wrocławia do innych powiatów. Zgodnie z danymi GUS za rok 2023 takich osób było 727 (9,7% ogółu zmieniających miejsce zamieszkania).

Tabela 6 Struktura ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku, lata 2013 i 2023

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym			Ludność w wieku produkcyjnym			Ludność w wieku poprodukcyjnym		
	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]
Czernica	22,4	25,9	+3,5	64,2	60,2	-3,9	13,4	13,9	+0,4
Długołęka	21,4	25,8	+4,4	65,2	60,3	-4,9	13,3	13,9	+0,5
Kąty Wrocławskie	21,1	23,4	+2,3	64,5	60,5	-4,0	14,4	16,1	+1,7
Kobierzyce	22,4	25,7	+3,3	65,4	59,9	-5,5	12,2	14,4	+2,2
Siechnice	20,5	25,6	+5,1	65,9	60,0	-5,9	13,6	14,4	+0,8

⁸ P. Śleszyński, M. J. Nowak, P. Legutko-Kobus, A. Hołuj, P. Lityński, A. Jadach-Sepiolo, M. Blaszkę, *Suburbanizacja w Polsce jako wyzwanie dla polityki rozwoju*, Warszawa: Polska Akademia Nauk, 2021.

⁹ A. Miśniakiewicz, *Rola przestrzeni miejskiej w społecznej aktywizacji środowiska senioralnego*, Wrocław 2019.

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym			Ludność w wieku produkcyjnym			Ludność w wieku poprodukcyjnym		
	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]
Sobótka	18,0	18,6	+0,7	64,0	57,2	-6,8	18,0	24,1	+6,1
Żórawina	19,4	24,6	+5,2	67,2	60,0	-7,2	13,5	15,4	+1,9
woj. dolnośląskie	16,9	17,2	+0,4	64,2	58,5	-5,7	19,0	24,3	+5,3
Polska	18,2	18,2	+0,1	63,4	58,4	-5,0	18,4	23,3	+5,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT

Analizując strukturę wiekową ludności wybranych gmin, województwa dolnośląskiego oraz całego kraju, należy zwrócić uwagę na występowanie dwóch wyżów demograficznych - powojennego oraz lat 80-tych XX wieku. Młodsze roczniki są wyraźnie mniej liczne, determinując przez to obecne procesy społeczno-gospodarcze, a w najbliższych dekadach jeszcze je pogłębiając. Ubytku ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat dla kobiet i 18-64 lat dla mężczyzn), wskutek przechodzenia na emeryturę kolejnych roczników dziś aktywnych zawodowo osób, nie jest w stanie zniwelować mniej liczna populacja osób w wieku przedprodukcyjnym (wiek poniżej 18 lat). W perspektywie wieloletniej nadal zatem „kurczyć się” będzie populacja osób w wieku produkcyjnym, a zwiększać w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym stale spadającym potencjale reprodukcyjnym ludności. Wskazuje na to malejąca liczba młodych osób, w tym kobiet w wieku rozrodczym i coraz niższe wartości wskaźników urodzeń i dzietności.

Wnioski z analizy sytuacji społecznej w Gminie Siechnice

Na podstawie przedstawionych danych o demografii i strukturze ludności Gminy Siechnice na przestrzeni lat 2013-2023, można wyciągnąć następujące wnioski, które są kluczowe w kontekście projektowania usług społecznych w tej gminie:

1. Wzrost liczby ludności i zmiany demograficzne

- Wzrost liczby ludności: Gmina Siechnice odnotowała znaczny wzrost liczby mieszkańców o 66,1% w latach 2013-2023, co oznacza, że populacja tej gminy znacząco rośnie. Jest to jeden z najwyższych wzrostów w regionie WrOF.
- Migracja: Duży napływ ludności do Gminy Siechnice, w tym osoby przybywające z Wrocławia, wskazuje na jej rolę jako atrakcyjnego obszaru mieszkaniowego w pobliżu dużego miasta. Większość nowych mieszkańców to osoby młodsze, w wieku produkcyjnym.

Rekomendacje:

- Rozwój infrastruktury: W związku z dynamicznym wzrostem liczby ludności, konieczne jest dalsze inwestowanie w infrastrukturę (szkoły, przedszkola, usługi zdrowotne, transport publiczny), aby sprostać rosnącym potrzebom nowo przybyłych mieszkańców.

- Mieszkalnictwo: Wzrost liczby mieszkańców, zwłaszcza młodszych rodzin, powinien być wspierany przez dalszy rozwój zasobów mieszkaniowych.

2. Struktura demograficzna i wyzwania związane z wiekiem ludności

- Młodsza populacja: Siechnice charakteryzują się stosunkowo młodą strukturą wiekową, z rosnącym udziałem dzieci w wieku przedprodukcyjnym (25,5% w 2023 roku). To pozytywna tendencja, wskazująca na potencjał rozwoju obszaru, ale także na potrzeby związane z edukacją, opieką zdrowotną i miejscami zabaw dla dzieci.
- Starzenie się społeczeństwa: Mimo wysokiego przyrostu ludności w młodszych grupach wiekowych, zauważalny jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co może prowadzić do problemów związanych z opieką senioralną oraz obciążeniem systemu emerytalnego.

Rekomendacje:

- Usługi dla dzieci i młodzieży: Zwiększenie dostępności usług przedszkolnych, żłobków, placówek edukacyjnych i rekreacyjnych, aby sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu na tego typu usługi.
- Usługi senioralne: Rozwój usług skierowanych do osób starszych, takich jak opieka zdrowotna, usługi wsparcia społecznego, czy organizowanie miejsc spotkań i zajęć aktywizujących seniorów.
- Profilaktyka i opieka zdrowotna: Stworzenie ośrodków wsparcia zdrowia psychicznego, szczególnie dla starszych mieszkańców, którzy mogą doświadczać samotności, izolacji i problemów zdrowotnych.

3. Mobilność i suburbanizacja

- Suburbanizacja: Wzrost liczby mieszkańców Gminy Siechnice, zwłaszcza osób przeprowadzających się z Wrocławia, wskazuje na proces suburbanizacji. Część mieszkańców korzysta z tańszych nieruchomości, ale nadal dojeżdża do pracy we Wrocławiu.

Rekomendacje:

- Zwiększenie oferty transportu publicznego: W związku z dużą liczbą osób codziennie dojeżdżających do Wrocławia, konieczne jest zwiększenie liczby połączeń kolejowych oraz rozbudowa infrastruktury transportowej (zwłaszcza parkingów Park&Ride).
- Wspieranie rozwoju lokalnego: Rozwój lokalnych usług, takich jak sklepy, ośrodki zdrowia, miejsca rekreacyjne w gminach o szybkim wzroście liczby mieszkańców, aby ograniczyć potrzebę codziennego dojazdu do Wrocławia.

4. Struktura wiekowa i wyzwania dla systemu opieki społecznej

- Wyż demograficzny i jego wpływ: Gmina Siechnice, podobnie jak inne gminy w WrOF, posiada wyraźnie większą liczbę osób w starszym wieku w porównaniu do osób w wieku produkcyjnym. Zjawisko to będzie się nasilać,

co może prowadzić do wyzwań związanych z opieką zdrowotną, emeryturami oraz usługami społecznymi.

Rekomendacje:

- Dostosowanie systemu opieki społecznej: Należy dostosować system pomocy społecznej do rosnącej liczby seniorów, m.in. poprzez rozwój miejsc świadczonej pomocy, wsparcie dla rodzin opiekujących się osobami starszymi, a także zapewnienie usług w zakresie rehabilitacji i opieki domowej.
- Programy wsparcia społecznego: Zapewnienie programów wspierających seniorów w codziennym życiu (np. opieka ambulatoryjna, pomoc w codziennych obowiązkach), a także miejsc aktywizujących społecznie seniorów.

5. Potrzeby infrastrukturalne w związku z dużym wzrostem liczby ludności

- Gęstość zaludnienia: Gmina Siechnice cechuje się największą gęstością zaludnienia wśród gmin WrOF (305 osób/km² w 2023 r.), co wiąże się z koniecznością intensywnego rozwoju infrastruktury.

Rekomendacje:

- Inwestycje w infrastrukturę społeczną: Należy zwiększyć inwestycje w obiekty publiczne, takie jak szkoły, przedszkola, placówki medyczne, centra kultury i sportu, aby dostosować je do rosnącej liczby mieszkańców.
- Zrównoważony rozwój przestrzenny: Wraz z intensyfikacją budownictwa mieszkaniowego konieczne jest tworzenie przestrzeni publicznych i terenów zielonych, które poprawią jakość życia mieszkańców i będą sprzyjać integracji społecznej.

6. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości

- Przedsiębiorczość: Gmina Siechnice ma stosunkowo dużą liczbę podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, szczególnie w branży handlowej. Należy dbać o rozwój lokalnych przedsiębiorstw i przyciąganie nowych inwestycji.

Rekomendacje:

- Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej: Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, organizowanie szkoleń oraz wsparcia doradczego dla małych i średnich firm, zwłaszcza w nowych branżach.
- Promowanie działalności gospodarczej w gminie: Rozwój stref aktywności gospodarczej oraz współpraca z sektorem prywatnym w celu tworzenia nowych miejsc pracy i wzrostu inwestycji w gminie.

Podsumowanie

Wzrost liczby ludności Gminy Siechnice oraz jej dynamiczna zmiana struktury demograficznej wskazuje na potrzebę dostosowania usług społecznych do rosnącej i zróżnicowanej populacji. Gmina musi inwestować w infrastrukturę, usługi dla dzieci, seniorów, transport publiczny oraz rozwój lokalnej gospodarki. W obliczu

suburbanizacji, starzejącego się społeczeństwa i rosnącego zapotrzebowania na usługi publiczne, konieczne będzie rozwijanie kompleksowego systemu wsparcia społecznego, edukacyjnego i zdrowotnego.

Ruch naturalny

Żadna z analizowanych gmin nie miała wyższego wskaźnika zgonów niż średnia wartość dla województwa dolnośląskiego. W analizowanym okresie spośród gmin Siechnice uplasowały się na trzecim miejscu (6,8).

Tabela 7 Zgony mieszkańców na 1 tys. ludności w latach 2013-2023

Jednostka terytorialna	Liczba zgonów w latach 2013-2023 na 1 000 ludności											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	5,1	6,4	6,5	5,7	5,8	6,7	6,6	5,6	6,2	6,0	5,4	6,0
Długołęka	5,8	6,4	6,7	7,8	6,8	7,6	6,3	6,6	6,9	6,0	5,2	6,6
Kąty Wrocławskie	8,0	7,2	7,1	7,4	7,5	7,2	8,1	8,6	8,4	8,2	7,9	7,8
Kobierzyce	6,0	6,8	7,1	6,3	6,1	6,9	6,6	7,3	7,7	6,2	5,3	6,6
Siechnice	7,0	6,4	6,6	6,7	6,7	7,6	7,0	5,8	6,9	6,9	6,7	6,8
Sobótka	9,6	10,3	10,0	10,5	9,9	10,2	11,0	12,3	14,4	11,0	12,8	11,1
Żórawina	8,7	7,2	7,9	7,9	9,1	8,1	7,6	7,8	9,0	7,4	6,0	7,9
woj. dolnośląskie	10,5	10,3	10,9	10,5	11,0	11,4	11,3	12,9	13,9	12,5	11,2	11,5
Polska	10,1	9,8	10,3	10,1	10,5	10,8	10,7	12,5	13,7	11,9	10,9	11,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT

Ze zmianą liczby i struktury ludności, jakiej doświadcza otoczenie Wrocławia, powiązane są dwa kolejne zjawiska demograficzne - przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów) oraz migracje ludności, w tym zewnętrzne (z i na teren obszaru) i wewnętrzne (pomiędzy jednostkami). W latach 2013-2023 średni przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dla województwa dolnośląskiego wyniósł -2,6, analizowane gminy, w tym Siechnice wypadają na tym tle bardzo korzystnie osiągając najwyższą wartość średniej. Na analizowanym terenie mniej odczuwalna jest presja demograficzna związana ze spadkiem dzietności i starzejącym się społeczeństwem.

Tabela 8 Przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców w latach 2013-2023

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny w latach 2013-2023 na 1 000 ludności											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	4,1	3,3	4,4	5,4	5,2	5,4	6,8	6,4	7,0	5,9	5,3	5,4
Długołęka	4,9	5,7	4,7	5,3	7,1	7,4	8,3	5,8	6,1	4,8	4,3	5,9
Kąty Wrocławskie	3,0	3,6	2,0	4,4	5,1	4,8	4,7	3,3	2,5	1,3	1,3	3,3
Kobierzyce	5,3	5,3	4,1	6,4	6,9	7,5	5,6	3,1	2,6	3,2	2,6	4,8
Siechnice	4,7	6,8	7,6	7,8	9,0	8,2	8,0	7,9	6,0	4,6	2,8	6,7
Sobótka	-0,5	-1,3	-1,5	-1,4	0,1	-0,1	-2,3	-3,3	-6,2	-4,7	-6,3	-2,5
Żórawina	1,1	5,0	4,9	4,6	3,8	4,6	2,2	2,4	1,3	2,8	3,0	3,2
woj. dolnośląskie	-1,6	-0,9	-1,8	-1,1	-1,3	-1,8	-2,0	-4,1	-5,5	-4,6	-4,4	-2,6
Polska	-0,5	0,0	-0,7	-0,1	0,0	-0,7	-0,9	-3,2	-5,0	-3,8	-3,6	-1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Migracje ludności

Jako, że w 2023 roku najwyższy wzrost liczby mieszkańców zaobserwowano dla gmin: Czernica (+84,0%), **Siechnice (+66,1%)**, Długołęka (+65,7%) - łącznie 47 825 osób (tj. +66,5% w stosunku do 2016 roku) należy przyjrzeć się determinantom tego zjawiska. Okazuje się, że decydującą rolę w jego wystąpieniu, nie odegrał przyrost naturalny, lecz procesy migracyjne, a wszystkie te gminy położone są w bezpośrednim sąsiedztwie Wrocławia.

Tabela 9 Saldo migracji ogółem na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023

Jednostka terytorialna	Saldo migracji ogółem w latach 2016-2023 na 1 000 ludności								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	24,8	26,0	48,5	54,6	41,6	46,3	36,2	36,3	38,7
Długołęka	28,6	31,7	38,2	42,1	26,1	21,6	19,2	19,7	27,9
Kąty Wrocławskie	15,2	26,0	20,2	22,8	21,9	18,4	15,3	15,7	19,0
Kobierzyce	23,7	27,2	24,6	24,0	14,2	13,4	11,2	21,7	19,1
Siechnice	24,9	20,9	35,0	31,7	32,2	27,3	23,5	24,8	26,8
Sobótka	0,4	2,6	0,2	5,0	-0,3	2,6	4,5	8,2	2,8
Żórawina	12,5	20,0	22,5	25,1	16,5	23,2	22,6	20,4	19,8
woj. dolnośląskie	1,0	1,0	1,3	1,7	1,3	1,2	1,2	1,4	1,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT

Tabela 10 Saldo migracji wewnętrznej na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023

Jednostka terytorialna	Saldo migracji wewnętrznej w latach 2016-2023 na 1 000 ludności								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	24,7	25,7	47,1	53,3	40,9	45,8	36,2	35,7	39,7
Długołęka	28,6	31,3	37,2	41,0	25,5	21,0	19,1	19,2	29,6
Kąty Wrocławskie	14,8	25,7	19,9	22,2	21,1	18,4	15,4	15,0	20,0
Kobierzyce	23,1	26,5	23,4	22,7	13,2	13,0	10,7	20,5	19,8
Siechnice	24,0	20,0	34,3	30,7	31,5	26,6	23,1	24,1	27,9
Sobótka	1,2	2,5	0,0	4,6	-0,5	2,1	4,4	8,0	2,1
Żórawina	12,1	19,5	22,4	24,4	15,9	22,4	21,7	19,9	20,4
woj. dolnośląskie	0,9	0,9	1,1	1,5	1,1	1,1	1,3	1,3	1,2
Polska	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Największym dodatnim saldem migracji charakteryzowały się gminy Czernica (+39,7), Miękinia (+31,6), Długołęka (+29,6) i **Siechnice (+27,9)** charakteryzując się sporymi wartościami względem danych dla województwa (+1,2). Zasadne jest stwierdzenie, że gminy graniczące z Wrocławiem coraz intensywniej przejmują wobec niego funkcje osiedleńcze („sypialniane”). Jednocześnie obszary wiejskie, poprzez zagęszczanie się ludnością, zagrożone są problemami związanymi z zarządzaniem przestrzenią. Z całą pewnością na analizowanym terenie mamy do czynienia z procesem suburbanizacji.

W latach 2019-2023 z Wrocławia wymeldowało się w sumie 36 164 mieszkańców. Prawie połowa z nich – 17 857 (49,4%), zgłosiła meldunek w gminach graniczących z miastem.

Tabela 11 Liczba osób, które w latach 2019-2023 zameldowały się z Wrocławia do analizowanych gmin

Gmina	Liczba osób, które zameldowały się z Wrocławia do gmin					Udział w ogólnej liczbie osób, które wymeldowały się z Wrocławia [%]				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Czernica	563	505	596	517	559	7,3	7,8	8,2	7,4	7,3
Długoleka	995	811	779	811	736	13,0	12,5	10,7	11,6	9,6
Kąty Wrocławskie	369	399	352	321	373	4,8	6,1	4,8	4,6	4,9
Kobierzyce	463	242	350	325	449	6,0	3,7	4,8	4,6	5,8
Siechnice	509	648	600	545	595	6,6	10,0	8,2	7,8	7,7
Sobótka	59	32	62	55	83	0,8	0,5	0,8	0,8	1,1
Żórawina	171	182	232	205	221	2,2	2,8	3,2	2,9	2,9
SUMA	4 676	3 992	4 366	4 201	4 506	61,0	61,3	59,8	60,0	58,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Wnioski z analizy ruchu naturalnego, migracji ludności i demografii w Gminie Siechnice

Na podstawie przedstawionych danych dotyczących ruchu naturalnego, przyrostu naturalnego oraz migracji ludności w Gminie Siechnice, można wyciągnąć następujące wnioski, które mają istotne znaczenie w kontekście projektowania usług społecznych w gminie:

1. Wzrost liczby zgonów i jego wpływ na usługi społeczne

- Wzrost liczby zgonów: Gmina Siechnice, z wartością 6,8 zgonów na 1 000 ludności, znajduje się na trzecim miejscu wśród analizowanych gmin w zakresie liczby zgonów. Jest to wartość poniżej średniej wojewódzkiej i krajowej, co może wskazywać na pewne wyzwania zdrowotne, ale wciąż w granicach normy.

Rekomendacje:

- Usługi zdrowotne i opieka nad osobami starszymi: Z uwagi na fakt, że gmina doświadcza rosnącej liczby zgonów, szczególnie w kontekście starzejącego się społeczeństwa, konieczne jest zapewnienie odpowiednich usług medycznych oraz wsparcia w zakresie opieki nad osobami starszymi. Obejmuje to rozbudowę infrastruktury zdrowotnej, domów opieki, usług rehabilitacyjnych oraz wsparcia psychologicznego.
- Programy profilaktyczne: Warto zainwestować w programy zapobiegające chorobom cywilizacyjnym (np. chorobom serca, cukrzycy, nowotworom) i szerzyć edukację zdrowotną, szczególnie wśród starszych mieszkańców.

2. Przyrost naturalny i jego wpływ na politykę społeczną

- Pozytywny przyrost naturalny: Gmina Siechnice osiągnęła średnią wartość przyrostu naturalnego na poziomie 6,7 na 1 000 mieszkańców, co jest jednym z najwyższych wyników w regionie, wskazując na większą liczbę narodzin niż zgonów. To pozytywny sygnał dla rozwoju gminy, szczególnie w kontekście młodszych mieszkańców i rodzin.

Rekomendacje:

- Usługi dla rodzin i dzieci: Wzrost liczby urodzeń wskazuje na rosnące potrzeby rodzin w zakresie edukacji, przedszkoli, opieki zdrowotnej, usług dla dzieci i młodzieży. Konieczne jest dalsze rozbudowywanie

przedszkoli, szkół oraz innych usług skierowanych do młodszych mieszkańców (np. zajęcia rekreacyjne, opieka pozaszkolna).

- Wsparcie dla młodych rodzin: Rozwój programów wsparcia młodych rodziców, takich jak pomoc w opiece nad dziećmi, dofinansowanie do żłobków i przedszkoli, a także wsparcie w zakresie rozwoju dzieci w różnych etapach życia.

3. Rola migracji w wzroście ludności

- Migracje jako główny czynnik wzrostu ludności: Gmina Siechnice notuje duży napływ mieszkańców z Wrocławia, co świadczy o funkcji „sypialni” gminy, z rosnącą liczbą nowych mieszkańców, głównie z obszarów miejskich. Migracje z Wrocławia stanowią znaczną część wzrostu ludności w gminie, zatem przyrost naturalny nie jest jedynym czynnikiem wpływającym na liczbę mieszkańców.

Rekomendacje:

- Rozwój infrastruktury i usług: Aby odpowiedzieć na rosnące potrzeby mieszkańców wynikające z migracji, należy zainwestować w rozwój infrastruktury komunalnej (drogi, transport publiczny, szkoły, przedszkola) oraz usług publicznych (ochrona zdrowia, usługi socjalne).
- Usługi dla nowo przybyłych mieszkańców: Dla osób przybywających do Gminy Siechnice ważnym zagadnieniem będzie integracja i wsparcie w adaptacji do nowego miejsca zamieszkania. Usługi wsparcia dla nowych mieszkańców (informacje o lokalnych usługach, pomoc w zaaklimatyzowaniu się) mogą pomóc w lepszej integracji społecznej i zawodowej.

4. Rola migracji wewnętrznych

- Saldo migracji wewnętrznych: W gminach graniczących z Wrocławiem, w tym Siechnicach, saldo migracji wewnętrznej jest dodatnie. Jest to efekt migracji z obszarów Wrocławia do tych gmin. Siechnice charakteryzują się jednym z wyższych wskaźników migracji wewnętrznych, z wynikiem średnim 27,9 na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2023.

Rekomendacje:

- Współpraca z Wrocławiem: Należy rozwijać współpracę z miastem Wrocławiem, szczególnie w zakresie transportu publicznego, infrastruktury i dostępu do usług, aby sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu związanych z napływem nowych mieszkańców.
- Zarządzanie przestrzenią: Zwiększona liczba ludności wiąże się z koniecznością skutecznego zarządzania przestrzenią. Należy opracować plany zagospodarowania przestrzennego, które uwzględniają zarówno rozwój mieszkaniowy, jak i zachowanie terenów zielonych oraz dostępność usług.

5. Problemy związane z suburbanizacją

- Suburbanizacja i jej wpływ: Wysoki wskaźnik migracji wskazuje na intensyfikację procesu suburbanizacji, w wyniku którego gminy graniczące z Wrocławiem przyciągają nowych mieszkańców. To zjawisko wiąże się z koniecznością zapewnienia odpowiedniej infrastruktury i usług na obszarach podmiejskich.

Rekomendacje:

- Zrównoważony rozwój przestrzenny: W obliczu suburbanizacji istotne jest, aby Gmina Siechnice zrównoważyła rozwój obszarów mieszkalnych z inwestycjami w usługi publiczne (np. transport, edukację, opiekę zdrowotną), aby uniknąć problemów związanych z przeciążeniem infrastruktury.
- Przeciwdziałanie urbanizacji: Konieczne jest także przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadmiernej urbanizacji, takim jak zanieczyszczenie środowiska czy zmniejszenie powierzchni terenów zielonych, poprzez wprowadzenie działań proekologicznych i ochrony środowiska.

Podsumowanie

Gmina Siechnice znajduje się w dynamicznie rozwijającym się obszarze podmiejskim Wrocławia, z rosnącą liczbą mieszkańców, głównie na skutek migracji z Wrocławia, a także pozytywnego przyrostu naturalnego. W związku z tym konieczne jest dalsze inwestowanie w rozwój infrastruktury, szczególnie usług zdrowotnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i transportowych. Również konieczne jest dostosowanie polityki społecznej do zmieniającej się struktury demograficznej, w tym starzejącego się społeczeństwa i rosnącej liczby młodszych rodzin.

4.2. Opieka nad dziećmi do lat 3

Opieka w żłobkach i klubach dziecięcych

W latach 2018 – 2023 w województwie dolnośląskim procentowy spadek liczby ludności w wieku poniżej 3 lat oscyluje wokół spadku o ponad 18 tys. (-16,6%). Jednak w analizowanych gminach widać wyraźny wzrost liczby dzieci we wskazanym wieku. Siechnice plasują się na drugim miejscu, tuż za Gminą Długołęka (1 102).

Tabela 12 Liczba mieszkańców w wieku poniżej 3 lat, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	550	901	351	+63,8%
Długołęka	1 385	1 471	86	+6,2%
Kąty Wrocławskie	936	905	-31	-3,3%
Kobierzyce	886	733	-153	-17,3%
Siechnice	1 055	1 102	47	+4,5%
Sobótka	369	267	-102	-27,6%
Żórawina	395	409	14	+3,5%
woj. dolnośląskie	110 285	92 025	-18 260	-16,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Nad wyżej analizowaną grupą wiekową w Gminie Siechnice w roku 2023 opiekę zapewnia 11 żłobków (o 1 więcej niż w roku 2018), 2 kluby dziecięce (o 2 więcej niż w 2018). Siechnice, w porównaniu do pozostałych gmin nie charakteryzują się sporą zmianą w tym zakresie, okoliczne gminy znacznie bardziej charakteryzują się dynamiką zjawiska.

Tabela 13 Żłobki i kluby dziecięce na terenie w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Liczba żłobków [ob.]			Liczba klubów dziecięcych [ob.]		
	2018	2023	Zmiana	2018	2023	Zmiana
Czernica	3	4	1	0	1	1
Długołęka	5	9	4	2	8	6
Kąty Wrocławskie	7	10	3	0	0	0
Kobierzyce	14	9	-5	0	0	0
Siechnice	10	11	1	0	2	2
Sobótka	0	2	2	2	2	0
Żórawina	1	2	1	0	0	0
woj. dolnośląskie	330	427	97	55	91	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Tabela 14 Dzieci uczęszczające do żłobków i klubów dziecięcych w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Dzieci objęte opieką w żłobkach [os.]			Dzieci objęte opieką w klubach dziecięcych [os.]			Dzieci objęte opieką w żłobkach i w klubach dziecięcych łącznie [os.]			
	2018	2023	Zmiana	2018	2023	Zmiana	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	110	202	92	0	18	18	110	220	110	+100,0 %
Długołęka	186	349	163	39	153	114	225	502	277	+123,1 %
Kąty Wrocławskie	269	344	75	0	0	0	269	344	75	+27,9%
Kobierzyce	334	307	-27	0	0	0	334	307	-27	-8,1%
Siechnice	365	325	-40	0	30	30	365	355	-10	-2,7%
Sobótka	0	29	29	25	24	-1	25	53	28	+112,0 %
Żórawina	30	46	16	0	0	0	30	46	16	+53,3%
woj. dolnośląskie	12 841	17 408	4 567	861	1 551	690	13 702	18 959	5 257	+38,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Pomimo tego potrzeby gmin w zakresie zapewnienia miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat nadal nie są zaspokojone i stale rosną. Ma to związek zarówno z procesami demograficznymi (napływ do gmin sąsiadujących z Wrocławiem młodych rodzin) oraz kulturowymi i ekonomicznymi (potrzeba aktywności zawodowej rodziców małych dzieci).

Między rokiem 2018 a 2023 liczba dzieci w wieku przedszkolnym (do 3 do 6 lat) zamieszkujących gminy WrOF zwiększyła się o 4 926 osób – z 41 104 do 46 030 (+12,0%). W województwie dolnośląskim procentowy wzrost liczby ludności w analogicznym wieku był znacznie niższy (+1,6%). Najwyższy wzrost (ponad 50-cio procentowy) ludności w wieku od 3 do 6 lat jest widoczny w gminach: Czernica (+115,9%), Długołęka (+78,0%), Miękinia (+64,9%), **Siechnice (+59,2%)**, gmina wiejska Oleśnica (+58,5%).

Tabela 15 Liczba mieszkańców w wieku od 3 do 6 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	712	1 537	825	+115,9%
Długołęka	1 609	2 864	1 255	+78,0%
Kąty Wrocławskie	1 108	1 653	545	+49,2%
Kobierzyce	1 176	1 483	307	+26,1%
Siechnice	1 229	1 956	727	+59,2%
Sobótka	484	529	45	+9,3%
Żórawina	525	727	202	+38,5%
WrOF	41 104	46 030	4 926	+12,0%
woj. dolnośląskie	108 287	110 065	1 778	+1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Siechnice charakteryzują się stosunkowo wysoką wartością wzrostu populacji przedszkolaków (+34,7%). W analizowanym okresie na Dolnym Śląsku liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększyła się o 91%, a liczba placówek je realizujących o 2,1%.

Tabela 16 Placówki wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Placówki wychowania przedszkolnego ogółem [ob.]				Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	14	16	2	+14,3	764	1 063	299	+39,1
Długołęka	20	23	3	+15,0	1 637	2 163	526	+32,1
Kąty Wrocławskie	19	19	0	0,0	1 316	1 552	236	+17,9
Kobierzyce	23	26	3	+13,0	1 507	1 880	373	+24,8
Siechnice	20	22	2	+10,0	1 462	1 970	508	+34,7
Sobótka	7	8	1	+14,3	443	505	62	+14,0
Żórawina	8	9	1	+12,5	463	529	66	+14,3
WrOF	560	599	39	+7,0	41 527	48 356	6 829	+16,4
woj. dolnośląskie	1 453	1 483	30	+2,1	100 880	110 047	9 167	+9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 21.01.2025)

W analizowanym okresie (lata 2013-2023) liczba oddziałów w placówkach wychowania przedszkolnego na terenie WrOF wzrosła o 13,3% - z 1 999 do 2 264. Było to naturalną konsekwencją wzrostu liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.

Tabela 17 Oddziały w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci przypadających na jeden oddział na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Oddziały w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem				Dzieci przypadające na 1 oddział w placówkach wych. przedszkolnego [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	37	46	9	+24,3	20,6	23,1	2,5	+11,9
Długołęka	78	96	18	+23,1	21,0	22,5	1,5	+7,4
Kąty Wrocławskie	71	74	3	+4,2	18,5	21,0	2,4	+13,2
Kobierzyce	68	91	23	+33,8	22,2	20,7	-1,5	-6,8

Jednostka terytorialna	Oddziały w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem				Dzieci przypadające na 1 oddział w placówkach wych. przedszkolnego [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Siechnice	73	91	18	+24,7	20,0	21,6	1,6	+8,1
Sobótka	20	24	4	+20,0	22,2	21,0	-1,1	-5,0
Żórawina	22	26	4	+18,2	21,0	20,3	-0,7	-3,3
WrOF	1 999	2 264	265	+13,3	20,8	21,4	0,6	+2,8
woj. dolnośląskie	4 927	5 340	413	+8,4	20,5	20,6	0,7	+0,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 21.01.2025)

Liczba dzieci przypadających na jeden oddział wychowania przedszkolnego na obszarze WrOF wyniosła w 2023 roku średnio 21,4 (o 0,8 więcej niż średnio w regionie).

4.2. Edukacja

W roku 2023 gminy WrOF zamieszkiwało w sumie 89 140 dzieci i młodzieży w wieku szkoły podstawowej (7-14 lat). Od roku 2008 liczba ta wzrosła o 11 122 osoby (+14,3%). W województwie dolnośląskim procentowy wzrost liczby ludności w analogicznym wieku był znacznie niższy (+2,2%). W pięciu gminach odnotowano najwyższy wzrost (ponad 50-cio procentowy): Długołęka (+63,2%), **Siechnice (+62,5%)**, Żórawina (+60,5%), Czernica (+59,6%), Miękinia (+53,2%).

Tabela 18 Liczba mieszkańców w wieku od 7 do 14 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	1 797	2 868	1 071	+59,6%
Długołęka	3 323	5 424	2 101	+63,2%
Kąty Wrocławskie	2 560	3 359	799	+31,2%
Kobierzyce	2 375	3 195	820	+34,5%
Siechnice	2 232	3 628	1 396	+62,5%
Sobótka	1 086	1 184	98	+9,0%
Żórawina	1 070	1 717	647	+60,5%
WrOF	78 018	89 140	11 122	+14,3%
woj. dolnośląskie	228 355	233 315	4 960	+2,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 20.02.2025)

Proporcjonalnie najwięcej uczniów szkół podstawowych przybyło w gminach Żórawina (+40,5%), Czernica (+39,7%) i **Siechnice (+38,9%)**.

Tabela 19 Szkoły podstawowe ogółem i liczba ich uczniów na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Szkoły podstawowe ogółem [ob.]				Uczniowie szkół podstawowych [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	5	5	0	0,0	1658	2 316	658	+39,7
Długołęka	9	9	0	0,0	3 133	4 286	1153	+36,8
Kąty Wrocławskie	12	10	-2	-16,7	2 402	3 047	645	+26,9
Kobierzyce	7	8	1	+14,3	2 343	3 191	848	+36,2
Siechnice	6	6	0	0,0	2 267	3 148	881	+38,9

Jednostka terytorialna	Szkoły podstawowe ogółem [ob.]				Uczniowie szkół podstawowych [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Sobótka	6	6	0	0,0	1175	1286	111	+9,4
Żórawina	5	5	0	0,0	892	1253	361	+40,5
WrOF	258	260	2	+0,8	76 597	90 581	13 984	+18,3
woj. dolnośląskie	887	866	-21	-2,4	216 667	222 574	5 907	+2,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 22.01.2025)

Trudnością dla urzędów gmin jest fakt, że wiele nowo zamieszkałych rodzin nie aktualizuje swojego meldunku. Przez to część dzieci w wieku szkolnym nie widnieje w spisie mieszkańców gminy i władze nie są w stanie prawidłowo oszacować potrzeb w zakresie miejsc w placówkach (żłobkach, przedszkolach, szkołach podstawowych). Przykładowo około 15% uczniów uczęszczających do gminnych placówek oświatowych w gminie Kąty Wrocławskie oświadcza, że zamieszkuje na terenie gminy, ale nie są w niej zameldowani.¹⁰

Wskaźnikiem efektów kształcenia podstawowego jest wynik egzaminu ósmoklasisty. W tym samym czasie, uczniowie z terenu całej Polski podchodzą do egzaminu składającego się z tych samych zadań. To powoduje, że uzyskane wyniki można między sobą porównywać i na tej podstawie wnioskować o jakości nauczania w poszczególnych powiatach, gminach i pojedynczych szkołach.

Nad przebiegiem i sprawdzaniem egzaminu ósmoklasisty w szkołach WrOF czuwa Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu (OKE we Wrocławiu). W poniższej tabeli przedstawiono średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z poszczególnych gmin WrOF w podziale na obszar miejski i wiejski (w ten sposób wyniki egzaminu są prezentowane przez OKE).

Tabela 20 Wyniki egzaminu ósmoklasisty uzyskane w roku 2024 przez uczniów szkół z terenu WrOF

Jednostka terytorialna	Obszar miejski/wiejski	Język polski			Matematyka			Język angielski		
		liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]	liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]	liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]
Czernica	wiejski	124	64,9	67,0	124	60,1	58,0	123	77,2	91,0
Długołęka	wiejski	206	63,9	64,0	206	62,6	66,0	206	76,6	91,0
Kąty Wrocławskie	wiejski	102	63,2	65,5	102	53,1	54,0	107	74,5	85,0
	miejski	47	63,4	67,0	47	57,0	56,0	51	75,5	89,0
Kobierzyce	wiejski	167	70,9	73,0	167	66,1	72,0	184	79,4	91,0
Siechnice	wiejski	126	70,3	71,0	126	68,0	74,0	127	81,1	93,0
	miejski	65	71,2	73,0	65	68,9	80,0	70	80,3	91,0
Sobótka	wiejski	44	54,8	57,0	44	39,9	30,0	44	60,4	67,0
	miejski	78	60,9	62,0	78	51,3	48,0	73	68,2	75,0
Żórawina	wiejski	69	60,4	62,0	69	47,4	40,0	70	63,9	64,0
WrOF		5490	64,4		5498	60,1		6139	74,1	
woj. dolnośląskie		13720	58,0		13 726	48,9		14126	66,1	
Polska		189 986	60,7		189 974	51,6		191 800	66,5	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE we Wrocławiu: Egzamin ósmoklasisty – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu (dostęp 15.05.2025)

¹⁰ Dane pochodzące z ankiet przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli urzędów gmin WrOF.

W roku 2024 pod względem wyników egzaminu ósmoklasisty zdecydowanie wyróżniły się dwie gminy: Siechnice (zarówno obszar miejski, jak i wiejski gminy) i Kobierzyce. Uczniowie szkół z tych gmin uzyskali najlepsze noty z każdej części egzaminu (język polski, matematyka, język angielski).

Między rokiem 2018 a 2023 liczba młodzieży w wieku ponadpodstawowym (do 15 do 19 lat) zamieszkujących gminy WrOF zwiększyła się o 7 593 – z 38 383 do 45 976 (+19,8%). W województwie dolnośląskim procentowy wzrost liczby ludności w analogicznym wieku był istotnie niższy (+8,3%). Sytuacja w poszczególnych gminach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego znacząco się od siebie różni. Na przestrzeni lat 2018-2023 zdecydowanie najwyższe wartości wzrostu liczby ludności w wieku ponadpodstawowym odnotowano w gminach: **Siechnice (+87,4%)**, Czernica (+77,1%), Żórawina (+70,6%), Kąty Wrocławskie (+58,7%), Długołęka (+46,0%), Kobierzyce (+41,7%). Jedynie w dwóch spośród wymienionych gmin realizowane jest kształcenie ponadpodstawowe – w Długołęce (Liceum Ogólnokształcące im. Olimpijczyków Polskich w Długołęce) oraz w Kobierzycach (Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach).

Tabela 21 Liczba mieszkańców w wieku od 15 do 19 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	800	1 417	617	+77,1%
Długołęka	1 664	2 429	765	+46,0%
Kąty Wrocławskie	1 117	1 773	656	+58,7%
Kobierzyce	1 029	1 458	429	+41,7%
Siechnice	848	1 589	741	+87,4%
Sobótka	547	683	136	+24,9%
Żórawina	462	788	326	+70,6%
WrOF	38 383	45 976	7 593	+19,8%
woj. dolnośląskie	125 225	135 588	10 363	+8,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Wnioski z analizy sytuacji edukacyjnej w Gminie Siechnice

Na podstawie przedstawionych danych dotyczących opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych, wychowaniem przedszkolnym, szkołami podstawowymi oraz szkołami ponadpodstawowymi, można wyciągnąć następujące wnioski dotyczące rozwoju usług edukacyjnych w Gminie Siechnice:

1. Wzrost liczby dzieci poniżej 3 roku życia

- Dynamiczny wzrost liczby dzieci w wieku poniżej 3 lat: W latach 2018-2023 Gmina Siechnice odnotowała wzrost liczby dzieci w tej grupie wiekowej o 47 dzieci (+4,5%), co jest istotne w kontekście rosnącego zapotrzebowania na usługi opieki nad małymi dziećmi.

Rekomendacje:

- Zwiększenie liczby żłobków i klubów dziecięcych: Choć w Siechnicach liczba żłobków i klubów dziecięcych wzrosła w omawianym okresie, zapotrzebowanie na miejsca w tych placówkach nadal rośnie. Warto rozważyć stały monitoring i dostosować możliwość miejsc opieki do prognozowanego zapotrzebowania.

- Subwencionowanie miejsc w żłobkach: Dalsze subwencionowanie i dotowanie miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych może pomóc w zaspokojeniu rosnącego zapotrzebowania, szczególnie w kontekście potrzeby aktywności zawodowej rodziców.

2. Wychowanie przedszkolne

- Wzrost liczby dzieci w wieku przedszkolnym: Gmina Siechnice zauważyła wzrost liczby dzieci w wieku 3-6 lat o 727 dzieci (+59,2%), co jest wyraźnym wskaźnikiem rosnącego zapotrzebowania na edukację przedszkolną.

Rekomendacje:

- Rozwój placówek wychowania przedszkolnego: Wzrost liczby dzieci wskazuje na konieczność dalszej rozbudowy placówek przedszkolnych oraz tworzenia nowych oddziałów. Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach pozwoli na wchłonięcie rosnącej liczby dzieci i zmniejszy obciążenie istniejących placówek.
- Optymalizacja miejsc w przedszkolach: Warto zwiększyć liczbę oddziałów w przedszkolach oraz poprawić warunki w istniejących, aby dostosować je do rosnącej liczby dzieci, zachowując równocześnie jakość edukacji.

3. Szkoły podstawowe

- Wzrost liczby dzieci w wieku szkolnym: Gmina Siechnice odnotowała wzrost liczby dzieci w wieku 7-14 lat o 1 396 dzieci (+62,5%). Jest to największy wzrost w porównaniu do innych gmin, co wiąże się z migracją nowych mieszkańców do gminy oraz rosnącą liczbą rodzin z dziećmi.

Rekomendacje:

- Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej: W związku z dużym wzrostem liczby dzieci w szkołach podstawowych konieczna będzie rozbudowa istniejącej infrastruktury szkolnej, a także zapewnienie odpowiedniej liczby nauczycieli oraz kadry pedagogicznej. Rozwój budynków szkolnych i liczby oddziałów pozwoli sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu.
- Ulepszanie wyposażenia szkół: Zwiększona liczba uczniów wymaga także inwestycji w nowoczesne technologie edukacyjne, sprzęt multimedialny oraz infrastrukturę dydaktyczną, aby poprawić jakość kształcenia.

4. Szkoły ponadpodstawowe

- Wzrost liczby młodzieży w wieku 15-19 lat: Gmina Siechnice odnotowała bardzo wysoki wzrost liczby młodzieży w wieku ponadpodstawowym o 741 osób (+87,4%), co wskazuje na rosnące potrzeby edukacyjne w tym zakresie.

Rekomendacje:

- Zwiększenie dostępu do szkół ponadpodstawowych: Obecnie tylko niektóre gminy oferują szkoły ponadpodstawowe. Należy rozważyć rozbudowę istniejących szkół średnich lub współpracę z gminami sąsiednimi, aby zapewnić młodzieży dostęp do lokalnych szkół ponadpodstawowych, w tym liceów i techników.
- Rozwój oferty kształcenia zawodowego i technicznego: Zwiększona liczba młodzieży w tym wieku może stanowić bodziec do rozwoju oferty

szkół zawodowych oraz technicznych, które będą w stanie odpowiedzieć na potrzeby rynku pracy w regionie.

5. Wyniki edukacyjne

- Wyniki egzaminu ósmoklasisty: Gmina Siechnice wyróżnia się wysokimi wynikami uczniów w egzaminie ósmoklasisty, zarówno w obszarze języka polskiego, matematyki, jak i języka angielskiego, co świadczy o wysokiej jakości edukacji w tej gminie.

Rekomendacje:

- Wzmacnianie jakości nauczania: Należy kontynuować inwestycje w jakość nauczania poprzez doskonalenie umiejętności nauczycieli, wdrażanie innowacyjnych metod nauczania oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego dla uczniów. Wysokie wyniki ósmoklasistów stanowią dobry punkt wyjścia do dalszego rozwoju.
- Rozwój programów wyrównawczych: Chociaż wyniki ósmoklasistów są wysokie, warto wdrożyć programy wyrównawcze dla uczniów, którzy mogą mieć trudności z nauką, zapewniając im dodatkowe wsparcie edukacyjne.

6. Wyzwania związane z migracją

- Migracja do Gminy Siechnice: Wzrost liczby dzieci, zwłaszcza w wieku przedszkolnym i szkolnym, jest wynikiem migracji ludności do gminy, co sprawia, że system edukacyjny jest obciążony, a potrzebne są dalsze inwestycje w infrastrukturę.

Rekomendacje:

- Dostosowanie polityki edukacyjnej do migracji: Gmina powinna monitorować zmiany w strukturze demograficznej i dostosować politykę edukacyjną do potrzeb napływowych mieszkańców. Ważne będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
- Edukacja adaptacyjna: Warto zainwestować w programy edukacyjne i adaptacyjne dla dzieci, które przeprowadziły się do gminy, aby mogły one łatwo integrować się w lokalnym systemie edukacyjnym.

Podsumowanie

Gmina Siechnice stoi przed wyzwaniami związanymi z dynamicznie rosnącą liczbą dzieci i młodzieży w wyniku migracji, jednak wciąż wyróżnia się na tle innych gmin w zakresie jakości edukacji. Istnieje potrzeba dalszej rozbudowy infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej, aby sprostać rosnącym wymaganiom mieszkańców. Wzrost liczby dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym stwarza konieczność zwiększenia liczby miejsc w placówkach edukacyjnych, a także rozwój usług wspierających rodziny, w tym opieki nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych.

4.4. Organizacje pozarządowe

Poniższe zestawienie przygotowano w oparciu o Portal Rejestrów Sądowych¹¹, Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich¹², spis organizacji portalu ngo.pl¹³, gminny wykaz¹⁴, Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Gminy Siechnice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022¹⁵, 2023¹⁶ oraz 2024 roku¹⁷.

¹¹ <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>

¹² <https://krkgw.arimr.gov.pl/#>

¹³ <https://spis.ngo.pl/?lat=51.03364999999999&lng=17.14733&localizationSearch=Siechnice%2C+Polska>

¹⁴ https://www.siechnice.gmina.pl/strona-1579-baza_organizacji_pozarzadowych.html

¹⁵ <https://siechnice.bip.gov.pl/ogloszenia-2023/sprawozdanie-z-realizacji-programu-wspolpracy-za-2022-rok.html>

¹⁶ <https://siechnice.bip.gov.pl/ogloszenia-2024/sprawozdanie-z-realizacji-programu-wspolpracy-za-2023-rok.html>

¹⁷ <https://siechnice.bip.gov.pl/ogloszenia-2025/sprawozdanie-z-realizacji-programu-wspolpracy-za-2024-rok.html>

Tabela 22 Zestawienie organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Siechnice

lp	Nazwa	Siedziba	profil działania	rok założenia	forma prawna	status OPP	rejestr przedsiębiorców	Aktywność (oferty)
1	"FUNDACJA CARPE DIEM"	Siechnice	działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	2018	fundacja	-	-	
2	"FUNDACJA CHRZEŚCIJAŃSKA RECOVERY"	Biestrzyków	pomocowa	2020	fundacja	-	tak	
3	"FUNDACJA COR DEI"	Smardzów	pomocowa	2019	fundacja	-	tak	
4	"MIEJSKI KLUB SPORTOWY MKS SIECHNICE"	Siechnice	sport	2018	stowarzyszenie	-	tak	2022 2023 2024
5	AKCJA POLSKA	Radwanice	Działalność społeczna i polityczna	2015	stowarzyszenie	-	-	
6	EDUFOREST	Święta Katarzyna	Leśna edukacja	2024	fundacja	-	-	
7	EKS KOLEKTYW	Radwanice	sport	2012	Inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego	tak	-	2022 2023 2024
8	FUNDACJA "BETANIA"	Siechnice	pomocowa	2024	fundacja	-	-	
9	FUNDACJA "MARZENIA SENIORA" IM. 9 PUŁKU UŁANÓW MAŁOPOLSKICH Z TREMBOWLI	Groblice	Pomocowa i historyczna	2018	fundacja	-	tak	
10	FUNDACJA "MORE"	Sulimów	edukacja	2017	fundacja	-	-	
11	FUNDACJA "OJCZYŻNA, RODZINA, WŁASNOŚĆ"	Święta Katarzyna	Pomocowa, patriotyczna	2015	fundacja	-	-	
12	FUNDACJA "SĄSIEDZKA"	Siechnice	Dobre sąsiedztwo	2021	fundacja	-	-	
13	FUNDACJA "SKRZYDŁA"	Bogusławice	Życie społeczne	2010	fundacja	-	-	
14	FUNDACJA "WROCLOVE DLA RODZINY"	Święta Katarzyna	Wychowanie i edukacja	2019	fundacja	-	tak	

15	FUNDACJA DAJEMY WSPARCIE	Siechnice	działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży	2022	fundacja	-	-	2023 2024
16	FUNDACJA EKOLOGICZNA PRO NATURA	Kotowice	ekologia	2012	fundacja	-	-	
17	FUNDACJA FORMAT	Siechnice	Sport, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, promocja przedsiębiorczości	2016	fundacja	-	tak	
18	FUNDACJA GAUDIUM VITAE	Żerniki Wrocławskie	oświata	2023	fundacja	-	tak	
19	FUNDACJA INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII EDUKACYJNYCH	Siechnice	edukacja	2013	fundacja	-	-	
20	FUNDACJA LABIRYNT	Siechnice	Edukacja i rozwój	2023	fundacja	-	-	
21	FUNDACJA L'AMITIE	Święta Katarzyna	Muzyka klasyczna	2024	fundacja	-	tak	
22	FUNDACJA LIBERANDUM	Radwanice	zdrowie	2019	fundacja	-	tak	
23	FUNDACJA ROZWOJU EDUKACJI I REHABILITACJI NIEPRZECIĘTNI	Siechnice	Pomocowa, działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	2025	fundacja	-	-	
24	FUNDACJA SANDERS CARE	Żerniki Wrocławskie	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, w szczególności dla osób starszych	2020	fundacja	-	tak	
25	FUNDACJA SŁONECZNA PRZYSTAŃ	Żerniki Wrocławskie	Działania dla seniorów, wsparcie rodziny	2014	fundacja	-	tak	
26	FUNDACJA TWOJA FERAJNA	Siechnice	Sport, aktywność fizyczna dzieci i młodzieży	2018	fundacja	-	-	
27	FUNDACJA WSPARCIA I ROZWOJU "WIR"	Iwiny	Pomoc społeczna, wsparcie specjalistyczne dzieci i młodzieży	2023	fundacja	-	-	

28	FUNDACJA WSPIERAJMY RAZEM	Święta Katarzyna	Pomoc społeczna, integracja społeczna	2014	fundacja	-	-	
29	FUNDACJA WSPIERAMY MŁODYCH SPORTOWCÓW	Groblice	Kultura fizyczna i sport wśród dzieci i młodzieży	2025	fundacja	-	-	
30	FUNDACJA ŹRÓDŁO - SIECHNICE	Święta Katarzyna	Działania na rzecz gminy, działania pomocowe	2016	fundacja	-	-	
31	GRUPA REKONSTRUKCJI HISTORYCZNEJ PUŁK 2 PIECHOTY KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO	Święta Katarzyna	Historia, edukacja, kultura	2024	stowarzyszenie	-	-	
32	INTERNOWANI I WIĘŹNIOWIE POLITYCZNI W PRL	Iwiny	Patriotyzm	2014	fundacja	-	-	
33	ŁUDOWY KLUB SPORTOWY OLIMPIA ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Żerniki Wrocławskie	Kultura zdrowotna i fizyczna, szczególnie na wsi	2003	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
34	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SIECHNICACH	Siechnice	OSP	2001	stowarzyszenie	-	-	2022 2023 2024
35	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SULIMOWIE	Sulimów	OSP	2001	stowarzyszenie	-	-	2023
36	STOWARZYSZENIE "AVANTI ARTE"	Radwanice	Sztuka i design	2025	stowarzyszenie	-	tak	
37	STOWARZYSZENIE "DLA GMINY SIECHNICE"	Siechnice	Działania na rzecz gminy, działania edukacyjne, kulturalne, społeczne	2013	stowarzyszenie	-	-	
38	STOWARZYSZENIE "MAM GŁOS"	Święta Katarzyna	Działania pomocowe	2019	stowarzyszenie	-	-	2024
39	STOWARZYSZENIE "PRZYJAZNE IWINY"	Iwiny	Działania na rzecz wsi	2010	stowarzyszenie	-	-	
40	STOWARZYSZENIE CHCEMY SIĘ UCZYĆ! ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO	Kotowice	Nauka, edukacja, oświata i wychowanie dzieci i młodzieży	2012	stowarzyszenie	-	-	

41	STOWARZYSZENIE EMERYTÓW, RENCISTÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SIECHNICACH	Siechnice	działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	2001	stowarzyszenie	Tak	-	2022 2023 2024
42	STOWARZYSZENIE HORNETS SIECHNICE	Siechnice	Kultura fizyczna i sport	2025	stowarzyszenie	-	tak	
43	STOWARZYSZENIE INSTYTUT EDUKACYJNO - BADAWCZY	Smardzów	Działalność edukacyjno-badawcza na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży	2012	stowarzyszenie	-	-	
44	STOWARZYSZENIE KOLIBER	Siechnice	Sport i kultura fizyczna	2016	stowarzyszenie	-	-	
45	STOWARZYSZENIE MAXLIGA	Grodziszów	Sport - boks	2022	stowarzyszenie	-	tak	2023 2024
46	STOWARZYSZENIE MXL MAXLIGA PROMOTIONS	Grodziszów	Sport - boks	2023	stowarzyszenie	-	tak	
47	STOWARZYSZENIE OLYMPIC SIECHNICE PIŁKARSKA AKADEMIA MISTRZÓW DARIUSZ SZTYLKA & KRZYSZTOF WOŁCZEK	Siechnice	Sport – pozalekcyjne życie sportowe dzieci	2017	Stowarzyszenie	-	-	2022 2023
48	STOWARZYSZENIE POZYTYW NA RZECZ ROZWOJU GMINY SIECHNICE	Grodziszów	Działania na rzecz gminy, działania edukacyjne, kulturalne, społeczne	2010	stowarzyszenie	-	-	
49	STOWARZYSZENIE SPORTOWY KLUB TANECZNY 3 DANCE	Radwanice	Sport - taniec	2020	stowarzyszenie	-	tak	2022
50	STOWARZYSZENIE SPORTU I REKREACJI ARAWASHI	Siechnice	Sport	2012	stowarzyszenie	-	-	2022 2023 2024
51	STOWARZYSZENIE TERAZ GMINA	Zębice	Działania na rzecz gminy	2010	stowarzyszenie	-	-	
52	STOWARZYSZENIE TWOJA GMINA SIECHNICE	Siechnice	Działania na rzecz gminy	2014	stowarzyszenie	-	-	

53	STOWARZYSZENIE U-RODZINY 3+	Święta Katarzyna	Rodzina, rodziny wielodzietne	2015	stowarzyszenie	-	-	
54	STOWARZYSZENIE WŁAŚCICIELI DOMKÓW LETNISKOWYCH TECH-MED	Święta Katarzyna	Ekologia, wypoczynek	2003	stowarzyszenie	-	-	
55	VARIO CLUB	Żerniki Wrocławskie	Sport, rekreacja ruchowa	2015	stowarzyszenie	-	-	
56	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W ŚWIĘTEJ KATARZYNIE	Święta Katarzyna	Świadczenia zdrowotne, oświata zdrowotna	2001	Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	-	-	
57	POZYTYWNE SIECHNICE	Siechnice	Działania kulturowe	2022	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	2023
58	STOWARZYSZENIE AKTYWNI SIECHNICE	Siechnice	sport	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	2024
59	AKTYWNI SENIORZY GMINY SIECHNICE	Siechnice	Seniorzy, edukacja	2020	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	2022 2023 2024
60	KS FUTSAL SIECHNICE	Święta Katarzyna	sport	2010	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
61	STOWARZYSZENIE ROZWOJU MIASTA SIECHNICE	Siechnice	Działania na rzecz miasta	2009	stowarzyszenie	-	-	
62	UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „GIMART” SIECHNICE	Siechnice	sport	2019	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	2022 2023 2024
63	RAZEM DLA MOTORSPORTU	Radomierzyce	sport	2024	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
64	Ślęzańskie Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni Palnej i Strzelectwa Sportowego	Radwanice	sport	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
65	Stowarzyszenie Grappling Wrocław	Siechnice	sport	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
66	Uczniowski Klub Sportowy Yokozuna Żerniki Wrocławskie	Żerniki Wrocławskie	sport	2023	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
67	Stowarzyszenie Na Rzecz Ulicy Lipowej w Żernikach Wrocławskich	Żerniki Wrocławskie	Działania na rzecz mieszkańców	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	

68	Stowarzyszenie Moja i Twoja Piłka	Święta Katarzyna	sport	2022	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
69	Stowarzyszenie "For-Win z Nami Do Mistrzostwa"	Radomierzyce	sport	2021	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
70	Uczniowski Klub Sportowy 4step	Żerniki Wrocławskie	sport	2021	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	2022 2023
71	Klub Sportowy "Ski Racing Club Biestrzyków"	Biestrzyków	sport	2020	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
72	Stowarzyszenie Mokry Dwór	Mokry Dwór	Działania na rzecz wsi	2019	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
73	Stowarzyszenie Gmina Fair Play	Siechnice	Działania na rzecz gminy	2019	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
74	Stowarzyszenie Różana	Radomierzyce	Działania na rzecz mieszkańców	2018	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
75	Uczniowski Klub Sportowy 71 Hokej	Siechnice	sport	2017	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
76	Klub Sportowy Reaktywacja Żerniki Wrocławskie	Żerniki Wrocławskie	sport	2017	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
77	Stowarzyszenie Nasze Drogi	Radwanice	Działania na rzecz wsi	2015	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
78	Stowarzyszenie Maratończyków Polskich	Łukaszowice	sport	2014	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
79	Stowarzyszenie Psów i Kotów Rasowych "Obok Nas"	Radwanice	zwierzęta	2014	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
80	Uczniowski Klub Piłkarski "Olimpiakos Żerniki Wrocławskie"	Żerniki Wrocławskie	sport	2013	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
81	Klub Travel-Bike	Święta Katarzyna	sport	2013	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
82	"FUNDACJA BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ"	Siechnice	bezpieczeństwo	2005	fundacja	-	-	
83	Spółdzielnia Socjalna "Nowa Szansa"	Radwanice		2012	Spółdzielnia socjalna	-	-	
84	STOWARZYSZENIE "SILESIACI-PRZYSZŁOŚĆ Z PRZESZŁOŚCI-WSPÓLNE DZIEDZICTWO"	Siechnice	Historia, tradycja, kultura	2005	stowarzyszenie	-	-	

85	Ludowy Klub Sportowy "Szaluna - 1970" Zębice	Zębice	sport	2002	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
86	Międzyszkolny Uczniowski Klub Tańca Sportowego "Stardance"	Siechnice	sport	2013	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
87	Ochotnicza Straż Pożarna w Świętej Katarzynie	Święta Katarzyna	OSP	2001	stowarzyszenie	-	-	2022 2023 2024
88	Koszykarski Klub Sportowy	Siechnice	sport	2011	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	2022 2023 2024
89	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W SMARDZOWIE	Smardzów	KGW	2018	Koło gospodyń wiejskich	-	-	2022 2023 2024
90	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W RADWANICACH "NIEZAPOMINAJKI"	Radwanice	KGW	2019	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
91	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W KOTOWICACH "KOTOWICE NAD ROZLEWISKIEM"	Kotowice	KGW	2021	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
92	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W BOGUSŁAWICACH - MOCNO ZAKRĘCENI	Bogusławice	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	2024
93	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "SŁONECZNE GROBLICE"	Groblice	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
94	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ŻERNIKACH WROCŁAWSKICH	Żerniki Wrocławskie	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
95	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W BIESTRZYKOWIE	Biestrzyków	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	2024
96	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W IWINACH "IWINIANKI"	Iwiny	KGW	2024	Koło gospodyń wiejskich	-	-	

97	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W GRODZISZOWIE-ZIELONY ZAKĄTEK	Grodziszów	KGW	2024	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
98	RADWANICKI KLUB SENIORA „OPTYMIŚCI”	Radwanice	Klub seniora	2015	stowarzyszenie	-	-	
99	STOWARZYSZENIE EUROPEJSKI WOŁONTARIAT EKOLOGICZNY ODRA XXI WIEKU	Radwanice	ekologia	2003	stowarzyszenie	-	-	
100	NARODOWE STOWARZYSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	Wrocław	Spółeczeństwo obywatelskie	2005	stowarzyszenie	tak	-	
101	FUNDACJA „BUSOLA INICJATYW POZARZĄDOWYCH”	Wrocław	Spółeczeństwo obywatelskie	2014	fundacja	-	-	
102	STOWARZYSZENIE - NA RZECZ ROZWOJU ŻERNIK WROCŁAWSKICH	Żerniki Wrocławskie	Działania na rzecz wsi	2008	stowarzyszenie	-	-	
103	FUNDACJA SERCE DLA TAŃCA	Wrocław	Sport, taniec	2017	Fundacja	-	tak	
104	STOWARZYSZENIE SOŁTYSÓW ZIEMI WROCŁAWSKIEJ	Wrocław	Działania na rzecz członków	2009	stowarzyszenie	-	-	
105	FUNDACJA DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO	Wrocław	historia	2014	fundacja	-	tak	
106	Polski Związek Wędkarski Okręg we Wrocławiu Miejskie Koło Zacisze w Siechnicach	Siechnice	Działania na rzecz członków	2001	stowarzyszenie	-	tak	2022 2023 2024
107	Polski Związek Wędkarski Okręg we Wrocławiu Koło „Czarna Łacha”	Wrocław	Działania na rzecz członków	2001	stowarzyszenie	-	tak	
108	Polski Związek Działkowców Stowarzyszenie ogrodowe w Warszawie ROD „Tulipan” w Siechnicach	Warszawa	Działania na rzecz członków	bd	Stowarzyszenie ogrodowe	-	-	
109	KS ENERGETYK SIECHNICE	Siechnice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	2022 2023

								2024
110	Ludowy Klub Sportowy „Sokół”	Święta Katarzyna	sport	bd	Klub sportowy			
111	Klub Sportowy „Orzeł” Święta Katarzyna	Święta Katarzyna	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
112	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Odra” Kotowice	Kotowice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
113	Katolicki Uczniowski Klub Sportowy „Samson”	Kotowice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
114	Towarzystwo Sportowe MPWiK	Mokry Dwór	Sport	bd	Klub sportowy	-	-	
115	Siechnicki Klub Kyokushin Karate	Mokry Dwór	Sport	bd	Klub sportowy	-	-	2022 2023 2024
116	Klub Sportowy „ULTRA TENIS”	Radomierzyce	Sport	bd	Klub sportowy	-	-	
117	Klub Biegowy Foton Siechnice	Siechnice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
118	Stowarzyszenie Operetka Wrocławska	Wrocław	kultura	2003	stowarzyszenie	-	-	2022 2023 2024
119	Fundacja Pieśniarze	Wrocław	kultura	2012	fundacja	-	-	2023 2024
120	Fundacja Czas Na Nas	Żórawina	kultura	2016	fundacja	-		2022 2024
121	Fundacja Ewy Naworol	Jelcz-Laskowice	bezpieczeństwo	2013	fundacja	-	tak	2024
122	Piłka Ręczna Gmina Siechnice	Radwanice	sport	2018	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	2022 2023 2024
123	Uczniowski Klub Sportowy Relaks	Siechnice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	2022 2023 2024
124	Klub Sportowy KS Basket	Siechnice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	2023 2024
125	Fundacja Samuraj	Wrocław	sport	2015	fundacja	-	-	2023 2024
126	Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety Prowincji Wrocławskiej	Wrocław	pomocowe, seniorzy	bd	kościół katolicki	-	-	2024

127	Stowarzyszenie Dla Wspólnych Radwanic	Radwanice	działania na rzecz wsi	2019	stowarzyszenie zwykłe	-	-	2024
128	Dolnośląska Fundacja Alzheimerowska	Legnica	Ochrona i promocja zdrowia	2015	fundacja	-	-	2022 2023
129	Klub Sportowy „Pekho” Rawicz	Rawicz	sport	2008	Klub sportowy	-	-	2023
130	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Św. Katarzynie	Święta Katarzyna	pomocowe	bd	kościół katolicki	-	-	2023
131	Europejskie Stowarzyszenie Aquila	Toruń	ekologia	2004	stowarzyszenie	-	-	2022
132	Stowarzyszenie Podróżników TUI TAM	Wierzbice	Turystyka i krajoznawstwo	2008	stowarzyszenie	-	-	2022
133	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Dolnośląska Hufiec ZHP Wrocław Wschód	Wrocław	wychowanie młodzieży	2006	stowarzyszenie	tak	tak	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>, <https://krkgw.arimr.gov.pl/#>, <https://spis.ngo.pl/?lat=51.03364999999999&lng=17.14733&localizationSearch=Siechnice%2C+Polska>, https://www.siechnice.gmina.pl/strona-1579-baza_organizacji_pozarzadowych.html [dostęp z dn.20.05.2025r.]

Pod względem formy prawnej, na terenie gminy są zarejestrowane następujące organizacje pozarządowe:

- ✓ 35 stowarzyszeń
- ✓ 32 fundacje
- ✓ 16 stowarzyszeń zwykłych
- ✓ 13 stowarzyszeń kultury fizycznej
- ✓ 11 klubów sportowych
- ✓ 9 kół gospodyń wiejskich
- ✓ 1 Spółdzielnia socjalna
- ✓ 1 stowarzyszenie ogrodowe
- ✓ 1 Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
- ✓ 1 inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego

do tego pozyskujące środki na realizację zadań dla mieszkańców w ramach konkursu ofert z budżetu gminy:

- 1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- 1 podmiot reprezentujący kościół katolicki

Przygotowane zestawienie organizacji pozarządowych wykorzystano do zmierzenia kondycji poszczególnych usług społecznych w mieście i sołectwach. Wiele usług o takim charakterze jest realizowanych dzięki działaniom statutowym trzeciego sektora.

W gminie klaruje się to następująco:

Tabela 23 Zarejestrowane podmioty organizacji pozarządowych (NGO) z siedzibą na terenie Gminy Siechnice

lp.	miejsowość	Liczba zarejestrowanych podmiotów NGO
1	Siechnice	35
2	Święta Katarzyna	18
3	Radwanice	14
4	Żerniki Wrocławskie	12
5	Kotowice	5
6	Radomierzyce	4
7	Iwiny	4
8	Grodziszów	4
9	Smardzów	3
10	Mokry Dwór	3
11	Groblice	3
12	Biestrzyków	3
13	Zębice	2
14	Sulimów	2
15	Bogusławice	2
16	Łukaszowice	1

Źródło: Opracowanie własne.

W 15 z 20 sołectw (bez miasta) istnieją organizacje pozarządowe, co wskazuje na bardzo duże chęci organizowania się społeczności lokalnej i możliwości organizacji

życia obywatelskiego oraz bardzo dobre warunki dynamizowania kapitału społecznego.

Główny **profil działania** istniejących organizacji to:

- ✓ Sport/ kultura fizyczna – 46 podmiotów,
- ✓ Działania na rzecz sołectwa/KGW/OSP – 28 organizacji,
- ✓ Działania na rzecz członków (samopomocowe, wspierające) – 10 podmiotów,
- ✓ Historia, tożsamość – 4 organizacje,
- ✓ Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością – 3 organizacje,
- ✓ Edukacja - 3 organizacje,
- ✓ Ekologia – 3 organizacje.

Spośród wykazanych 133 organizacji pozarządowych, które są zarejestrowane na terenie Gminy Siechnice oraz zewnętrznych, które prowadzą lokalne działania dla społeczności o charakterze usług społecznych zidentyfikowano organizacje o obiecującej kondycji (w tabeli zaznaczone kolorem), które cyklicznie (dotychczas co najmniej 2 razy) podejmują współpracę z lokalnym samorządem nad realizacją przedsięwzięć i mogą stać się realizatorami planowanych usług społecznych – są to organizacje skupiające swoje działania w obszarach **sportu** (15 podmiotów), **pomocowe** (6 podmiotów, w tym OSP i KGW), **kultury i dziedzictwa** (3 podmioty). W zestawieniu pojawia się 25 takich organizacji, co stanowi ok. 19% zinwentaryzowanych podmiotów trzeciego sektora.

W roku 2022 Gmina Siechnice dotowała w największym stopniu zakres zadań dotyczący upowszechniania kultury fizycznej i sportu – 13 podmiotów (379 600,00 zł), następnie najwięcej środków przeznaczono na zakres działań na rzecz seniorów – 2 organizacje pozarządowe (52 000,00 zł) oraz porządek i bezpieczeństwo publiczne – 2 podmioty (21 230,00 zł). Nie złożono ofert w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, przeciwdziałaniom patologiom społecznym, działaniom na rzecz rodzin wielodzietnych.

W roku 2023 Gmina Siechnice wsparła działania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu poprzez dotację 15 ofert (na łączną kwotę 422 600,00 zł), następnie najwięcej środków przeznaczono na działania w zakresie działań na rzecz seniorów (62 000 zł) dotując 2 podmioty i w zakresie kultury, edukacji i wychowania 4 podmioty (37 500,00zł). Nie odnotowano ofert w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym i działaniom na rzecz rodzin wielodzietnych, a także nie zawarto umowy o realizacji zadania publicznego w zakresie ekologii.

Natomiast w roku 2024 Gmina Siechnice zleciła realizację zadań w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu 14 organizacjom pozarządowym (na kwotę 475 000,00 zł). Na drugim miejscu pod względem łącznej kwoty przekazanego wsparcia znajdują się działania na rzecz seniorów realizowane przez 3 organizacje pozarządowe (73 300,00 zł), a na kulturę, edukację i wychowanie na działania 7 podmiotów (na kwotę 35 150,00 zł). Nie odnotowano dofinansowania zadań w obszarze działań na rzecz rodzin wielodzietnych oraz ekologii.

Reasumując – kwoty przyznanego wsparcia finansowego z budżetu gminy na przestrzeni trzech ostatnich lat zachowują stałą tendencję: najwięcej środków przeznaczanych z budżetu gminy dotuje zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Następnie wysokie wsparcie otrzymują oferty w zakresie działań na rzecz seniorów.

Wśród ofert brakuje realizacji zadań publicznych kierowanych do rodzin wielodzietnych, czy innych obszarach ze sfery pożytku publicznego.

Patrząc na usługi o których mowa w ustawie o centach usług społecznych to nie realizowane są usługi na rzecz rodzin z dziećmi, aktywności obywatelskiej tylko dwie organizacje realizują usługi na rzecz osób z niepełnosprawnościami , jedna na rzecz seniorów.

4.5. Diagnoza z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

A) Analiza Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Siechnice za 2024 rok

1. Problemy społeczne:

- **Problemy uzależnień:**

- Wysoka liczba interwencji związanych z alkoholem (60 nietrzeźwych kierujących, 32 osoby przewiezione do wytrzeźwienia) oraz narkotykami (23 zatrzymania).
- Potrzeba wzmocnienia działań profilaktycznych, szczególnie wśród młodzieży (np. programy edukacyjne, zajęcia pozalekcyjne).
- Niska zgłaszalność na leczenie odwykowe (tylko 7 osób wyraziło zgodę na terapię spośród 16 zaproszonych).

- **Przemoc domowa:**

- W 2024 r. odnotowano 48 procedur "Niebieskiej Karty", głównie przemoc psychiczną (44 przypadki) i fizyczną (34).
- Potrzeba zwiększenia wsparcia dla ofiar (np. schroniska, terapia traumy) oraz programów korekcyjnych dla sprawców.

- **Wsparcie rodzin i dzieci:**

- Konieczność rozszerzenia oferty poradnictwa rodzinnego (np. mediacje, terapia rodzin) oraz wsparcia dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (121 konsultacji dziecięcych w Punkcie Konsultacyjnym).
- Zainteresowanie programami rodzicielskimi (np. "Akademia Rozwoju Rodziny" – 12 uczestników).

- **Dostęp do specjalistów:**

- Ograniczona dostępność psychologów i terapeutów (np. psycholog dziecięcy tylko 5 godzin tygodniowo).

- Zapotrzebowanie na większą liczbę bezpłatnych porad prawnych (246 konsultacji w 2024 r.).
- **Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży:**
 - Sukces programów takich jak "Ferie zimowe na sportowo" (38 uczestników) i półkolonie (150 dzieci) wskazuje na potrzebę stałych zajęć integracyjnych i profilaktycznych.

2. Potencjał gminy Siechnice:

- **Istniejąca infrastruktura:**
 - Punkt Konsultacyjny oferujący pomoc psychologiczną, prawną i terapeutyczną (745 porad w 2024 r.).
 - Skate Park, place zabaw i obiekty sportowe jako baza do rozwoju działań integracyjnych.
- **Współpraca instytucjonalna:**
 - Aktywna rola GOPS, GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego w koordynacji działań.
 - Partnerstwa z Policją, szkołami i organizacjami pozarządowymi (np. programy rekomendowane w szkołach).
- **Zaangażowanie społeczne:**
 - Udział mieszkańców w grupach wsparcia (28 osób uzależnionych, 8 ofiar przemocy) oraz szkoleniach (np. 40 osób na konferencji o przemocy).

3. Rekomendacje dla Centrum Usług Społecznych (CUS):

- **Rozszerzenie usług specjalistycznych:**
 - Zwiększenie liczby dyżurów psychologów, terapeutów i prawników.
 - Wprowadzenie programu wsparcia dla dzieci doświadczających przemocy (np. arteterapia).
- **Programy profilaktyczne i edukacyjne:**
 - Warsztaty dla rodziców nt. uzależnień behawioralnych (np. fonoholizm).
 - Kampanie społeczne dot. przemocy i uzależnień z wykorzystaniem mediów lokalnych.
- **Aktywizacja społeczna:**
 - Stałe kluby młodzieżowe z zajęciami profilaktycznymi.
 - Programy wolontariatu dla mieszkańców (np. mentorzy dla młodzieży).
- **Monitorowanie efektów:**
 - Cykliczna ewaluacja usług CUS na podstawie danych z GOPS i innych instytucji.

B) Analiza Sprawozdania z realizacji zadań Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice za 2024 rok

1. Potrzeby społeczne gminy:

- **Wsparcie materialne rodzin:**
 - 126 rodzin (181 osób) objętych pomocą społeczną, głównie z powodu ubóstwa (70 rodzin), niepełnosprawności (46 rodzin) i bezrobocia (19 rodzin).
 - Potrzeba zwiększenia dostępu do świadczeń takich jak dożywianie (np. program „Posiłek w szkole i w domu” – 21 osób dorosłych i 9 rodzin korzystających).
- **Pomoc rodzinom wielodzietnym:**
 - 237 osób korzysta z Karty Dużej Rodziny, ale brakuje kompleksowego wsparcia (np. ulgi transportowe, zajęcia pozalekcyjne).
- **Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów:**
 - Realizacja programów „Opieka wytchnieniowa” (3 240 godzin dla 20 osób) i „Asystent osobisty” (3 720 godzin dla 10 osób), ale potrzeba większej dostępności tych usług.
 - Brak grup wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami.
- **Przeciwdziałanie wykluczeniu dzieci i młodzieży:**
 - 41 dzieci w pieczy zastępczej – konieczność wsparcia reintegracji z rodzinami biologicznymi.
 - Potrzeba Treningów Umiejętności Społecznych (TUS) dla dzieci z zaburzeniami (np. ASD, ADHD).
- **Problemy wychowawcze i kryzysy rodzinne:**
 - 48 procedur „Niebieskiej Karty” w 2024 r. (głównie przemoc psychiczna i fizyczna).
 - Ograniczony dostęp do specjalistów (psycholog dziecięcy tylko 5 godzin/tydzień).
- **Aktywizacja zawodowa:**
 - 22 osoby bezrobotne objęte wsparciem, ale niska skuteczność (tylko 8 kontraktów socjalnych).
- **Profilaktyka uzależnień i przemocy:**
 - Programy takie jak „Strefa STOP Przemocy” i „Akademia Rozwoju Rodziny” (12 uczestników), ale potrzeba większej skali działań.

2. Potencjał gminy Siechnice:

- **Istniejąca infrastruktura:**
 - Punkt Konsultacyjny (597 porad w 2024 r.) z psychologami, prawnikami i terapeutami.
 - Programy aktywizacyjne (np. półkolonie dla 150 dzieci, ferie zimowe).
- **Współpraca instytucjonalna:**
 - Silna koordynacja między GOPS, szkołami, Policją i organizacjami pozarządowymi.

- Programy rządowe („Rodzina 800+”, „Za życiem”) i lokalne (Karta Dużej Rodziny).
- **Zaangażowanie społeczne:**
 - Udział mieszkańców w warsztatach (np. „Edu-gadki”) i zbiórkach charytatywnych.

3. Rekomendacje dla Centrum Usług Społecznych (CUS):

- **Rozszerzenie usług specjalistycznych:**
 - Zwiększenie liczby dyżurów psychologów dziecięcych i psychiatrów.
 - Utworzenie grup wsparcia dla:
 - rodziców dzieci z niepełnosprawnościami,
 - młodzieży (integracja, profilaktyka),
 - par/małżeństw (warsztaty komunikacji).
- **Programy aktywizacyjne i edukacyjne:**
 - Stałe Treningi Umiejętności Społecznych (TUS) dla dzieci.
 - Warsztaty kompetencji rodzicielskich w formie wyjazdowej.
- **Wsparcie materialne i integracyjne:**
 - Rozwój programu „Karta Dużej Rodziny” (np. dodatkowe zniżki na transport).
 - Zwiększenie dostępu do opieki wytchnieniowej i asystentury osobistej.
- **Monitorowanie i współpraca:**
 - Ścisła współpraca z PCPR w zakresie pieczy zastępczej.
 - Włączenie wolontariuszy do wsparcia rodzin (np. opieka nad dziećmi podczas warsztatów).

C) Analiza sprawozdania z realizacji zadań Strategii Wsparcia Osób Starszych i Osób z Niepełnosprawnościami w Gminie Siechnice za 2024 rok

1. Zidentyfikowane potrzeby społeczne:

- **Dostępność infrastruktury:**
 - Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej (np. wymiana windy w urzędzie).
 - Potrzeba dalszego dostosowania mieszkań osób z niepełnosprawnościami (np. dofinansowanie likwidacji barier technicznych).
- **Usługi opiekuńcze i wsparcie:**
 - Wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych (w 2024 r. objęto nimi 33 osoby).
 - Konieczność rozwoju opieki wytchnieniowej dla opiekunów (w 2024 r. zrealizowano 3 240 godzin opieki dla 20 osób).

- Brak dziennego domu pobytu dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
 - **Aktywizacja społeczna i zawodowa:**
 - Ograniczona oferta warsztatów terapii zajęciowej (WTZ) i środowiskowych domów samopomocy (ŚDS).
 - Potrzeba szkoleń dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie kompetencji cyfrowych (zadanie nie było realizowane w 2024 r.).
 - **Bezpieczeństwo i przeciwdziałanie wykluczeniu:**
 - Niska świadomość zagrożeń (np. oszustwa na „legendę” wobec seniorów).
 - Ograniczona dostępność kampanii informacyjnych (np. „Koperta Życia” wydano tylko 100 szt.).
 - Wykluczenie cyfrowe seniorów (brak szkoleń z obsługi nowych technologii).
 - **Zdrowie i profilaktyka:**
 - Zapotrzebowanie na kompleksową opiekę geriatryczną (tylko 1 specjalista w gminie).
 - Niska liczba porad specjalistycznych dla seniorów (4 721 w 2024 r.).
 - **Kultura i integracja:**
 - Ograniczona oferta wydarzeń międzypokoleniowych.
 - Brak wystarczającej liczby klubów seniora w mniejszych miejscowościach.
-

2. Potencjał gminy Siechnice:

- **Struktura organizacyjna:**
 - Silna współpraca między instytucjami (GOPS, Centrum Kultury, Policja, ZOZ, NGO).
 - Działająca Rada Seniorów (od 2024 r.) oraz pełnomocnik ds. osób starszych i niepełnosprawnych.
 - **Realizowane programy:**
 - „Korpus Wsparcia Seniora” (teleopieka dla 37 osób).
 - „Opieka wytchnieniowa” (3 240 godzin dla 20 osób).
 - „Koperta Życia” i kampanie bezpieczeństwa.
 - Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych i sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami.
 - **Aktywność społeczna:**
 - Działające kluby seniora (np. „Aktywni 60+”, „Sami Swoi”).
 - Wolontariat szkolny i sąsiedzki.
 - Projekty kulturalne (np. „Radość Życia”, warsztaty teatralne, wycieczki).
 - **Dostępne środki finansowe:**
 - Dofinansowanie z PFRON (np. 15 801,79 zł na sprzęt rehabilitacyjny).
 - Granty na projekty społeczne (np. „Dostępny Samorząd 2.0” – do 300 000 zł).
-

3. Propozycje usług społecznych w ramach CUS:

1. Centrum Wsparcia Seniorów i Osób z Niepełnosprawnościami:

- Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich (w tym opieka wytchnieniowa).
- Utworzenie dziennego domu pobytu z zajęciami terapeutycznymi.

2. Program Aktywizacji Społecznej i Zawodowej:

- Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) i szkolenia zawodowe.
- Cykliczne szkolenia z obsługi komputera i internetu dla seniorów.

3. Bezpieczeństwo i Profilaktyka:

- Rozszerzenie akcji „Koperta Życia” i kampanii przeciwko oszustwom.
- Stałe dyżury prawnika i psychologa w Punkcie Konsultacyjnym.

4. Integracja i Kultura:

- Więcej wydarzeń międzypokoleniowych (np. wspólne warsztaty rękodzieła).
- Rozwój klubów seniora w mniejszych miejscowościach (np. Kotowice, Żerniki Wr.).

5. Zdrowie i Rehabilitacja:

- Zwiększenie liczby specjalistów geriatrów i rehabilitantów.
- Programy profilaktyczne (np. bezpłatne badania dla seniorów).

6. Transport i Dostępność:

- Rozwój transportu dla osób z niepełnosprawnościami (np. wsparcie dowozu do placówek medycznych).

4. Wnioski:

Gmina Siechnice ma solidne podstawy do rozwoju CUS, dzięki istniejącym programom, zaangażowanym instytucjom i aktywności społecznej. Kluczowe obszary interwencji to:

- **Wzmocnienie usług opiekuńczych i asystenckich.**
- **Rozwój infrastruktury przyjaznej osobom starszym i niepełnosprawnym.**
- **Edukacja i aktywizacja (w tym przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu).**
- **Integracja społeczna i kulturalna.**

Utworzenie **Centrum Usług Społecznych** pozwoli na skoordynowanie tych działań i zwiększenie ich efektywności.

D) Analiza Sprawozdania z realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siechnice za 2024 rok

1. Potrzeby społeczne w gminie Siechnice

Na podstawie sprawozdania z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych za 2024 rok można zidentyfikować następujące kluczowe potrzeby społeczne:

- **Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych:**
 - Potrzeba kontynuacji i rozszerzenia działań asystentów rodziny, warsztatów kompetencji rodzicielskich oraz specjalistycznego wsparcia psychologicznego i prawnego.
 - Wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej (41 dzieci w 2024 r.) wskazuje na konieczność wzmocnienia systemu wsparcia rodzin biologicznych i zastępczych.
- **Profilaktyka uzależnień i przemocy w rodzinie:**
 - Wysoka liczba procedur "Niebieskie Karty" (48 w 2024 r.) oraz osób korzystających z porad w Punkcie Konsultacyjnym (745 porad) świadczy o potrzebie intensyfikacji działań profilaktycznych i terapeutycznych.
 - Konieczność rozwijania programów rekomendowanych w szkołach i przedszkolach oraz organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- **Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych:**
 - Rosnąca liczba osób korzystających z usług opiekuńczych (33 osoby) i pobytu w placówkach całodobowych (21 osób) wskazuje na potrzebę rozwoju usług opiekuńczych, w tym usług sąsiedzkich i dziennych domów pobytu.
 - Istotne jest również wsparcie opiekunów nieformalnych poprzez szkolenia i programy wytchnieniowe.
- **Aktywność społeczna i współpraca z NGO:**
 - Ograniczona liczba projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe (tylko jeden projekt w 2024 r.) sugeruje potrzebę większego zaangażowania NGO w rozwiązywanie problemów społecznych.
 - Brak rozwoju wolontariatu w GOPS wymaga stworzenia systemowego wsparcia dla wolontariuszy.
- **Profesjonalizacja kadr:**
 - Potrzeba ciągłego podnoszenia kwalifikacji pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych specjalistów, aby sprostać wieloaspektowym wyzwaniom społecznym.

2. Potencjał gminy Siechnice

Gmina Siechnice posiada znaczący potencjał do rozwoju usług społecznych, który można wykorzystać w ramach CUS:

- **Istniejąca infrastruktura i usługi:**
 - Działający Punkt Konsultacyjny oferujący wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i prawne.
 - Programy opieki wytchnieniowej i asystentury osobistej dla osób niepełnosprawnych.
 - Doświadczenie w organizacji półkolonii, ferii zimowych oraz warsztatów dla rodzin.

- **Współpraca międzyinstytucjonalna:**
 - Silna współpraca między GOPS, szkołami, policją, służbą zdrowia i organizacjami pozarządowymi.
 - Zaangażowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- **Środki finansowe:**
 - Możliwość pozyskiwania funduszy z programów resortowych, unijnych oraz lokalnych konkursów dla NGO.
- **Potencjał społeczny:**
 - Aktywność lokalnej społeczności, np. w organizacji zbiórek darów dla potrzebujących.
 - Gotowość mieszkańców do uczestnictwa w warsztatach i grupach wsparcia.

3. Propozycje usług społecznych w ramach CUS

Aby odpowiedzieć na zidentyfikowane potrzeby i wykorzystać potencjał gminy, w ramach Centrum Usług Społecznych można wdrożyć następujące usługi:

- **Rozwój usług dla rodzin:**
 - Rozszerzenie oferty warsztatów kompetencji rodzicielskich i terapii rodzinnych.
 - Utworzenie stanowiska interwenta kryzysowego w Punkcie Konsultacyjnym.
 - Wsparcie mieszkaniowe dla rodzin w trudnej sytuacji (np. lokale socjalne).
- **Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom:**
 - Wdrożenie dodatkowych programów profilaktycznych w szkołach.
 - Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
 - Rozwój grup samopomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- **Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych:**
 - Utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla seniorów.
 - Wdrożenie usług sąsiedzkich oraz teleopieki.
 - Rozwój Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych (we współpracy z powiatem).
- **Aktywizacja społeczna i wolontariat:**
 - Utworzenie punktu wsparcia dla organizacji pozarządowych.
 - Rozwój wolontariatu lokalnego, w tym wolontariatu seniorskiego i młodzieżowego.
- **Szkolenia i rozwój kadr:**
 - Cykliczne szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny i opiekunów.
 - Superwizje dla zespołów pracujących z rodzinami w kryzysie.

4. Wnioski

Gmina Siechnice posiada zarówno wyraźne potrzeby społeczne, jak i znaczący potencjał do rozwoju usług społecznych. Centrum Usług Społecznych mogłoby stać się kluczowym narzędziem integracji i koordynacji działań na rzecz mieszkańców, łącząc istniejące zasoby z nowymi inicjatywami. Dalsze działania powinny koncentrować się na:

- Zapewnieniu stabilnego finansowania usług społecznych.
- Rozwijaniu współpracy międzysektorowej.
- Monitorowaniu skuteczności wdrażanych rozwiązań i elastycznym dostosowywaniu oferty do zmieniających się potrzeb społecznych.

Wdrożenie CUS w Siechnicach pozwoliłoby na kompleksowe i zrównoważone podejście do rozwiązywania problemów społecznych, przyczyniając się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców.

E) Analiza Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach za rok 2024:

1. Zidentyfikowane potrzeby społeczne:

- **Ubóstwo i bezrobocie:** W 2024 r. 70 rodzin (104 osoby) skorzystało z pomocy z powodu ubóstwa, a 19 rodzin (22 osoby) z powodu bezrobocia. Wskazuje to na potrzebę działań aktywizacyjnych i wsparcia w znalezieniu zatrudnienia.
- **Niepełnosprawność i choroby przewlekłe:** 46 rodzin (54 osoby) wymagało pomocy z powodu niepełnosprawności, a 77 rodzin (111 osób) z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Konieczne jest wzmocnienie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz wsparcia dla opiekunów.
- **Bezdomność:** W 2024 r. udzielono pomocy 4 osobom w kryzysie bezdomności. Potrzebne są środki na schroniska oraz programy reintegracji społecznej.
- **Rodziny wielodzietne i samotni rodzice:** 2 rodziny (11 osób) skorzystały z pomocy z powodu wielodzietności, a 111 dodatków do zasiłków rodzinnych przyznano z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Wskazuje to na potrzebę wsparcia dla rodzin niepełnych i wielodzietnych.
- **Osoby starsze:** Program „Korpus Wsparcia Seniora” objął 37 osób, co pokazuje zapotrzebowanie na usługi teleopieki i wsparcia dla seniorów.
- **Przemoc w rodzinie:** Brak zgłoszeń w 2024 r. nie oznacza braku problemu, lecz może wskazywać na niską świadomość lub bariery w zgłaszaniu. Projekt „Strefa STOP Przemocy” powinien być kontynuowany i rozwijany.
- **Dzieci i młodzież:** 51 uczniów otrzymało stypendia szkolne, a 7 dzieci uchodźców z Ukrainy również skorzystało z tej formy pomocy. Wskazuje to na potrzebę wsparcia edukacyjnego i integracyjnego.
- **Uchodźcy z Ukrainy:** W 2024 r. udzielono wsparcia 25 osobom w formie jednorazowej pomocy finansowej, 2 dzieciom w dożywianiu oraz 11 osobom

w pomocy psychologicznej. Konieczne jest dalsze wsparcie integracyjne i psychologiczne.

2. Potencjał gminy Siechnice:

- **Struktura organizacyjna GOPS:** Kadra Ośrodka (31 etatów) oraz dodatkowe osoby zatrudnione na umowy zlecenia (np. opiekunowie, asystenci) stanowią solidną bazę do rozwoju usług społecznych.
- **Realizowane programy:** Projekty takie jak „Opieka wytchnieniowa”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” czy „Korpus Wsparcia Seniora” pokazują, że gmina aktywnie angażuje się w rozwiązania systemowe.
- **Współpraca z lokalnymi instytucjami:** Zbiórki darów, warsztaty świąteczne i współpraca z placówkami oświatowymi świadczą o zaangażowaniu społeczności lokalnej.
- **Dostęp do danych:** Sprawozdania GOPS dostarczają szczegółowych informacji, które mogą posłużyć do precyzyjnego planowania usług.

3. Propozycje usług społecznych w ramach CUS:

- **Centrum Aktywizacji Zawodowej:** Wsparcie dla osób bezrobotnych i zagrożonych ubóstwem poprzez szkolenia, doradztwo zawodowe i pomoc w znalezieniu pracy.
- **Centrum Wsparcia dla Rodzin:** Oferta dla rodzin wielodzietnych, niepełnych oraz osób samotnie wychowujących dzieci, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i warsztaty umiejętności rodzicielskich.
- **Ośrodek Pomocy dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych:** Rozwój usług opiekuńczych, teleopieki, opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.
- **Program Przeciwdziałania Przemocy:** Kontynuacja i rozszerzenie projektu „Strefa STOP Przemocy”, w tym zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i prawnej.
- **Centrum Integracji dla Uchodźców:** Wsparcie dla obywateli Ukrainy w zakresie nauki języka, integracji społecznej i pomocy prawnej.
- **Program „Zdrowie i Rehabilitacja”:** Dostęp do bezpłatnych badań, terapii i rehabilitacji dla osób z niepełnosprawnościami i przewlekle chorych.
- **Świetlica Środowiskowa:** Miejsce dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem, oferujące pomoc w nauce, zajęcia rozwojowe i integracyjne.

4. Wnioski:

Gmina Siechnice posiada znaczący potencjał do rozwoju usług społecznych, oparty na istniejącej strukturze GOPS i zaangażowaniu lokalnej społeczności. Kluczowe obszary interwencji to wsparcie dla osób ubogich, niepełnosprawnych, starszych oraz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Utworzenie Centrum Usług Społecznych pozwoli na skoordynowanie tych działań i zwiększenie ich efektywności.

4.6. Instytucjonalny potencjał świadczenia usług społecznych

Podczas badania prowadzonego na potrzeby niniejszej diagnozy zestawiono następujące podmioty na terenie Gminy Siechnice:

A) jednostki organizacyjne gminy

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Centrum Kultury,
3. Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie z filią w Siechnicach,
4. Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.,
5. Siechnicka Inwestycyjna Spółka Komunalna sp. z o.o.,
6. Straż Miejska w Siechnicach,
7. Jednostki oświatowe (publiczne 6 szkół podstawowych, 4 przedszkola, żłobek oraz niepubliczne):
 - Szkoła Podstawowa Nr 1 w Siechnicach
 - Szkoła Podstawowa Nr 2 w Siechnicach
 - Szkoła Podstawowa w Świętej Katarzynie
 - Szkoła Podstawowa w Radwanicach
 - Szkoła Podstawowa w Żernikach Wr.
 - Szkoła Podstawowa w Kotowicach (prowadzona przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej)
 - Przedszkole Publiczne w Siechnicach
 - Przedszkole Publiczne w Świętej Katarzynie
 - Przedszkole Publiczne w Radwanicach
8. Przedszkole Publiczne w Żernikach Wrocławskich z filią w Iwinach
9. Jednostki pomocnicze- sołectwa i rady osiedli
10. Komisariat Policji

B) podmioty z terenu powiatu realizujące usługi o których mowa w art 2 ustawy o centrach usług społecznych na rzecz mieszkańców gminy Siechnice

- Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

C) podmioty prywatne z terenu Gminy Siechnice zarejestrowane w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) wedle PKD odpowiadającym usługom społecznym

Poniżej przedstawiono analizę danych dotyczących liczby podmiotów w poszczególnych sekcjach PKD realizujących zakres usług społecznych w Gminie Siechnice. Dane wskazują na dominację **usług edukacyjnych, zdrowotnych i rekreacyjnych**, co jest charakterystyczne dla gmin o silnym zapleczu miejskim (bliskość Wrocławia).

1. Główne obszary usług społecznych w Siechnicach

◆ EDUKACJA (SEKCJA PKD 85)

- **336 firm** – Pozostałe pozaszkolne formy edukacji (PKD 85.59.B) (*kursy, szkolenia, korepetycje*)
- **88 firm** – Pozaszkolna edukacja sportowa (PKD 85.51.Z) (*np. kluby fitness, szkoły tańca*)
- **76 firm** – Pozaszkolna edukacja artystyczna (PKD 85.52.Z) (*np. szkoły muzyczne, plastyczne*)
- **59 firm** – Nauka języków obcych (PKD 85.59.A)
- **112 firm** – Działalność wspomagająca edukację (PKD 85.60.Z) (*np. doradztwo edukacyjne, organizacja kursów*)

Wnioski:

- Silny **sektor prywatnej edukacji** – głównie kursy, szkolenia, zajęcia dodatkowe.
- Brak danych o **publicznych placówkach edukacyjnych** (np. szkoły podstawowe, licea – te zwykle prowadzone są przez gminę/powiat i mogą nie być widoczne w rejestrach gospodarczych).

◆ OCHRONA ZDROWIA (SEKCJA PKD 86)

- **85 firm** – Praktyka lekarska specjalistyczna (PKD 86.22.Z)
- **39 firm** – Praktyka lekarska ogólna (PKD 86.21.Z)
- **35 firm** – Praktyka stomatologiczna (PKD 86.23.Z)
- **52 firmy** – Fizjoterapia (PKD 86.90.A)
- **40 firm** – Działalność paramedyczna (PKD 86.90.D)

Wnioski:

- Wysoka dostępność **lekarzy specjalistów i fizjoterapeutów**.
- **Brak szpitali** (tylko 2 podmioty w PKD 86.10.Z) – mieszkańcy prawdopodobnie korzystają z placówek we Wrocławiu.

◆ POMOC SPOŁECZNA (SEKCJE PKD 87-88)

- **4 firmy** – Pomoc społeczna dla osób starszych i niepełnosprawnych (PKD 87.30.Z)
- **6 firm** – Pomoc społeczna bez zakwaterowania (PKD 88.10.Z)
- **29 firm** – Opieka dzienna nad dziećmi (PKD 88.91.Z)

Wnioski:

- **Opieka nad dziećmi** jest stosunkowo dobrze rozwinięta (żłobki, kluby dziecięce).
- **Bardzo mało podmiotów zajmujących się pomocą dla seniorów i niepełnosprawnych** – może oznaczać, że gmina korzysta z instytucji publicznych lub usług z Wrocławia.

◆ KULTURA I REKREACJA (SEKCJE PKD 90-93, 96)

- **47 firm** – Działalność związana z przedstawieniami artystycznymi (PKD 90.01.Z)
- **63 firmy** – Pozostała działalność sportowa (PKD 93.19.Z)
- **58 firm** – Usługi SPA i wellness (PKD 96.04.Z)

Wnioski:

- **Bogata oferta kulturalna i rekreacyjna** (np. zajęcia artystyczne, fitness).
- **Brak klubów sportowych (0 w PKD 93.12.Z)** – być może działają one w formie stowarzyszeń, a nie firm.

Wnioski

1. **Gmina Siechnice ma charakter usługowy**, z dominacją **edukacji, zdrowia i rekreacji**.
2. **Bliskość Wrocławia** wpływa na rozwój **usług dla mieszkańców aglomeracji** (np. taksówki, szkolenia, usługi medyczne).
3. **Brak niektórych specjalistycznych usług** (np. kluby sportowe, pomoc psychiatryczna) może wskazywać na ich koncentrację w większych miastach.
4. **Dynamiczny rozwój sektora prywatnej edukacji i zdrowia** – wiele firm oferuje usługi w tych obszarach.

Mocne strony:

1. **Bogata oferta prywatnej edukacji** (kursy, szkolenia, zajęcia dodatkowe).
2. **Dostęp do lekarzy specjalistów i fizjoterapeutów**.
3. **Rozwinięta oferta rekreacyjna i kulturalna**.

Słabe strony

1. **Ograniczona pomoc społeczna** (mało podmiotów zajmujących się seniorami i niepełnosprawnymi).
2. **Niewiele publicznych instytucji kultury** (np. biblioteki, muzea – tylko po kilka podmiotów).

Rekomendacje dla rozwoju usług społecznych w gminie

- **Wsparcie rozwoju placówek pomocy społecznej** (np. dzienne domy seniora, centra opieki).
- **Rozbudowa publicznej oferty kulturalnej** (np. więcej bibliotek, klubów osiedlowych).
- **Współpraca z Wrocławiem** w zakresie dostępu do szpitali i specjalistycznej opieki medycznej.

Wnioski z analizy podmiotów społecznych w Gminie Siechnice

Na podstawie zestawionych podmiotów świadczących usługi społeczne oraz organizacji pozarządowych na terenie Gminy Siechnice, można wyciągnąć kilka kluczowych wniosków, które mogą pomóc w lepszym zrozumieniu struktury i efektywności usług społecznych w gminie oraz wskazać kierunki dalszego rozwoju.

1. Struktura organizacyjna i zróżnicowanie usług społecznych

- Gmina Siechnice posiada szeroką sieć **jednostek organizacyjnych**, które realizują usługi społeczne na poziomie lokalnym. Do kluczowych podmiotów należą:

- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)**, który pełni rolę koordynatora działań pomocowych.
- **Centrum Kultury**, które zapewnia ofertę kulturalną.
- **Zespół opieki zdrowotnej** (Ośrodek Zdrowia w Siechnicach i Świętej Katarzynie), które są niezbędne dla zapewnienia podstawowej opieki zdrowotnej.
- **Spółki komunalne** takie jak Zakład Gospodarki Komunalnej oraz Siechnicka Inwestycyjna Spółka Komunalna, które są odpowiedzialne za utrzymanie infrastruktury miejskiej i dostarczanie usług komunalnych.
- **Jednostki oświatowe**
- **Jednostki pomocnicze – sołectwa, rady osiedli**
- **Służby porządkowe – policja, straż miejska**
- **Podmioty prywatne**

Wniosek: Istnieje dobrze zorganizowana infrastruktura do świadczenia podstawowych usług społecznych, które są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Zdecydowana większość usług zdrowotnych, komunalnych i kulturalnych jest zapewniana przez gminne jednostki organizacyjne.

2. Rola organizacji pozarządowych

- Na terenie gminy działa **liczna sieć organizacji pozarządowych** (NGO), z których wiele jest zaangażowanych w realizację usług społecznych. W szczególności można wyróżnić organizacje działające w obszarach:
 - **Sportu i kultury fizycznej** (43 organizacje),
 - **Pomocy społecznej**, w tym na rzecz seniorów (27 organizacji),
 - **Edukacji, ekologii oraz działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością.**

Wniosek: Trzeci sektor odgrywa istotną rolę w realizacji usług społecznych, zwłaszcza w zakresie sportu, pomocy społecznej i kultury. Współpraca z organizacjami pozarządowymi pozwala na efektywne uzupełnianie oferty usług publicznych, w tym organizowanie wydarzeń kulturalnych, sportowych oraz działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

3. Współpraca z samorządem i finansowanie

- Gmina Siechnice regularnie dotuje organizacje pozarządowe, przekazując środki na realizację określonych zadań publicznych. W latach 2022-2024 największe kwoty wsparcia przeznaczone były na:
 - **Sport i kulturę fizyczną** – największa liczba organizacji (w 2022 roku dotacja wyniosła 379 600 zł, w 2023 roku 422 600 zł, a w 2024 roku 475 000 zł),
 - **Działania na rzecz seniorów** (około 50-70 tys. zł rocznie),
 - **Kulturę, edukację i wychowanie** (średnio 35-40 tys. zł rocznie).

Wniosek: Gmina priorytetowo traktuje wsparcie dla organizacji zajmujących się sportem i kulturą fizyczną, co jest zgodne z ogólnym trendem wzrostu liczby dzieci, młodzieży oraz seniorów, którzy uczestniczą w aktywnościach społecznych. Warto

zauważyć, że brakuje dotacji w obszarze działań na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz rodzin wielodzietnych, co wskazuje na niedostateczne wsparcie tych grup.

4. Problemy z dostępnością usług w niektórych obszarach

- **Brak dotacji w obszarze działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania patologiom społecznym:** Pomimo rosnącej liczby organizacji, brakuje ofert skierowanych do osób niepełnosprawnych, rodzin wielodzietnych oraz osób borykających się z problemami społecznymi.

Wniosek: Niedostateczne wsparcie dla osób niepełnosprawnych i rodzin wielodzietnych oraz rodzin w kryzysie może stanowić obszar wymagający poprawy. Warto rozważyć stworzenie lub wsparcie nowych inicjatyw skierowanych do tych grup społecznych.

5. Wysoka aktywność społeczna

- Gmina Siechnice jest jednym z przykładów **silnego zaangażowania obywatelskiego**, gdzie w aż 15 z 20 sołectw istnieją organizacje pozarządowe. Ta wysoka liczba organizacji wskazuje na aktywność i chęć organizowania się mieszkańców, co może sprzyjać dalszemu rozwojowi społeczności lokalnych.

Wniosek: Istnieje duży potencjał do **rozwijania kapitału społecznego**, który może być wykorzystywany do organizowania lokalnych inicjatyw, w tym projektów społecznych, edukacyjnych czy ekologicznych. Takie inicjatywy powinny być wspierane przez władze lokalne, ponieważ przyczyniają się do wzrostu integracji społecznej i poprawy jakości życia. Rekomenduje się ustalenie realnej aktywności podmiotów i zaproszenie ich do współpracy na terenie gminy.

6. Możliwości rozwoju usług społecznych

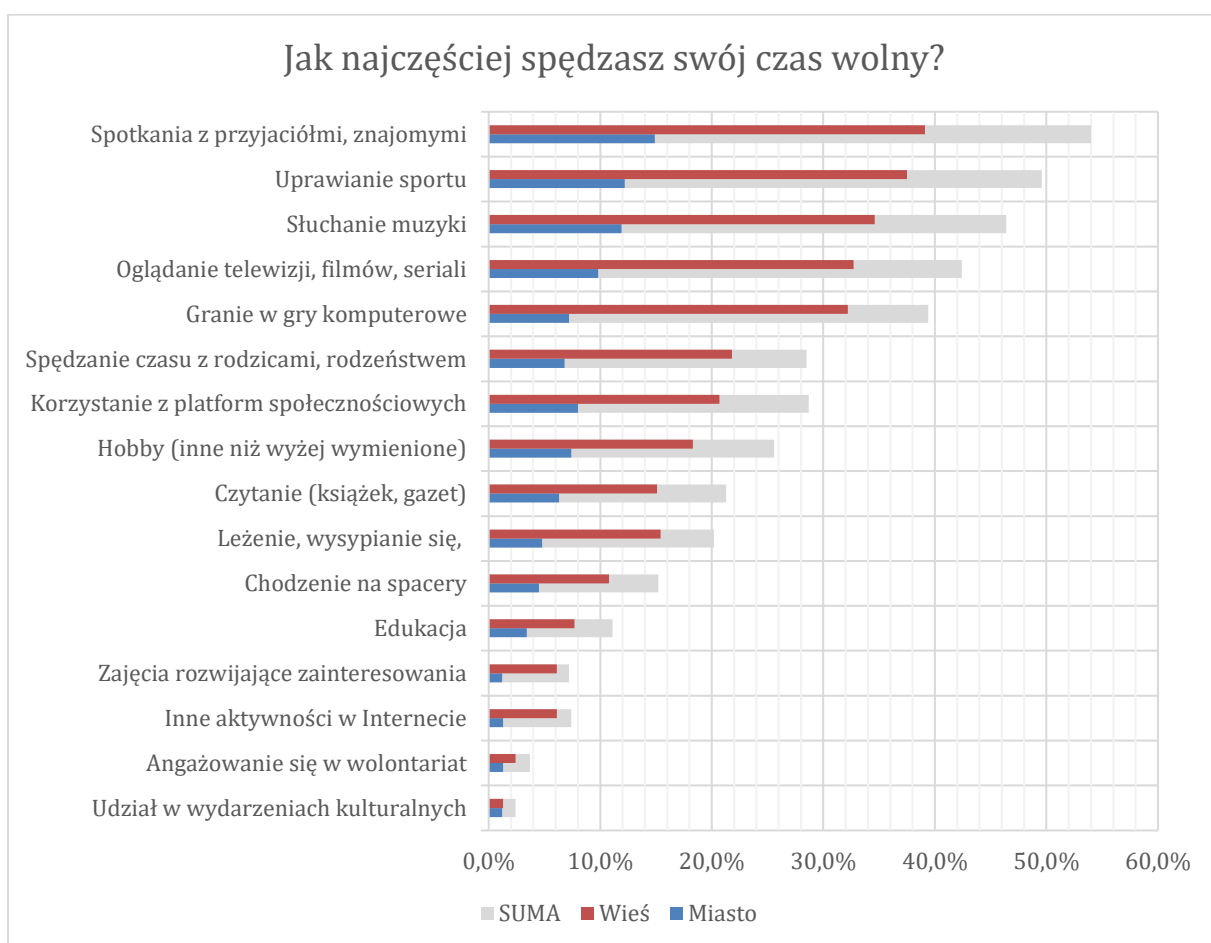
- **Potrzeba rozszerzenia zakresu dotacji:** Brak ofert w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym, działań na rzecz rodzin wielodzietnych oraz ekologii pokazuje, że istnieje przestrzeń do rozwoju nowych programów społecznych.
- **Zwiększenie wsparcia dla organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością:** Mimo że w gminie funkcjonują organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością, ich liczba jest stosunkowo niewielka, co wskazuje na potrzebę dalszego wsparcia i rozwoju usług skierowanych do tej grupy społecznej.

Podsumowanie

Gmina Siechnice posiada dobrze rozwiniętą sieć usług społecznych realizowanych zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego, jak i organizacje pozarządowe. Największe wsparcie finansowe dotyczy sportu i kultury fizycznej, a także działań na rzecz seniorów. Niemniej jednak, istnieje potrzeba zwiększenia wsparcia dla osób niepełnosprawnych, rodzin wielodzietnych oraz działań na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym. Wysoka liczba organizacji pozarządowych i ich aktywność w gminie stanowią solidną podstawę do dalszego rozwoju usług społecznych w przyszłości.

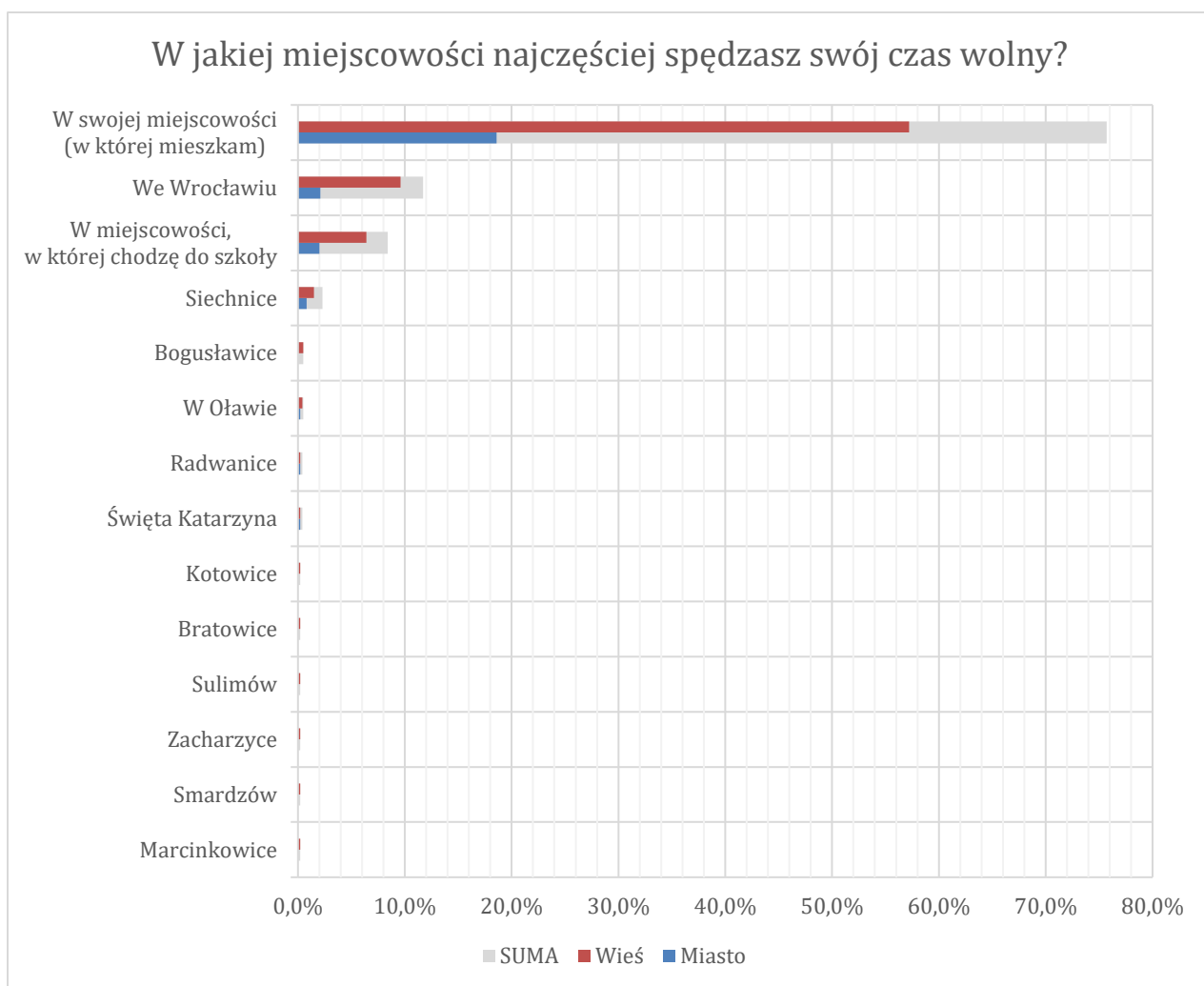
5. Wyniki badań ankietowych społeczności lokalnej

5.1. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród dzieci

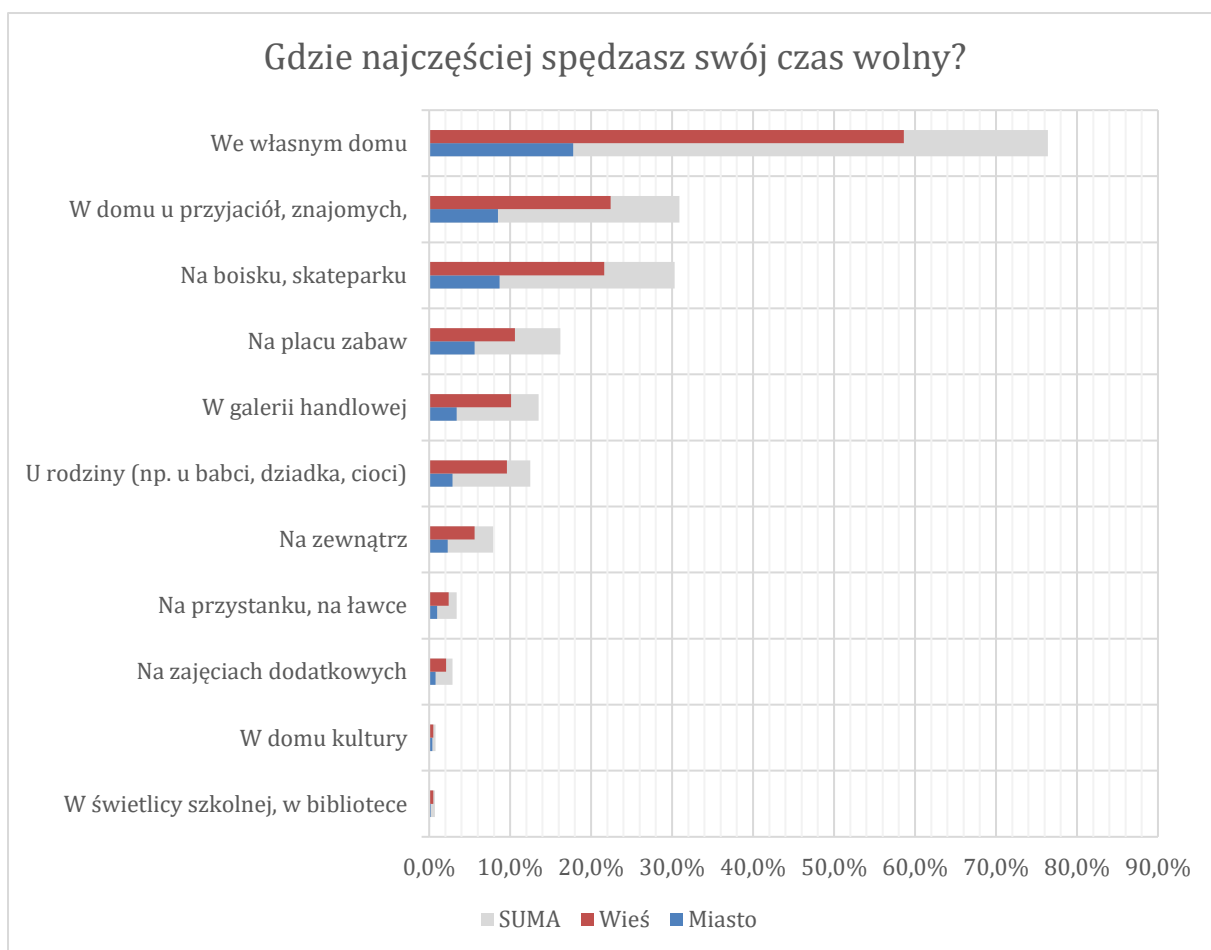
Rysunek 17 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Na pytanie *Jak najczęściej spędzasz swój wolny czas?* dzieci odpowiedziały, że są to spotkania z przyjaciółmi, znajomymi (54%), uprawianie sportu (49,6%), słuchanie muzyki (46,4%), oglądanie telewizji, filmów, seriali (42,4%) oraz granie w gry komputerowe (39,4%). Zauważalna jest różnica pomiędzy dziećmi spędzającymi czas w mieście i na wsi. Dzieci w mieście deklarują w większym stopniu korzystanie z platform społecznościowych, realizację hobby, a dzieci na wsi granie w gry komputerowe i spędzanie czasu z rodzicami, rodzeństwem. Najmniej wskazywano na odpowiedź udziału w wydarzeniach kulturalnych (2,4%).

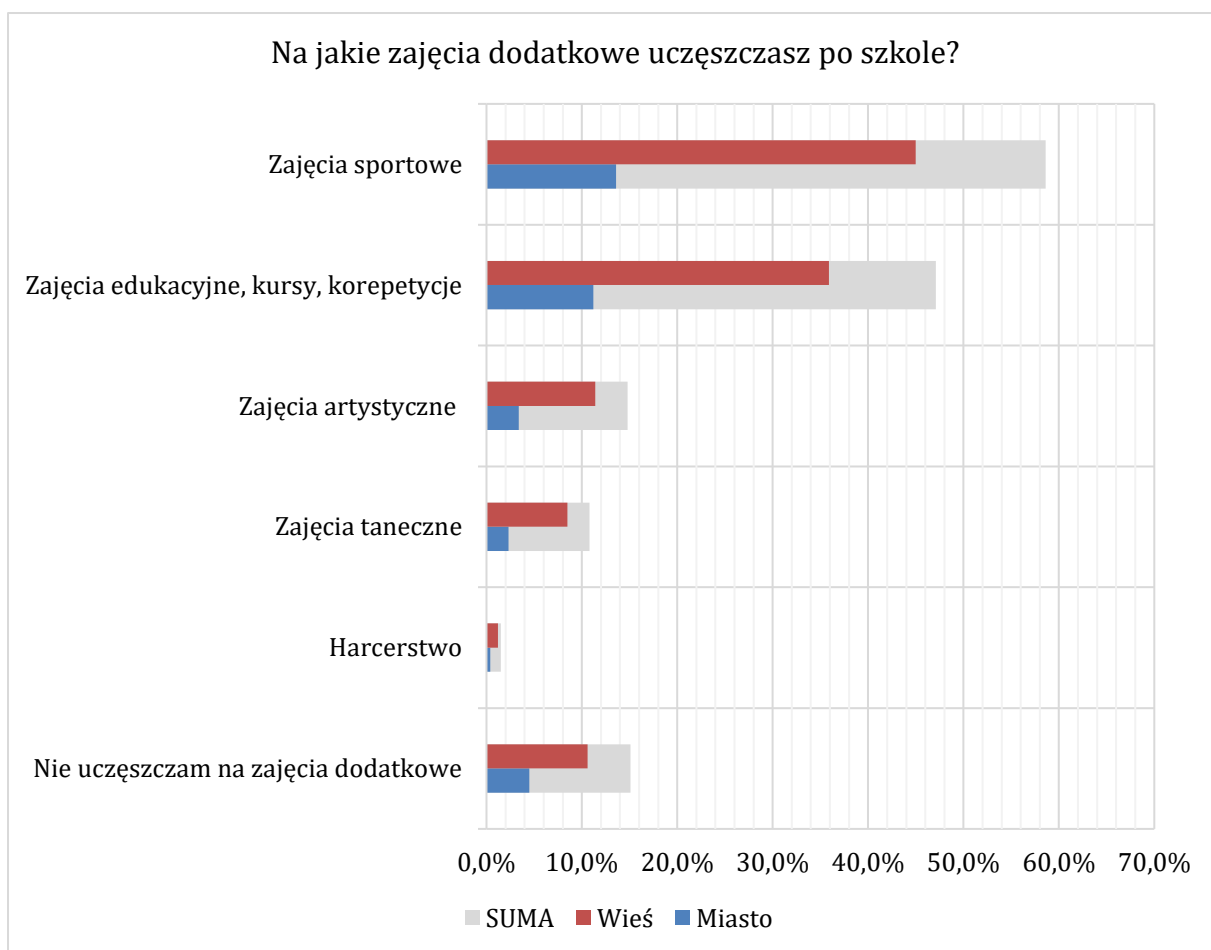
Rysunek 18 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Dzieci Gminy Siechnice spędzają swój czas wolny w miejscowości w której mieszkają (75,7%). W skali badania populacji miasto/ wieś, dzieci ze wsi w większym stopniu wyjeżdżają do Wrocławia (12,5%), niż dzieci z miasta (8,7%).

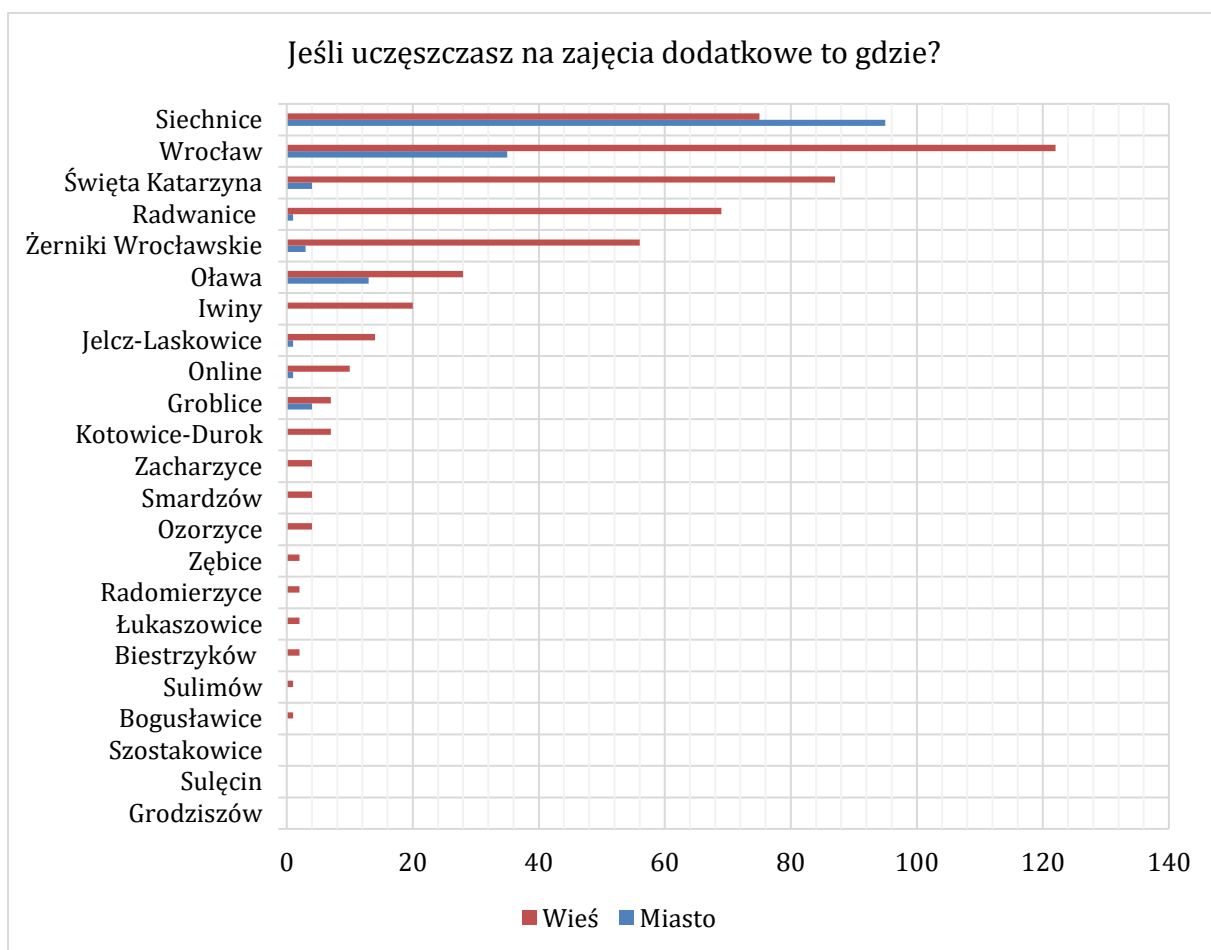
Rysunek 19 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Dzieci deklarują, że najczęściej swój wolny czas spędzają we własnym domu (76,4%), w domu u przyjaciół, znajomych (30,9%), na boisku, skateparku (30,3%). Proporcje odpowiedzi między miastem w wsią są takie same.

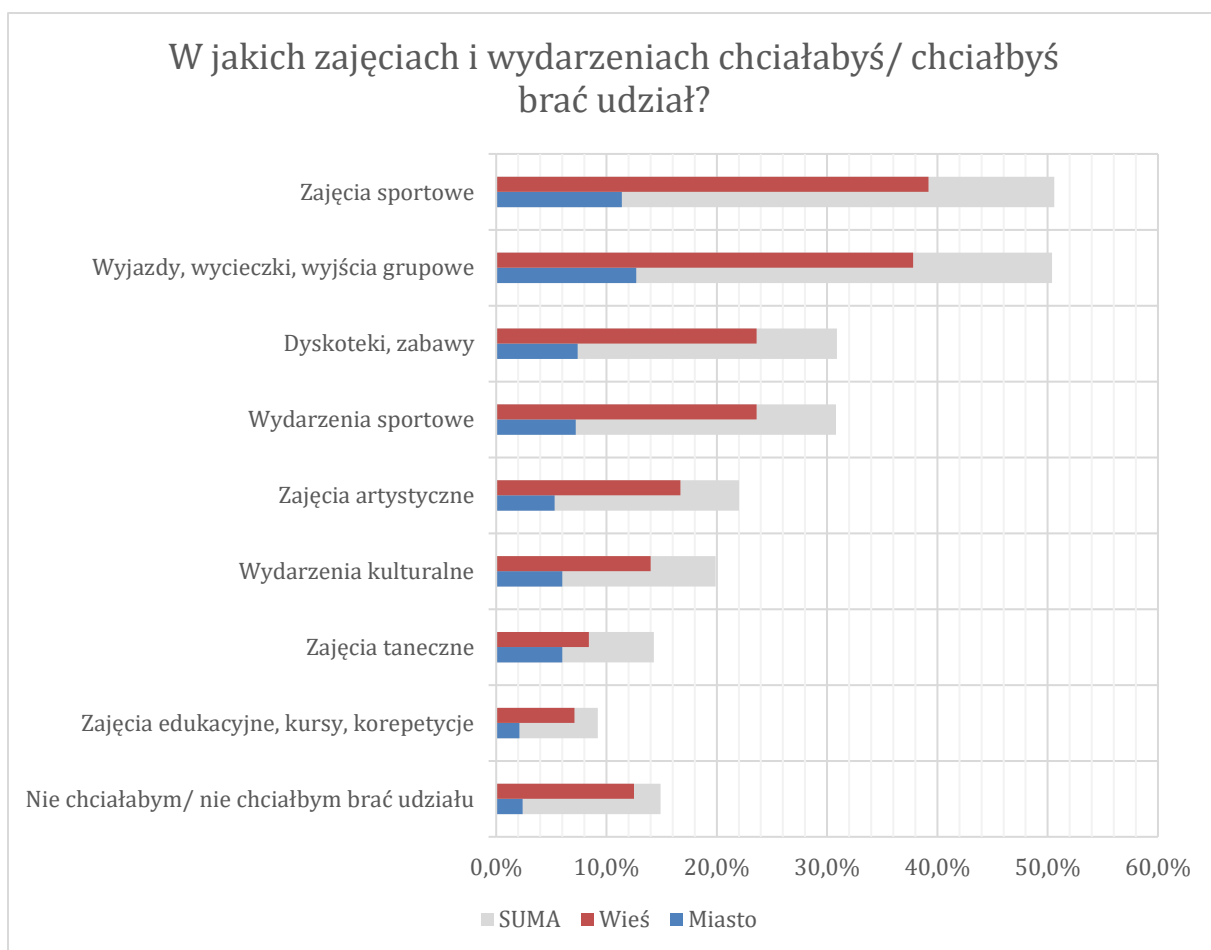
Rysunek 20 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Wśród zajęć dodatkowych najczęstszą odpowiedzią są zajęcia sportowe (58,6%) – ponad połowa ankietowanych na nie uczęszcza. Następnie są to zajęcia edukacyjne, kursy, korepetycje (47,1%). Wśród samodzielnie wymienianych zajęć dodatkowych, wielokrotnie pojawiło się harcerstwo na które dzieci ze wsi przyjeżdżają do miasta pomimo nie uczęszczania do szkoły w której odbywają się zbiórki. Brak udziału w zajęcia dodatkowych deklaruje 15,1% ankietowanych dzieci.

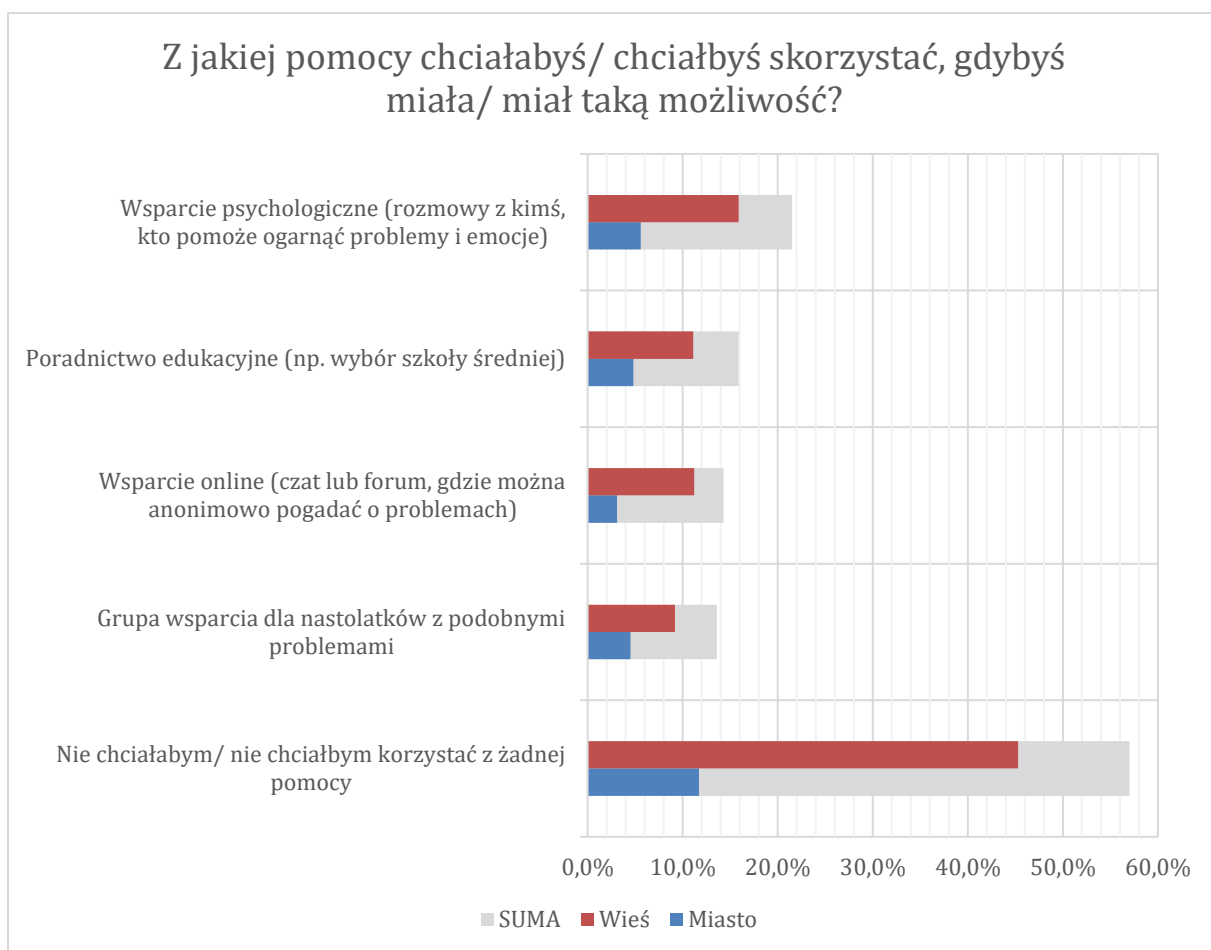
Rysunek 21 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie?- grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Dzieci deklarujące udział w zajęciach dodatkowych wskazują, że uczęszczają na nie do Wrocławia (157 dzieci), Siechnic (170 dzieci), Świętej Katarzyny (91 dzieci), Radwanic (69 dzieci). Dzieci z miasta kierują się do Oławy (41 osób), Żernik Wrocławskich (59 osób), Groblic (11 osób). Przepływy te świadczą o atrakcyjności tych miejsc a także kapitale społecznym umożliwiającym prowadzenie aktywności. W Siechnicach z zajęć korzystają głównie mieszkańcy Siechnic. Wyniki wskazują na to, że jeśli dzieci wyjeżdżają już poza teren swojego miejsca zamieszkania to udają się do Wrocławia, nie na teren swojej gminy.

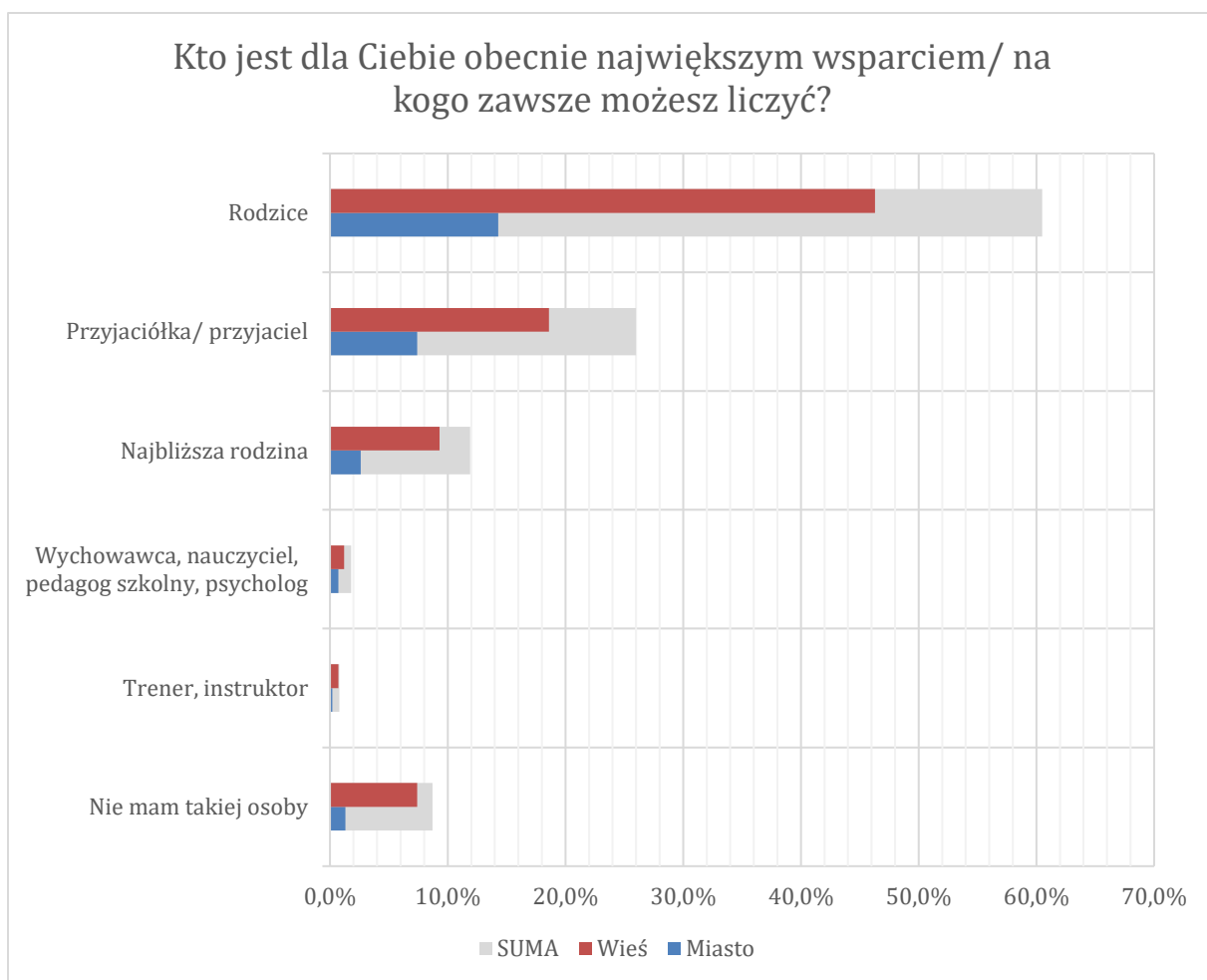
Rysunek 22 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Chęć udziału w zajęciach sportowych deklaruje ponad połowa ankietowanych (50,6%), podobnie chęć udziału w wyjazdach, wycieczkach, wyjściach grupowych (50,4%). Niepełna 31% ankietowanych chciałoby wziąć udział w dyskotekach, zabawach (30,9%) i wydarzeniach sportowych (30,8%). Blisko 15% ankietowanych osób nie chciałoby brać udziału w żadnych zajęciach dodatkowych. Najmniejszym powodzeniem cieszą się zajęcia edukacyjne, kursy, korepetycje, jednak pojawiają się w wyborach najmłodszych.

Rysunek 23 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Chęć przyjęcia pomocy dzieci deklarują w obszarze wsparcia psychologicznego (21,5%), poradnictwa edukacyjnego (15,9%), wsparcia w formie zdalnej (14,3%). Na grupę wsparcia dla nastolatków z podobnymi problemami zdecydowałoby się 13,6% ankietowanych. Brak chęci przyjęcia pomocy deklaruje 57% dzieci. Ze wsparcia w wersji online dzieci z miasta deklarują mniejsze zainteresowanie w przeciwieństwie do rówieśników ze wsi.

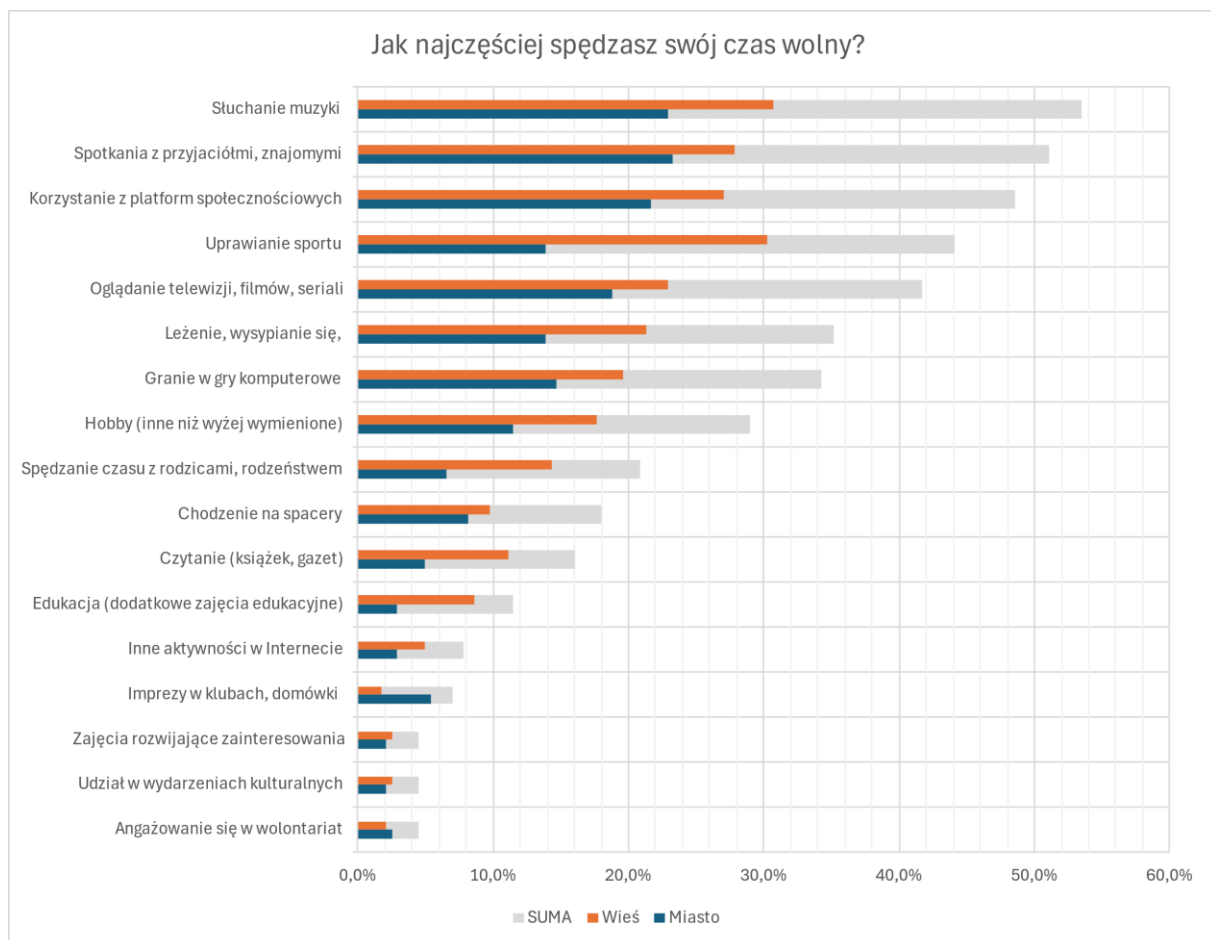
Rysunek 24 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: dzieci
Źródło: Opracowanie własne.

Dzieci jako swoje największe wsparcie wskazują rodziców (60,5%), następnie przyjaciółkę/ przyjaciela (26%). Brak takiej osoby deklaruje aż blisko 9% ankietowanych. Dzieci w bardzo małym stopniu (1,8%) jako wsparcie postrzegają wychowawcę, nauczyciela, pedagoga szkolnego, psychologa – wskazuje to na brak korzystania z zasobu wsparcia młodego człowieka w strukturach szkoły.

Podsumowanie:

- 1) Dzieci w Gminie Siechnice w dużej mierze spędzają czas wolny w swojej miejscowości, chociaż dzieci z wsi częściej wyjeżdżają do Wrocławia.
- 2) Zajęcia sportowe są najpopularniejszą formą aktywności poza szkołą, ale wiele dzieci nadal nie korzysta z dodatkowych zajęć.
- 3) Istnieje chęć uczestniczenia w zajęciach sportowych, wycieczkach i wydarzeniach grupowych.
- 4) Wsparcie psychologiczne, edukacyjne i zdalne to obszary, w których dzieci wykazują zainteresowanie pomocą, zwłaszcza w wersji online.

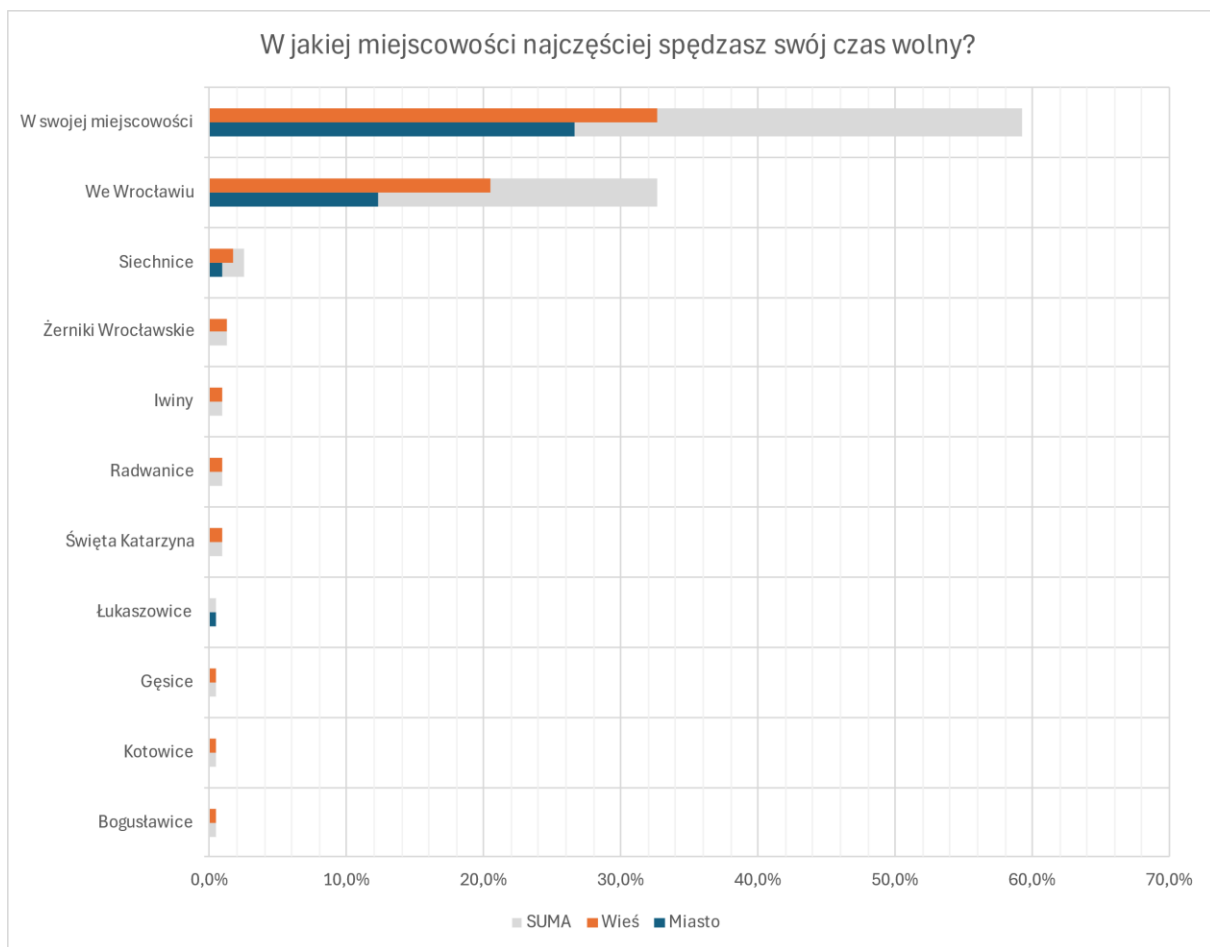
5.2. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród młodzieży

Rysunek 25 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

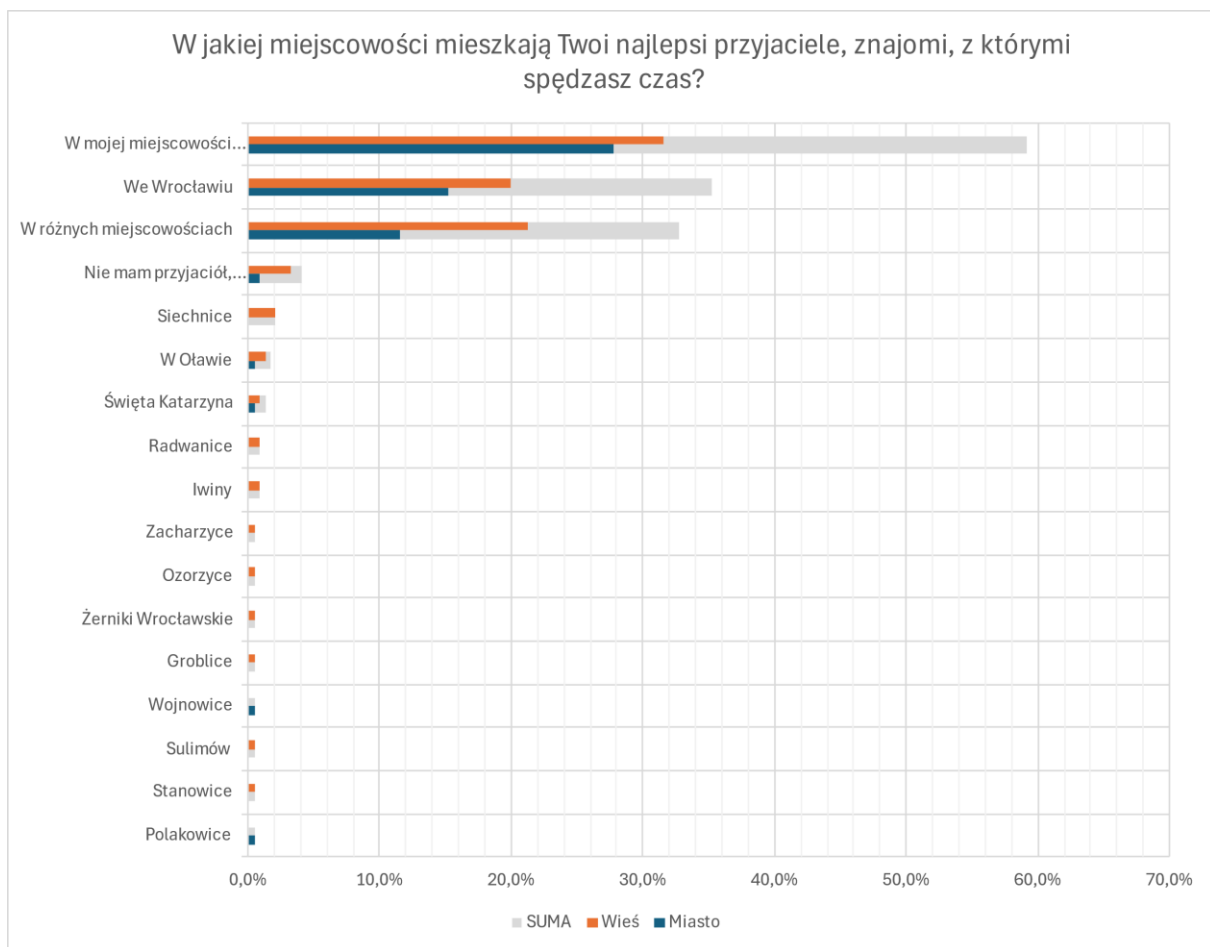
Młodzież najwięcej czasu spędza na słuchaniu muzyki (53,5%), spotkaniach z przyjaciółmi, znajomymi (51,1%), korzystaniu z platform społecznościowych (48,6%), uprawia sport (44,1%), ogląda telewizję, filmy, seriale (41,7%), leży, wysypia się (35,2%). Spędzanie czasu z rodzicami, rodzeństwem znajduje się dopiero na 9 miejscu w zestawieniu i deklarował je co 5 ankietowany. Dla porównania granie w gry komputerowe dotyczy prawie co 3 nastolatka. Najmniej osób deklaroowało angażowanie się w wolontariat (4,5%), udział w wydarzeniach kulturalnych (4,5%) a także zajęcia rozwijające zainteresowania (4,5%).

Młodzież mieszkająca w mieście w większym udziale niż młodzież wiejska bierze udział w oglądaniu telewizji, filmów i seriali, gra w gry komputerowe, chodzi na spacer i chodzi na imprezy w klubach, domówki.

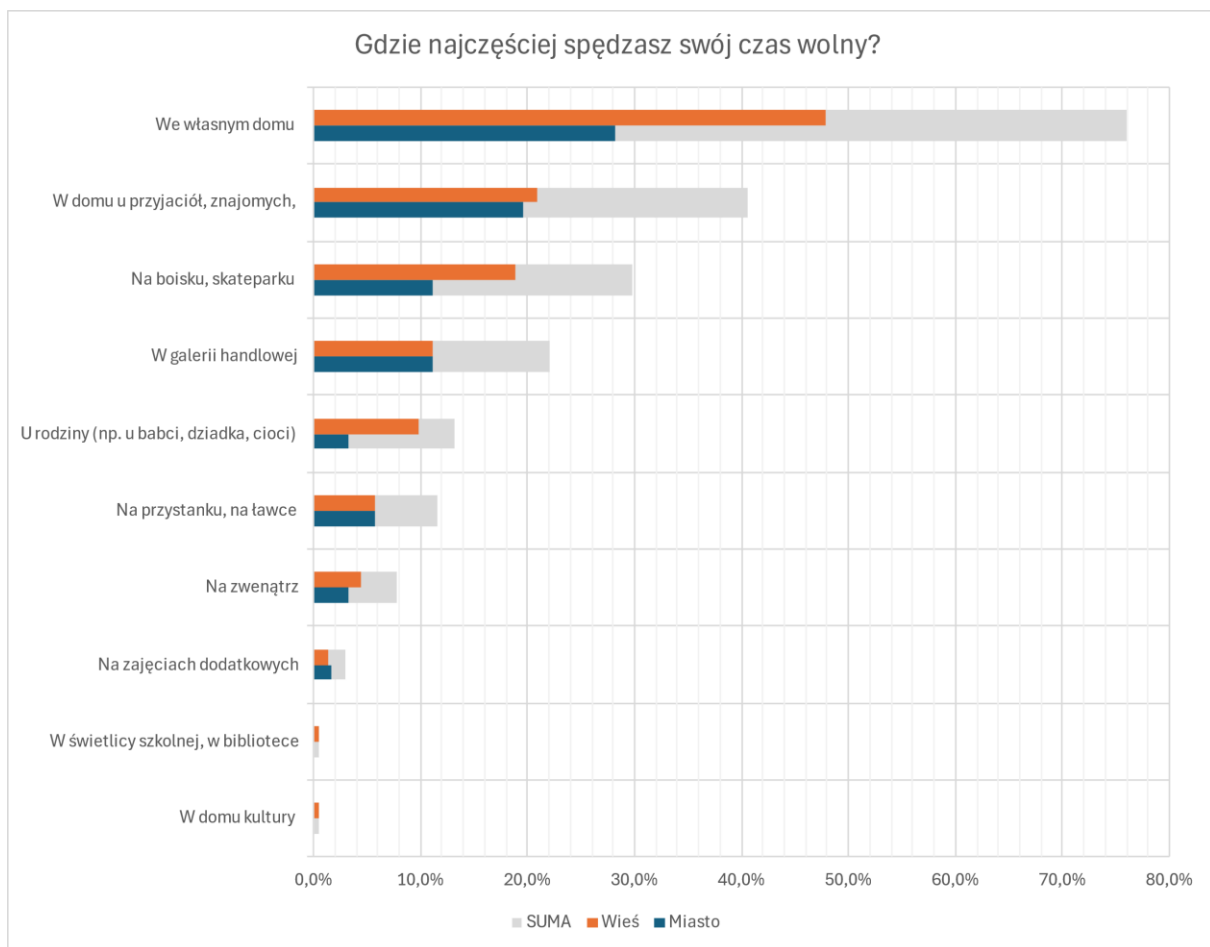
Rysunek 26 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Czas wolny młodzież spędza przede wszystkim w miejscowości w której mieszka (59,2%) i we Wrocławiu (32,7%). 2,5% ankietowanych deklaruje, że swój wolny czas spędza w Siechnicach. Może to wynikać z faktu, iż w ankiecie udział brała w większości młodzież z klas 8.

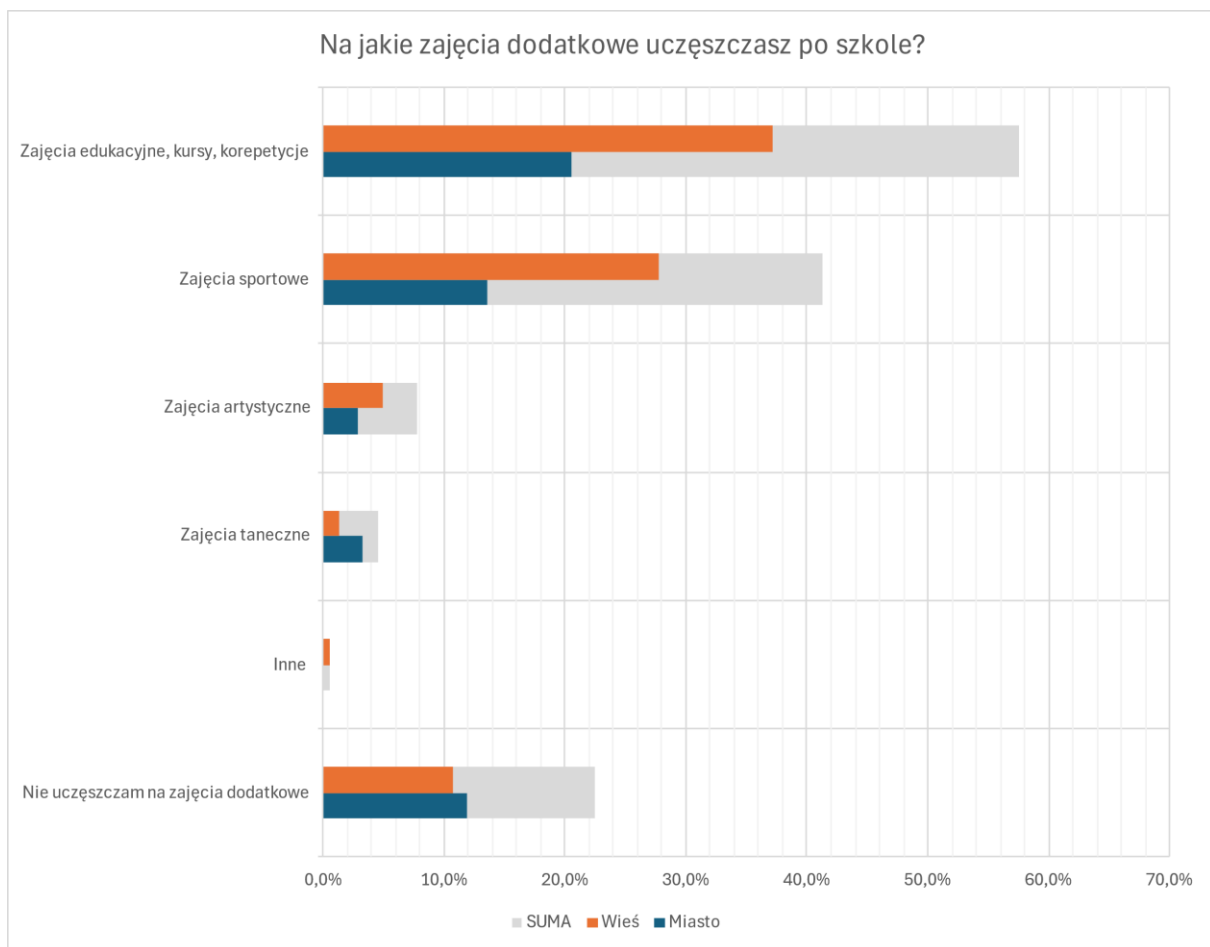
Rysunek 27 W jakiej miejscowości mieszkają Twoi najlepsi przyjaciele, znajomi, z którymi spędzasz czas? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Najwięcej przyjaciół i znajomych z którymi młodzież spędza czas mieszka w miejscowości ich zamieszkania (59,2%). Młodzież w ponad 35% deklaruje, że ich przyjaciele mieszkają we Wrocławiu. Aż 4,1% ankietowanych twierdzi, że nie ma przyjaciół, znajomych z którymi spędza czas.

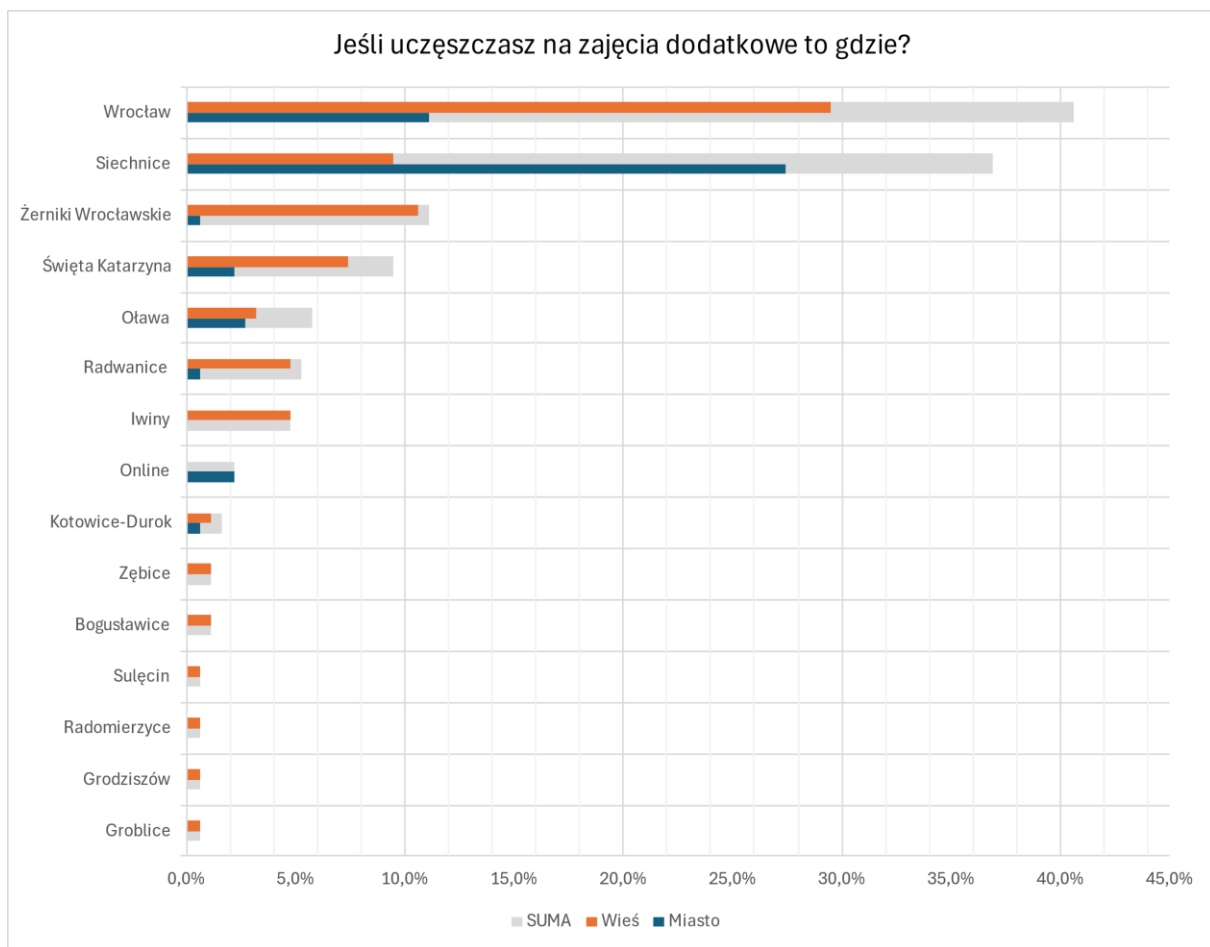
Rysunek 28 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Młodzież przede wszystkim swój czas wolny spędza we własnym domu (76%), następnie w domu u przyjaciół i znajomych (40,5%). Prawie co 3 nastolatek deklaruje spędzanie czasu wolnego na boisku, skateparku. Dopiero prawie co 8 ankietowany spędza swój czas wolny u rodziny (u babci, dziadka, cioci). Spędzanie czasu wolnego w domu kultury i w świetlicy szkolnej, w bibliotece zadeklarowało po 1 osobie.

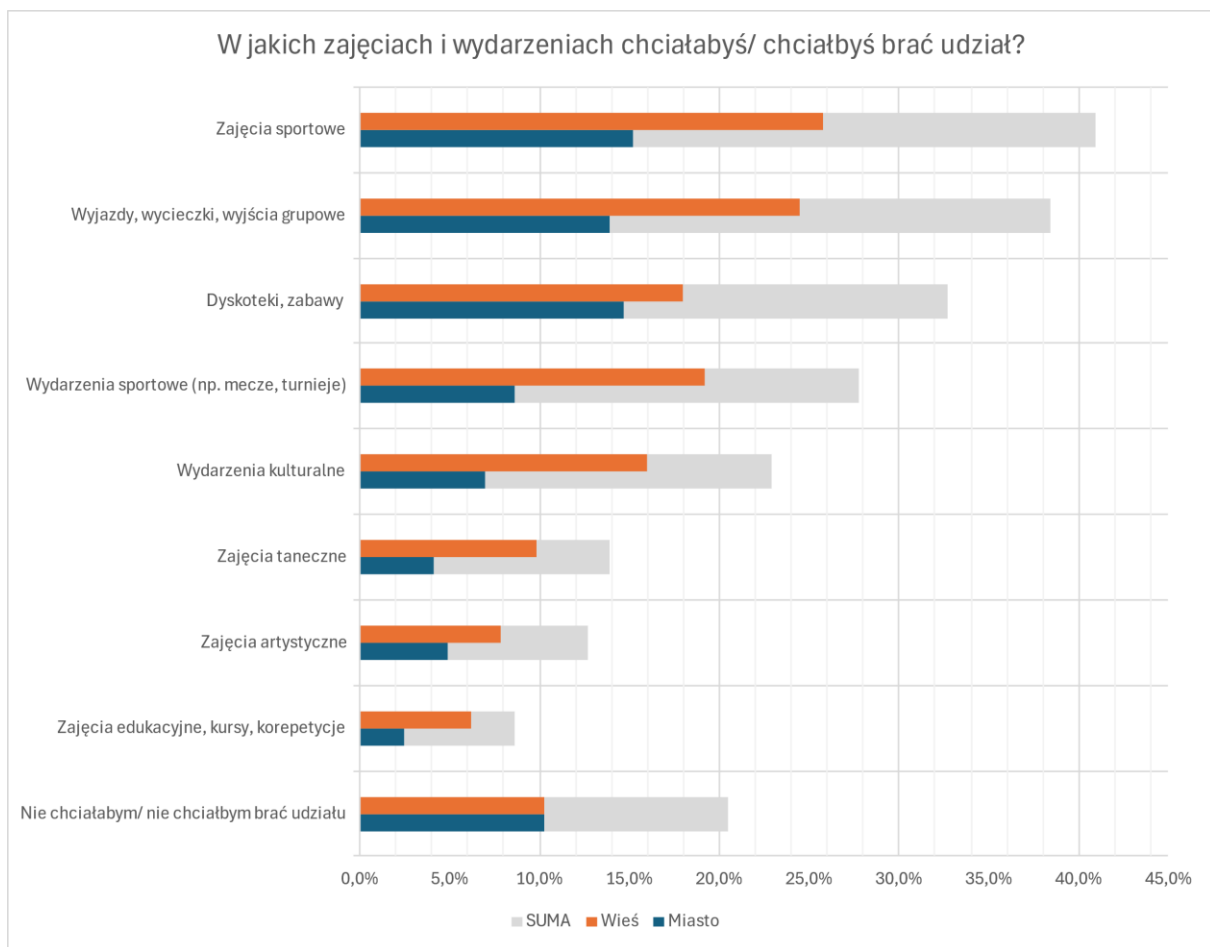
Rysunek 29 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Młodzież korzysta przede wszystkim z zajęć edukacyjnych, kursów, korepetycji (57,6%), zajęć sportowych (41,3%), a jedna na 13 osób korzysta z zajęć artystycznych. 22,5% ankietowanych deklaruje, że nie uczęszcza na zajęcia dodatkowe.

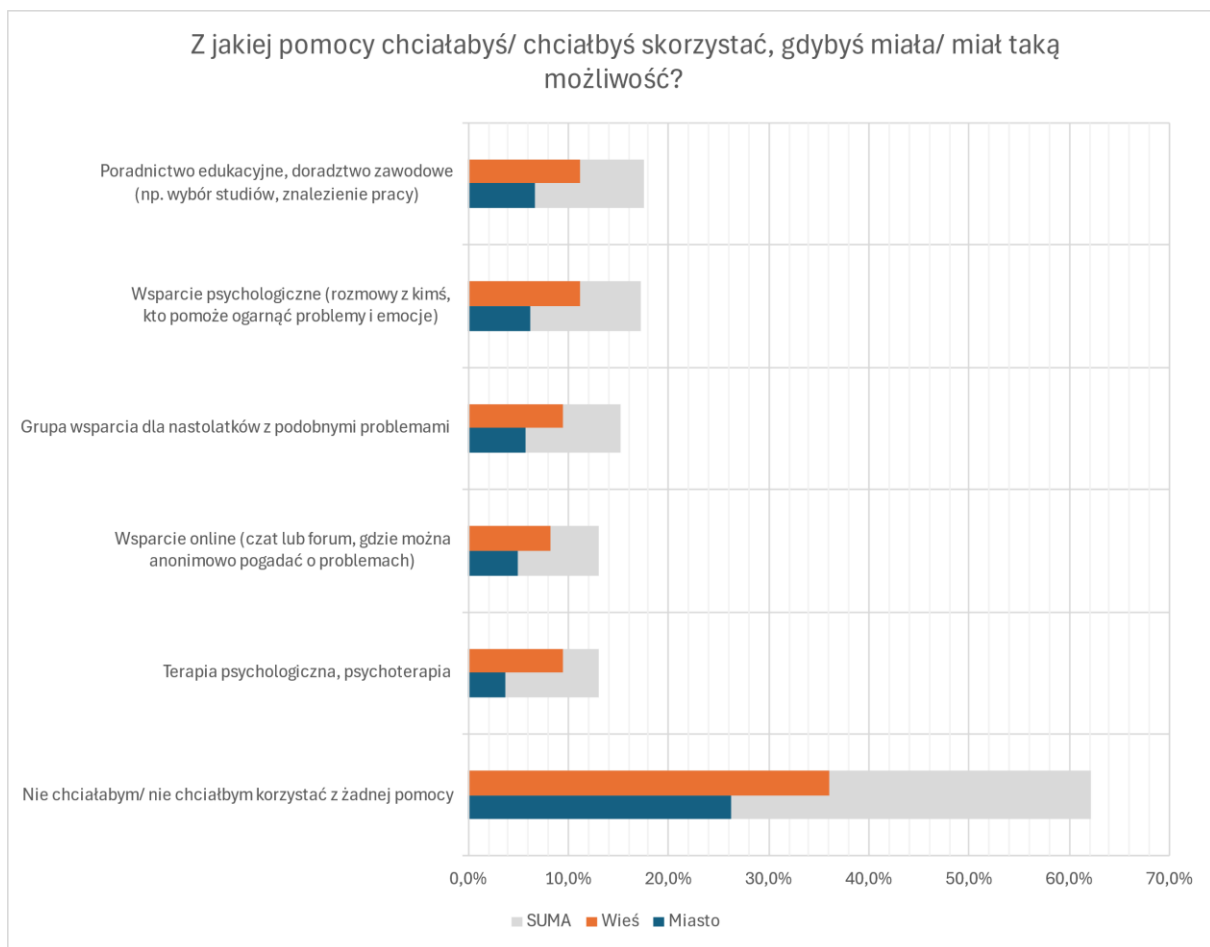
Rysunek 30 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Młodzież z zajęć dodatkowych korzysta przede wszystkim we Wrocławiu (40,6%). W Siechnicach z zajęć korzystają głównie mieszkańcy Siechnic. Wyniki wskazują na to, że jeśli młodzież wyjeżdża już poza teren swojego miejsca zamieszkania to udaje się do Wrocławia, nie na teren swojej gminy.

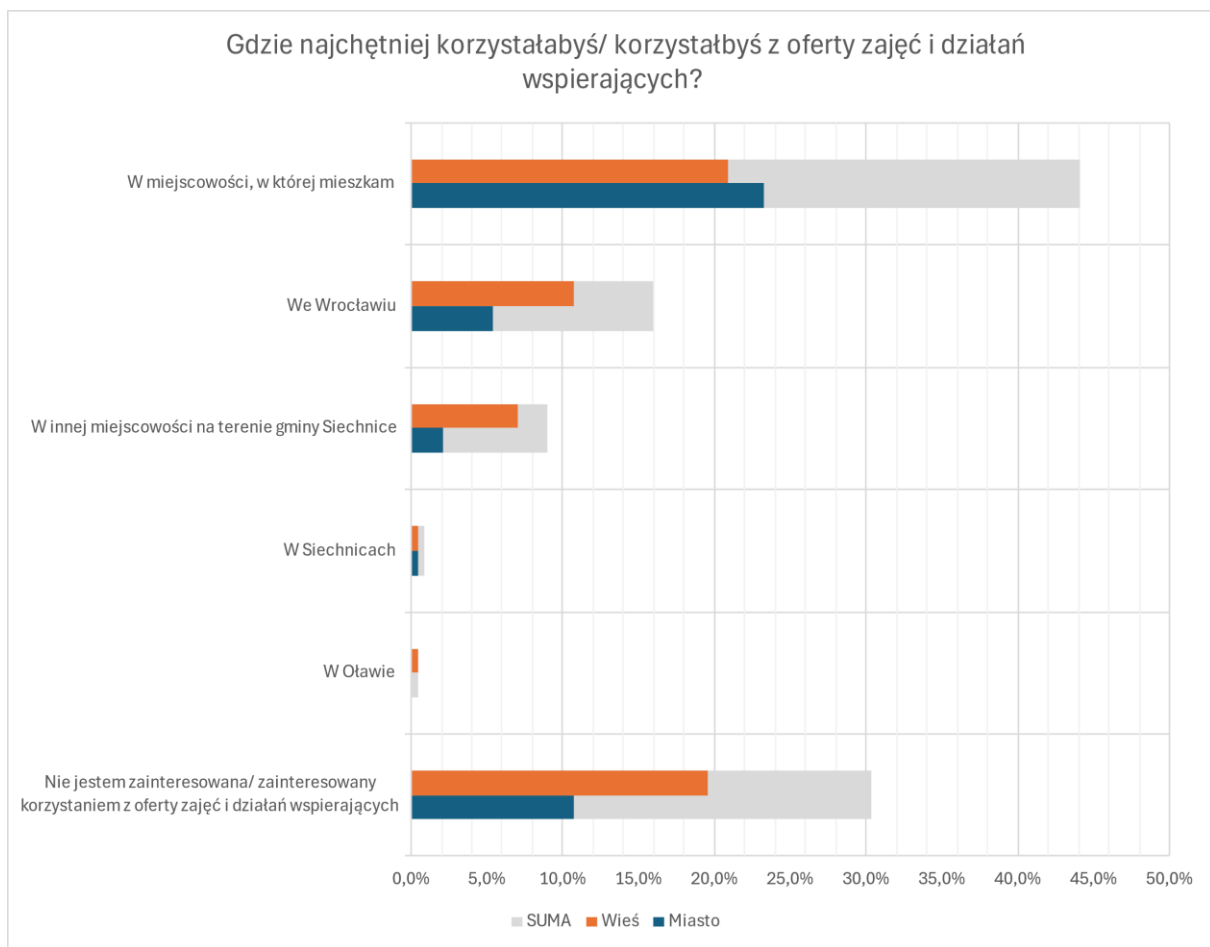
Rysunek 31 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Młodzi deklarują chęć udziału w zajęciach sportowych (40,9%), wyjazdach, wycieczkach, wyjściach grupowych (38,4%), dyskotekach, zabawach (32,7%). Brak chęci udziału w dodatkowych zajęciach zadeklarowało ponad 20%, czyli co 5 młody mieszkaniac gminy nie ma ochoty na dodatkowe aktywności.

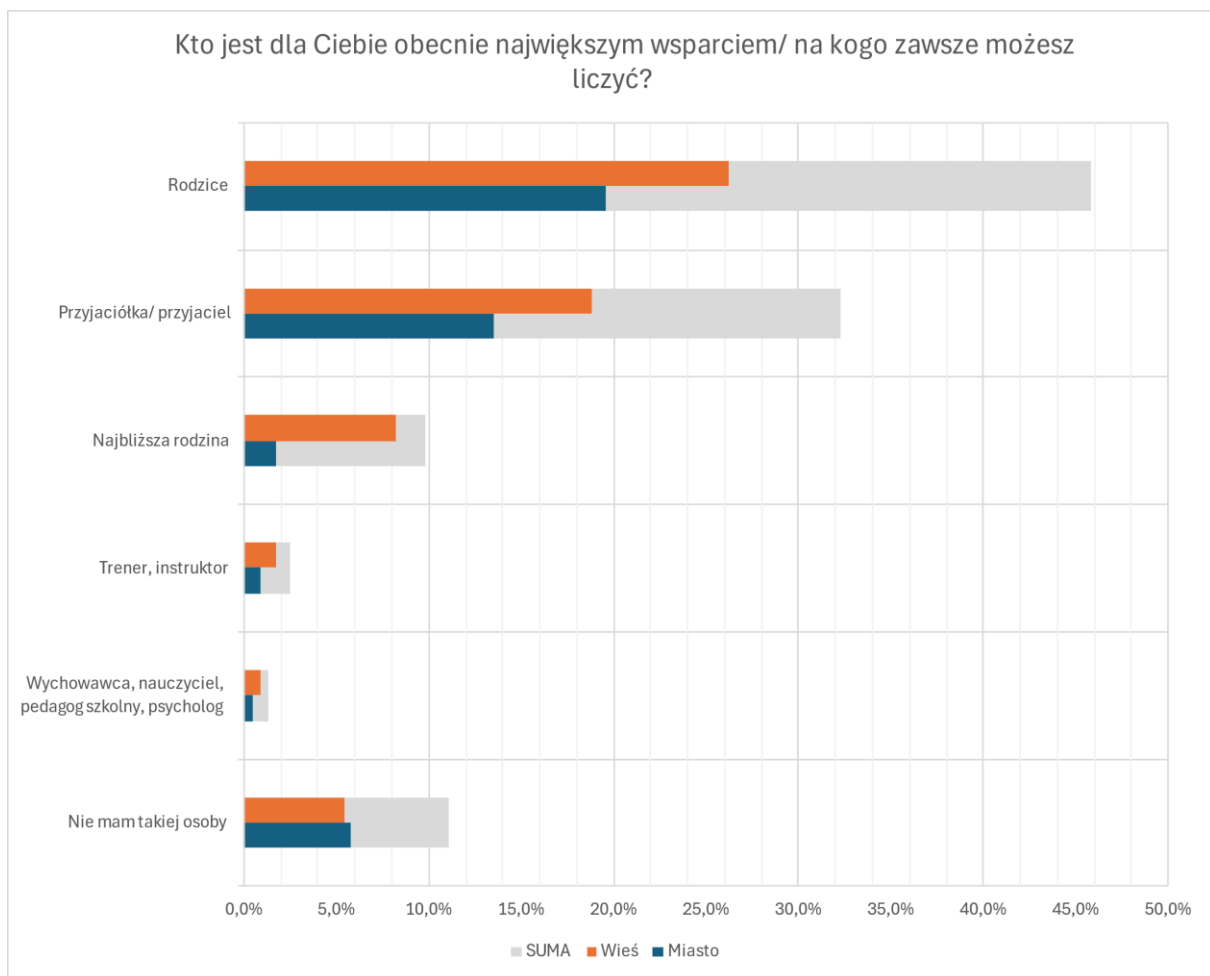
Rysunek 32 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

W przypadku możliwości skorzystania młodzież wybrałaby poradnictwo edukacyjne, doradztwo zawodowe (17,6%), wsparcie psychologiczne (17,2%), grupę wsparcia dla nastolatków z podobnymi problemami (15,2%). Aż ponad 62% młodych nie chciałaby korzystać z żadnej pomocy.

Rysunek 33 Gdzie najchętniej korzystałabyś/ korzystałbyś z oferty zajęć i działań wspierających? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Z oferty zajęć i działań wspierających młodzież najchętniej korzystałaby w miejscu swojego zamieszkania (44,1%). Brak zainteresowania skorzystania z oferty zgłasza 30%, choć w poprzednim pytaniu było to ponad 62%, w przypadku, gdy miała wybrać sposób wsparcia. Może być to sygnał do tego, że młodzi nie wiedzą jakiego wsparcia powinni oczekiwać i jakich jego form potrzebują.

Rysunek 34 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: młodzież
Źródło: Opracowanie własne.

Młodzi pytani o to kto jest dla nich największym wsparciem, prawie połowa ankieterowanych za autorytet uważa swoich rodziców, na których może liczyć (45,8%), na przyjaciółkę/ przyjaciela wskazuje 32,3%, a najbliższą rodzinę niespełna 10%. Co 9 osoba wskazuje, że nie ma takiej osoby.

Wnioski i rekomendacje

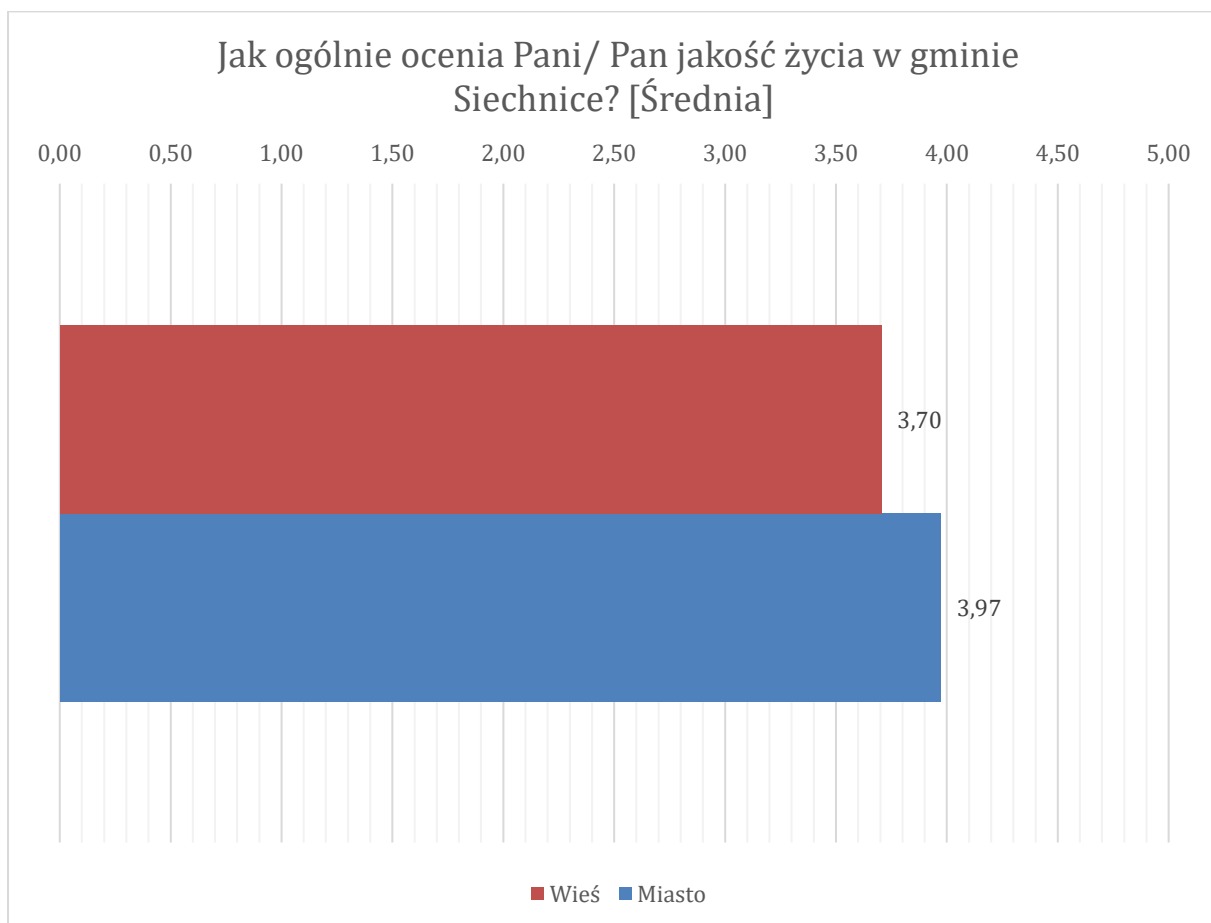
Z wyników ankietyzacji wśród młodzieży wynika, że młodzież Gminy Siechnice potrzebuje bardziej **zróżnicowanej oferty zajęć dodatkowych** (szczególnie opartej na sporcie, kulturze i sztuce), z uwzględnieniem:

- **Zajęć, które można realizować w miejscu zamieszkania** – większa dostępność aktywności w mniejszych miejscowościach.
- **Dostęp do profesjonalnego wsparcia**, jak **poradnictwo psychologiczne, edukacyjne oraz doradztwo zawodowe**, które może być realizowane **w trybie stacjonarnym i online**.

Rozwój miejsc spotkań (np. w domach kultury, klubach młodzieżowych) oraz **lepszą integracją młodzieży** przez organizowanie wydarzeń kulturalnych, sportowych, wolontariatów i wyjazdów integracyjnych.

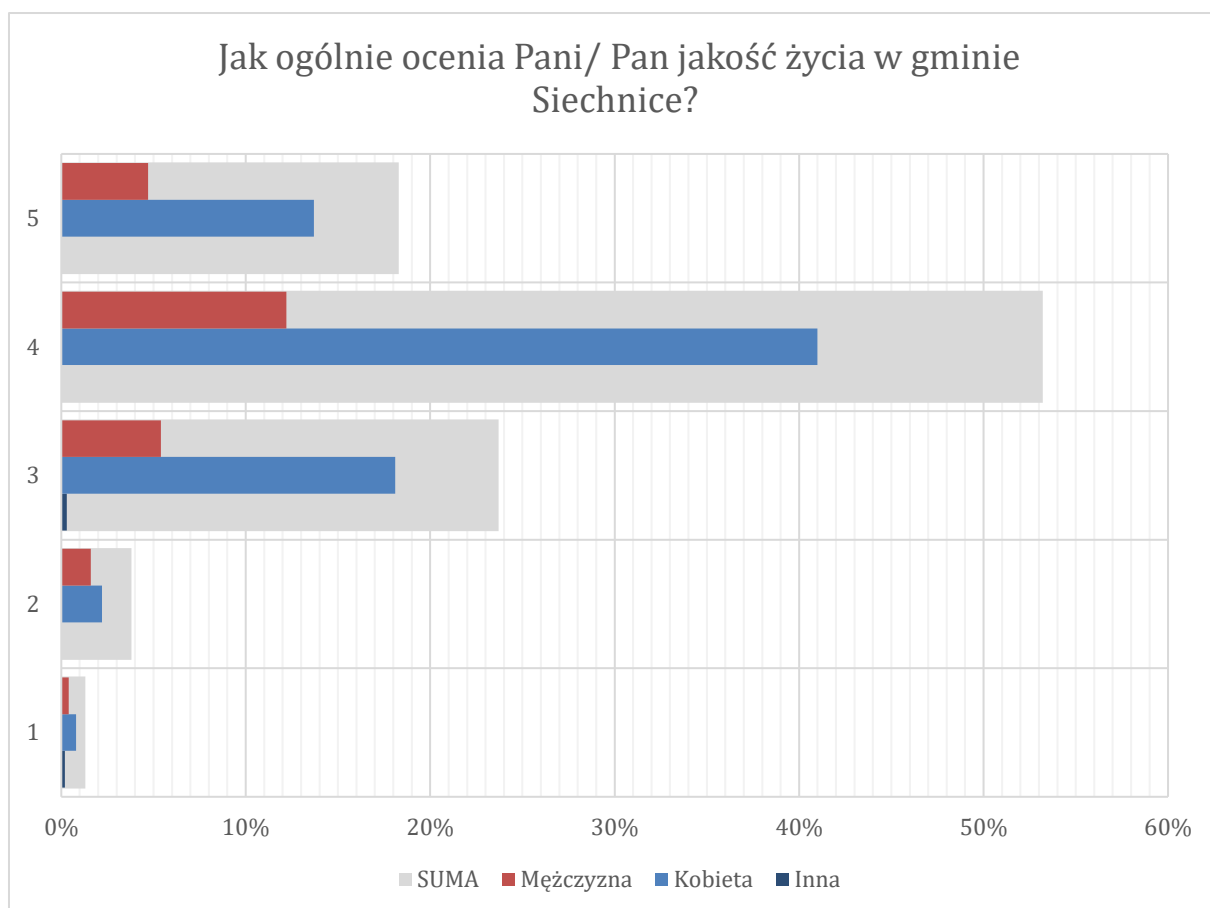
5.3. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród dorosłych

Ocena jakości życia w Gminie Siechnice została przeanalizowana pod kilkoma aspektami.

Rysunek 35 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? [Średnia] - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

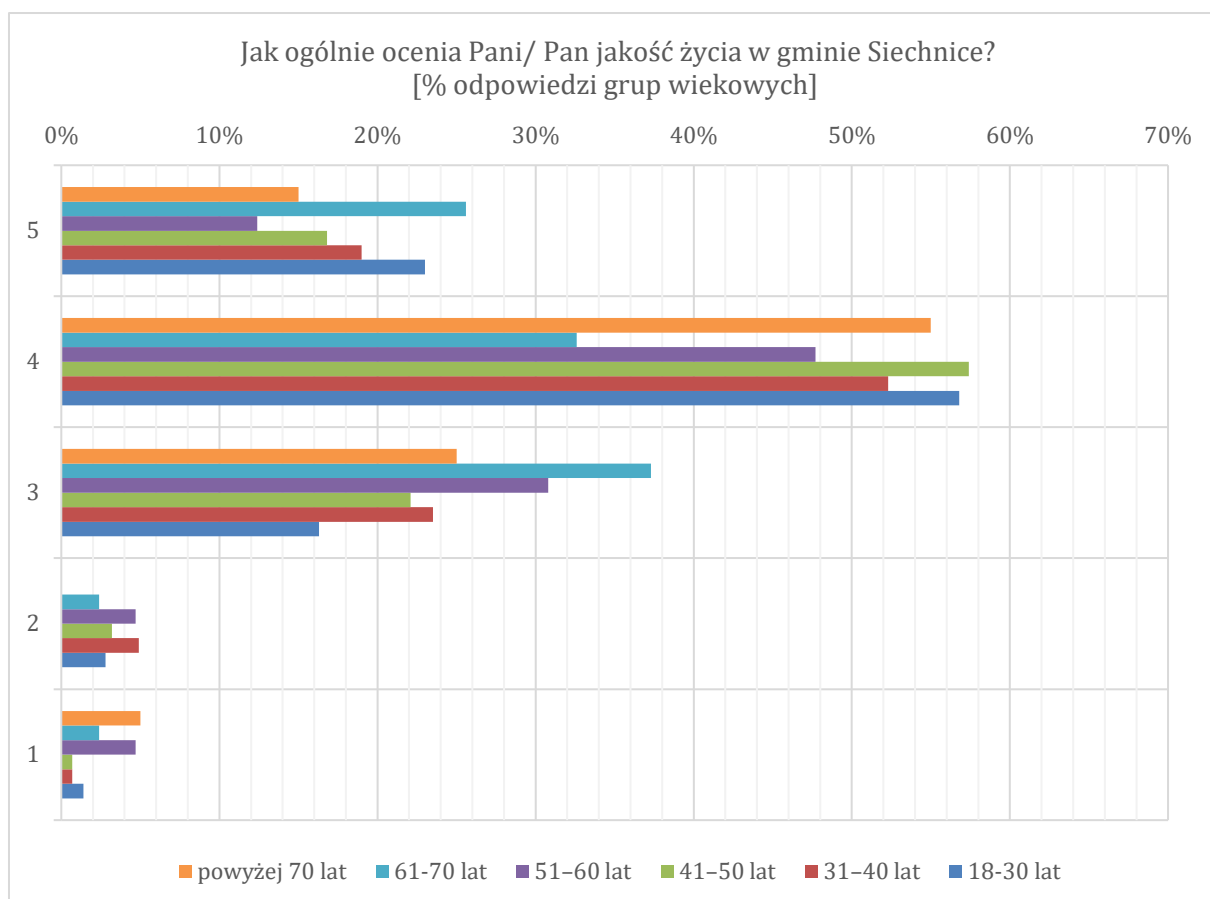
Średnia ocena gminy mieszkańców wsi (3,7%) jest niższa o 0,27 pp. od mieszkańców miasta (3,97%), co oznacza, że nieco lepiej żyje się mieszkańcom na terenie miejskim Gminy Siechnice.

Rysunek 36 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Większość respondentów ocenia jakość życia na poziomie 4 lub 5 (wysoka satysfakcja), co sugeruje pozytywne postrzeganie gminy.

Możliwe niewielkie różnice między odpowiedziami kobiet i mężczyzn (np. kobiety częściej oceniają na 5, mężczyźni na 4). Dane dla kategorii Inna są zbyt małe, by wyciągać wnioski. Oceny 1–2 są marginalne (blisko 0%), co potwierdza ogólną zadowolenie mieszkańców.

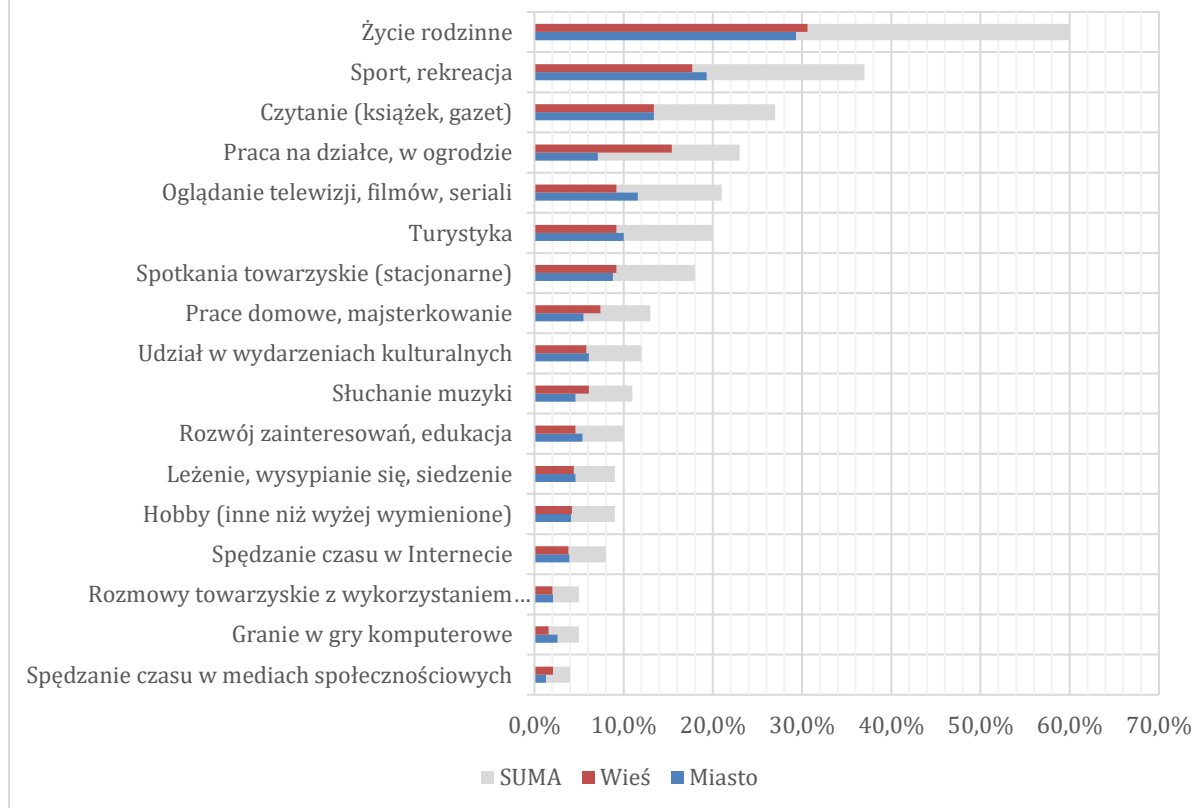
Rysunek 37 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? – grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres reprezentuje wyniki ankiety dotyczącej oceny jakości życia w gminie Siechnice, przeprowadzonej wśród dorosłych mieszkańców. Dane zostały podzielone na 6 grup wiekowych i zaprezentowane w formie poziomego diagramu słupkowego.

We wszystkich grupach wiekowych przeważają oceny 4 i 5, co wskazuje na wysokie zadowolenie mieszkańców z jakości życia w gminie. Najwyższe odsetki ocen 5 występują w grupach: 61–70 lat oraz powyżej 70 lat (mogą to wynikać z zadowolenia emerytów z warunków życia). Młodszy respondenci (18–30 lat) częściej wybierają oceny 3 lub 4 niż 5 w porównaniu do starszych grup. Oceny 1 i 2 (negatywne) są marginalne we wszystkich grupach, ale nieco częściej pojawiają się wśród osób w wieku 31–50 lat.

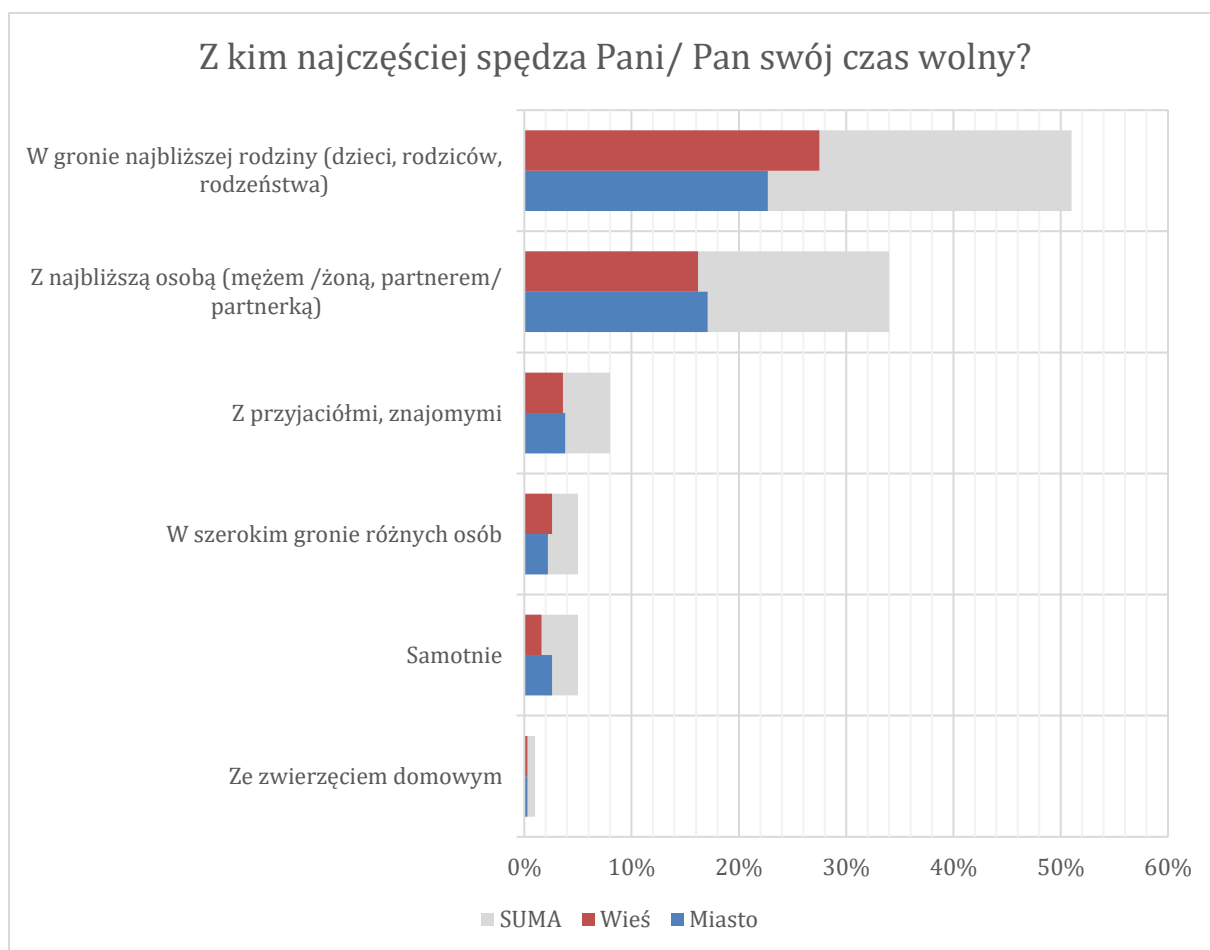
Gmina Siechnice cieszy się ogólnie wysoką oceną wśród mieszkańców, zwłaszcza starszych. Młodszy dorośli (18–40 lat) są nieco mniej entuzjastyczni, ale nadal dominują u nich oceny pozytywne.

Na jakie czynności najchętniej przeznaczają Pani/ Pan swój czas wolny?

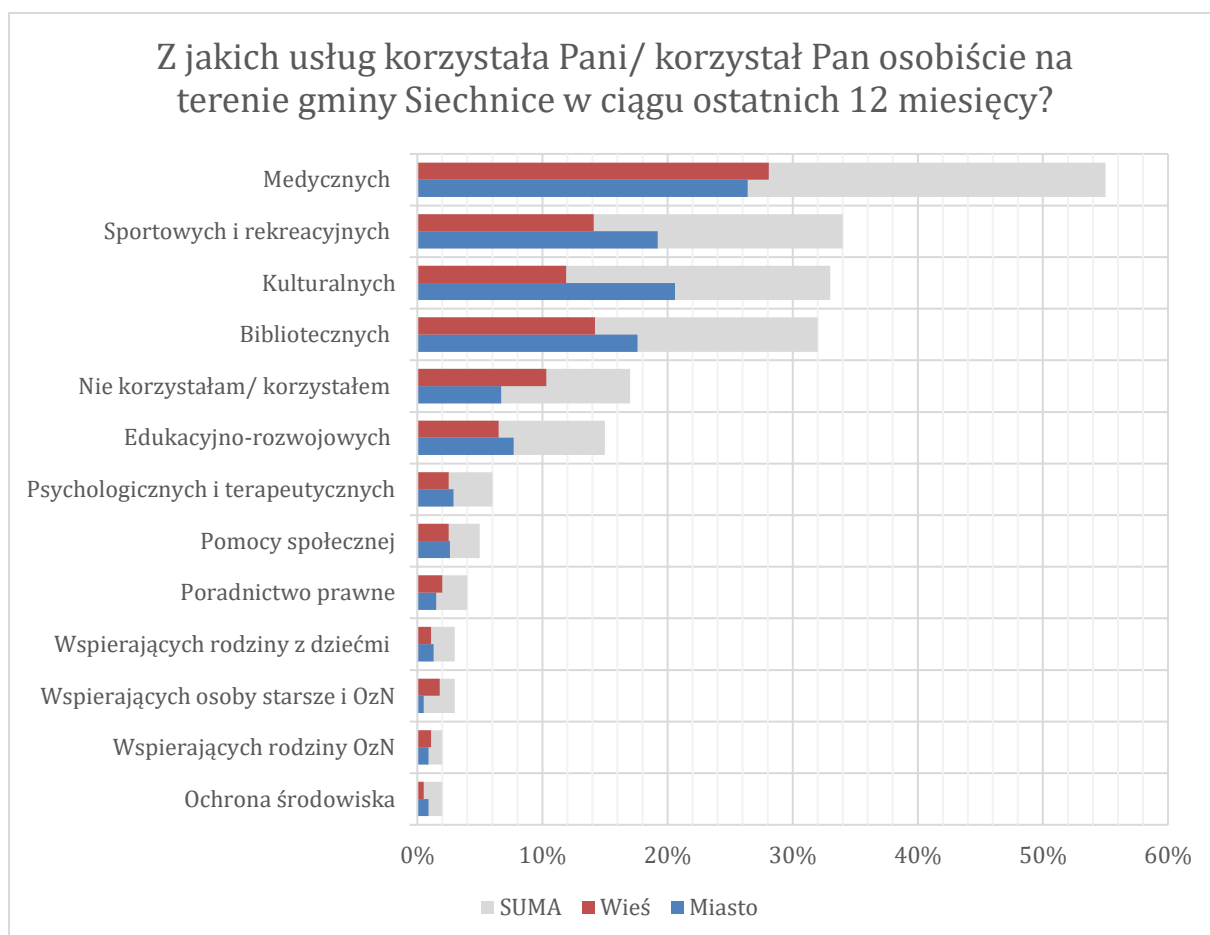
Rysunek 38 Na jakie czynności najchętniej przeznaczają Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Ankietowani przeznaczają swój czas wolny przede wszystkim na życie rodzinne (60%), następnie na sport i rekreację (37%) i czytanie (27%). Tylko 4% ankietowanych deklaruje spędzanie czasu wolnego w mediach społecznościowych, 5% na graniu w gry komputerowe i 5% na rozmowy towarzyskie z wykorzystaniem komunikatorów. Więcej czasu na uprawianiu sportu i rekreacji spędzają mieszkańcy miasta niż wsi. Natomiast na wsi częściej mieszkańcy spędzają czas wolny na pracach na działce, w ogrodzie.

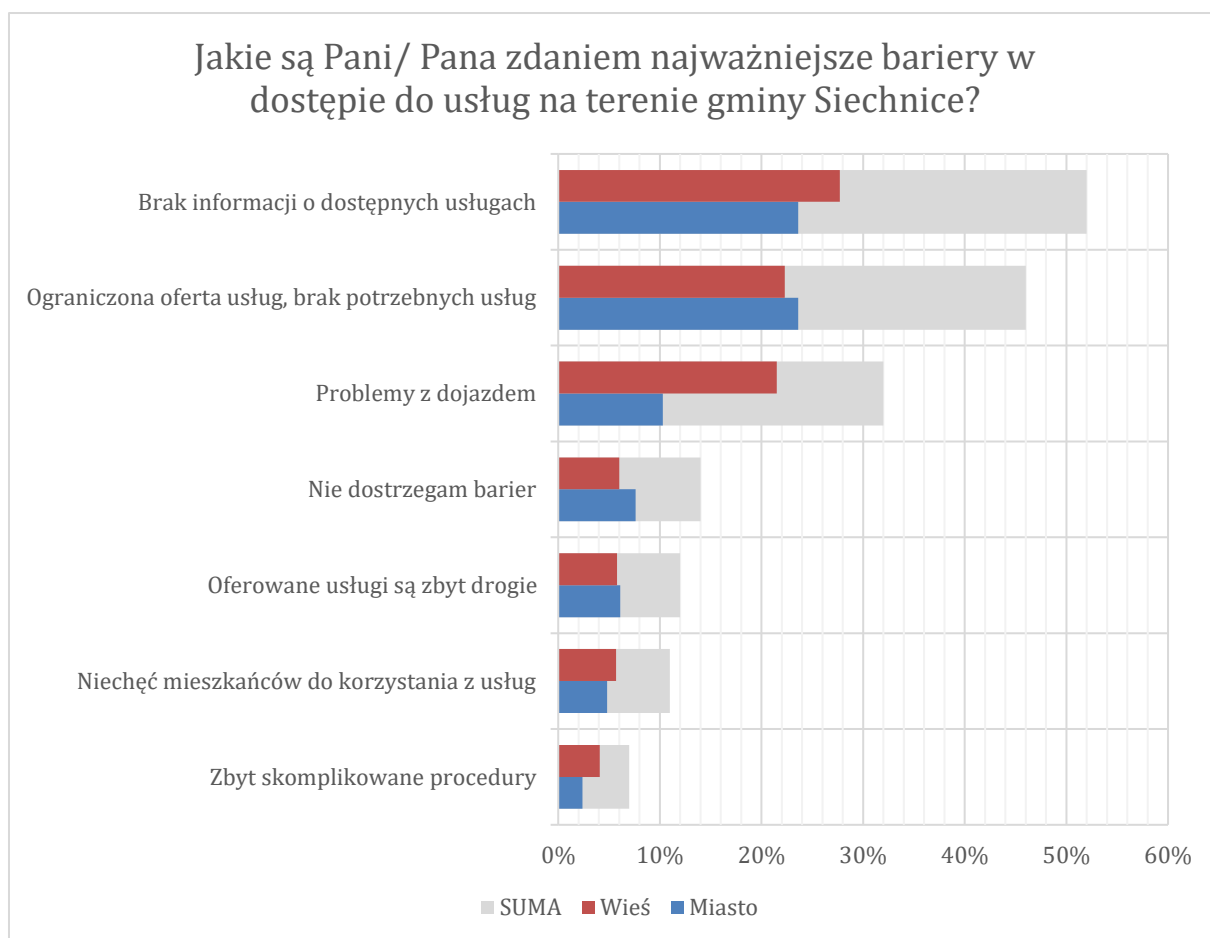
Rysunek 39 Z kim najczęściej spędza Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Dorośli mieszkańcy gminy w swoim wolnym czasie otaczają się przede wszystkim swoją najbliższą rodziną (51%), najbliższą osobą (34%). Samotnie swój wolny czas spędza co 20 dorosły mieszkaniec gminy. W otwartej części pytania 4 ankietowanych wypunktowało swoje zwierzę domowe jako towarzysza swojego czasu wolnego.

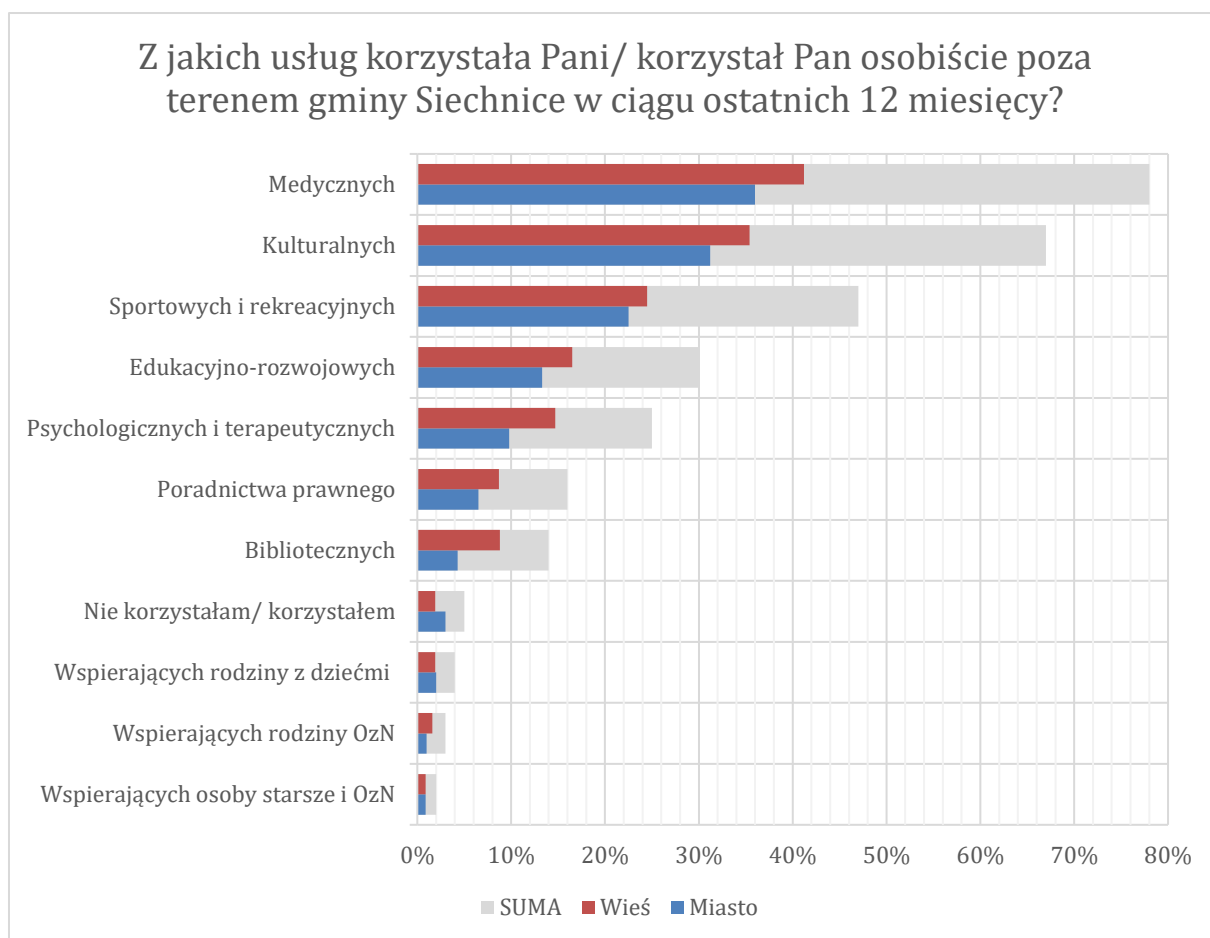
Rysunek 40 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

W ostatnich 12 miesiącach mieszkańcy korzystali przede wszystkim z usług medycznych (55%), sportowych i rekreacyjnych (34%), kulturalnych (33%), bibliotecznych (32%). W większości dominujących odpowiedzi widoczna jest przewaga odbiorców zamieszkujących miasto. Prawie co 6 mieszkańców deklaruje nie korzystanie z usług na terenie gminy.

Rysunek 41 Jakie są Pani/ Pana zdaniem najważniejsze bariery w dostępie do usług na terenie gminy Siechnice? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

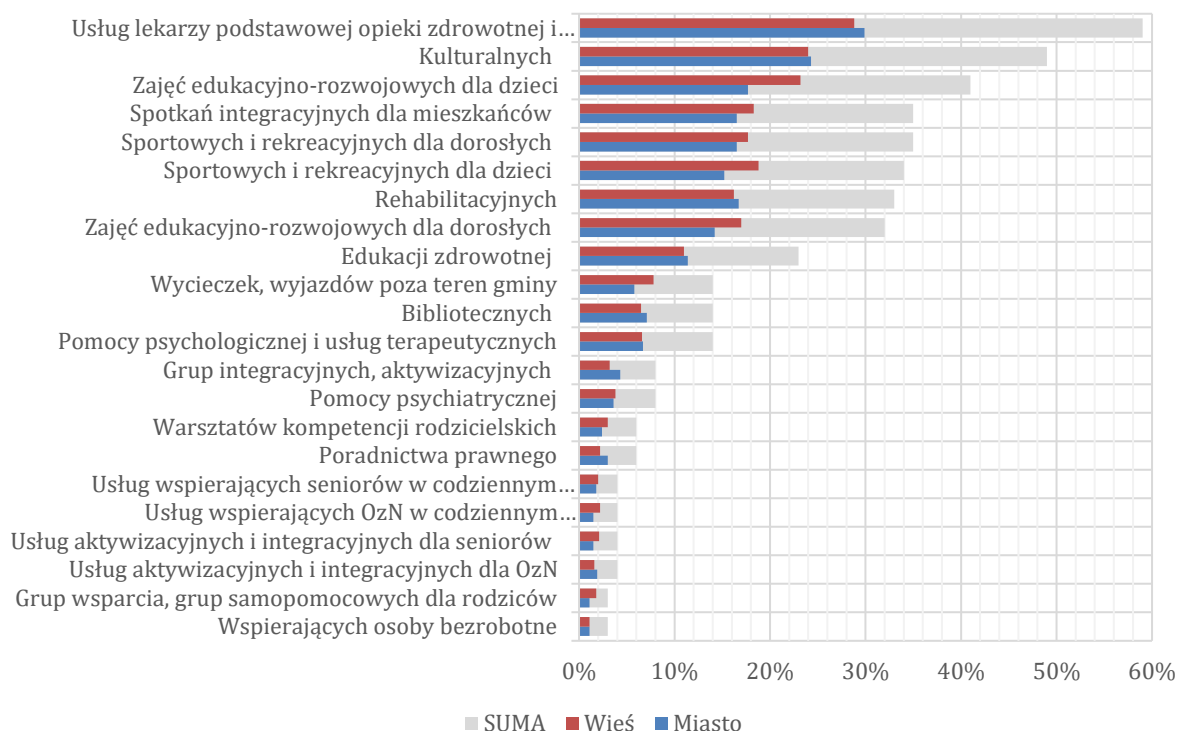
Jako bariery w dostępie do usług mieszkańcy wskazują na brak informacji o dostępnych usługach (52%), ograniczoną ofertę usług, brak potrzebnych usług (46%) i problemy z dojazdem (32%). 7% ankietowanych ocenia procedury jako zbyt skomplikowane, a co 7 mieszkaniiec nie dostrzega żadnych barier w dostępie do usług – choć odpowiedzi tej udzielili głównie mieszkańcy miasta.

Rysunek 42 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście poza terenem gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

W ciągu ostatniego roku mieszkańcy wyjeżdżali poza teren gminy po usługi medyczne (78%), kulturalne (67%), sportowe i rekreacyjne (47%). 2% ankietowanych wyjeżdżało celem wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnością, a 3% - wsparcia rodziny osoby z niepełnosprawnością.

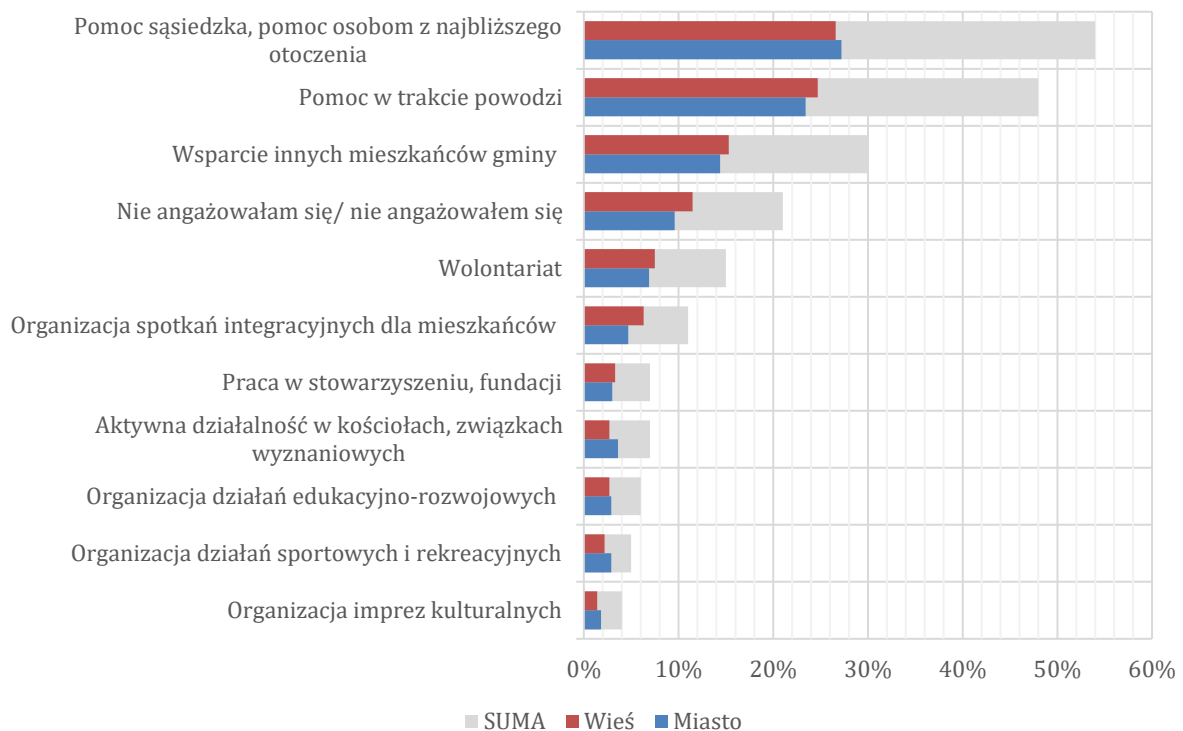
Z jakich usług świadczonych przez Gminę korzystałaby Pani/ korzystałby na terenie gminy Siechnice w najbliższych dwóch latach?

Rysunek 43 Z jakich usług świadczonych przez Gminę korzystałaby Pani/ korzystałby na terenie gminy Siechnice w najbliższych dwóch latach? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Najwięcej deklaracji o chęci korzystania z usług społecznych w przeciągu 2 najbliższych lat mieszkańcy złożyli w obszarze usług medycznych (59%), kulturalnych (49%), zajęć edukacyjno-rozwojowych (41%). Wysoko plasuje się także deklaracja o chęci wzięcia udziału w spotkaniach integracyjnych dla mieszkańców – 35%, usługach sportowych i rekreacyjnych dla dorosłych – 35% a także usługach sportowych i rekreacyjnych dla dzieci – 34%, Rehabilitacyjnych – 33%, zajęć edukacyjno-rozwojowych dla dorosłych – 32%. W bardziej wyspecjalizowanych usługach deklaracje w większym stopniu wpływają od mieszkańców miasta.

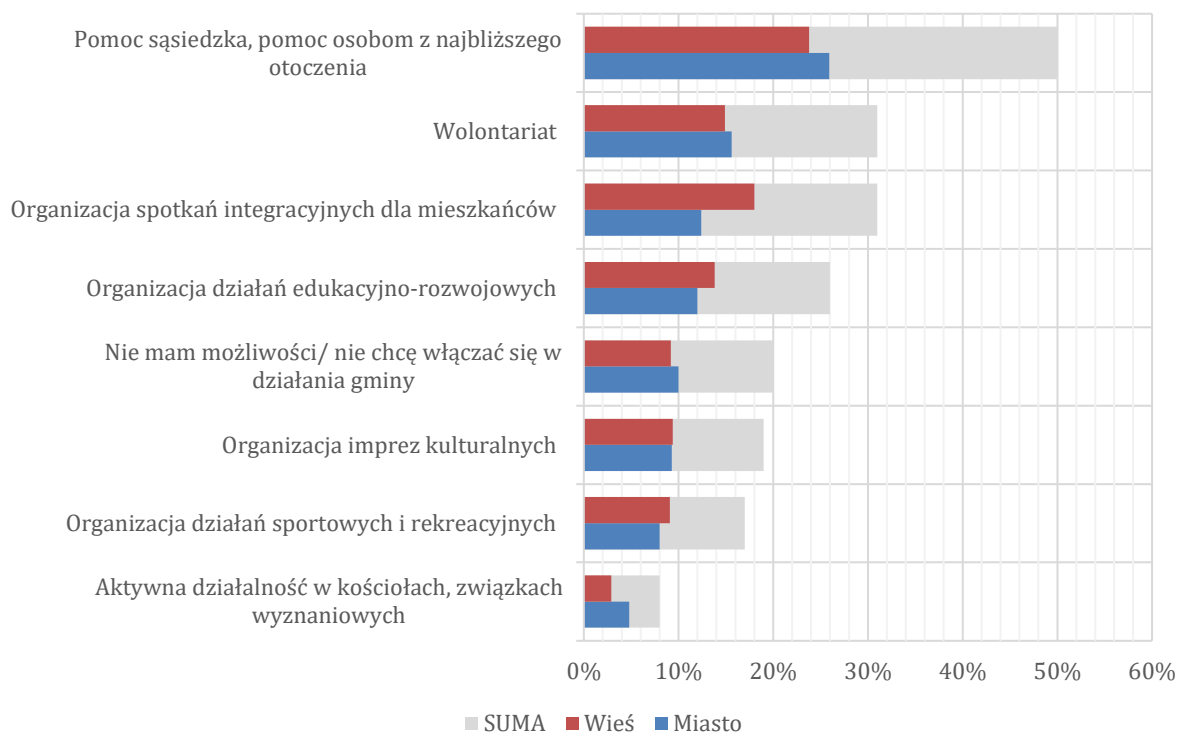
W jakie działania społeczne angażowała się Pani/ angażował się Pan na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Rysunek 44 W jakie działania społeczne angażowała się Pani/ angażował się Pan na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

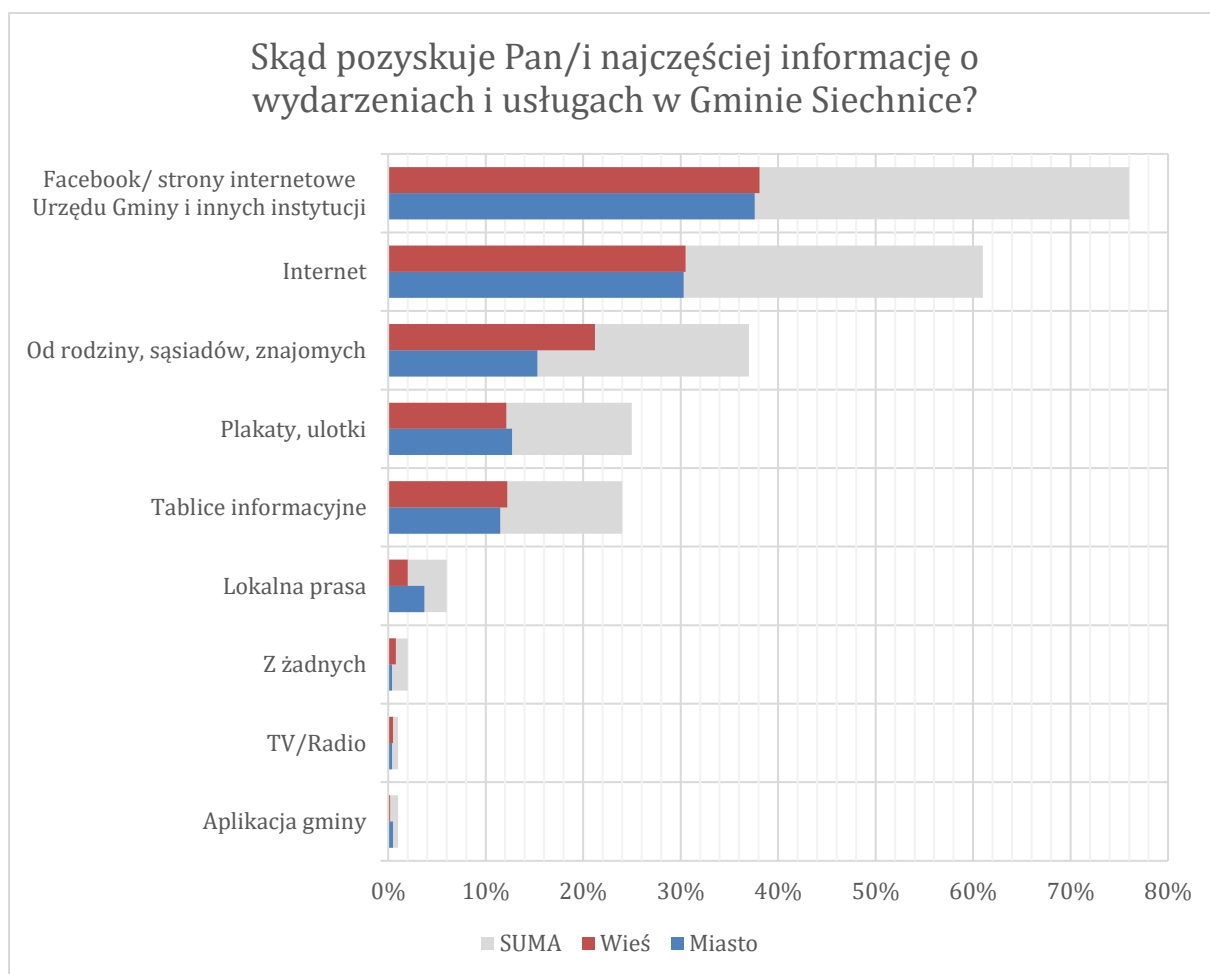
W kwestii zaangażowania się w działania społeczne dorośli deklarowali, że w ostatnim roku brali udział w pomocy sąsiedzkiej, pomocy osobom z najbliższego otoczenia (54%), pomocy w trakcie powodzi (48%), wsparcie innych mieszkańców gminy (30%). W stowarzyszeniu czy fundacji pracowało 7% ankietowanych, a przy organizacji imprez kulturalnych – 4%. Nie zaangażowało się w żadną z form 21% osób.

W jakie działania społeczne organizowane przez gminę Siechnice włączyłaby się Pani/ włączyłby się Pan w ciągu najbliższych dwóch lat?

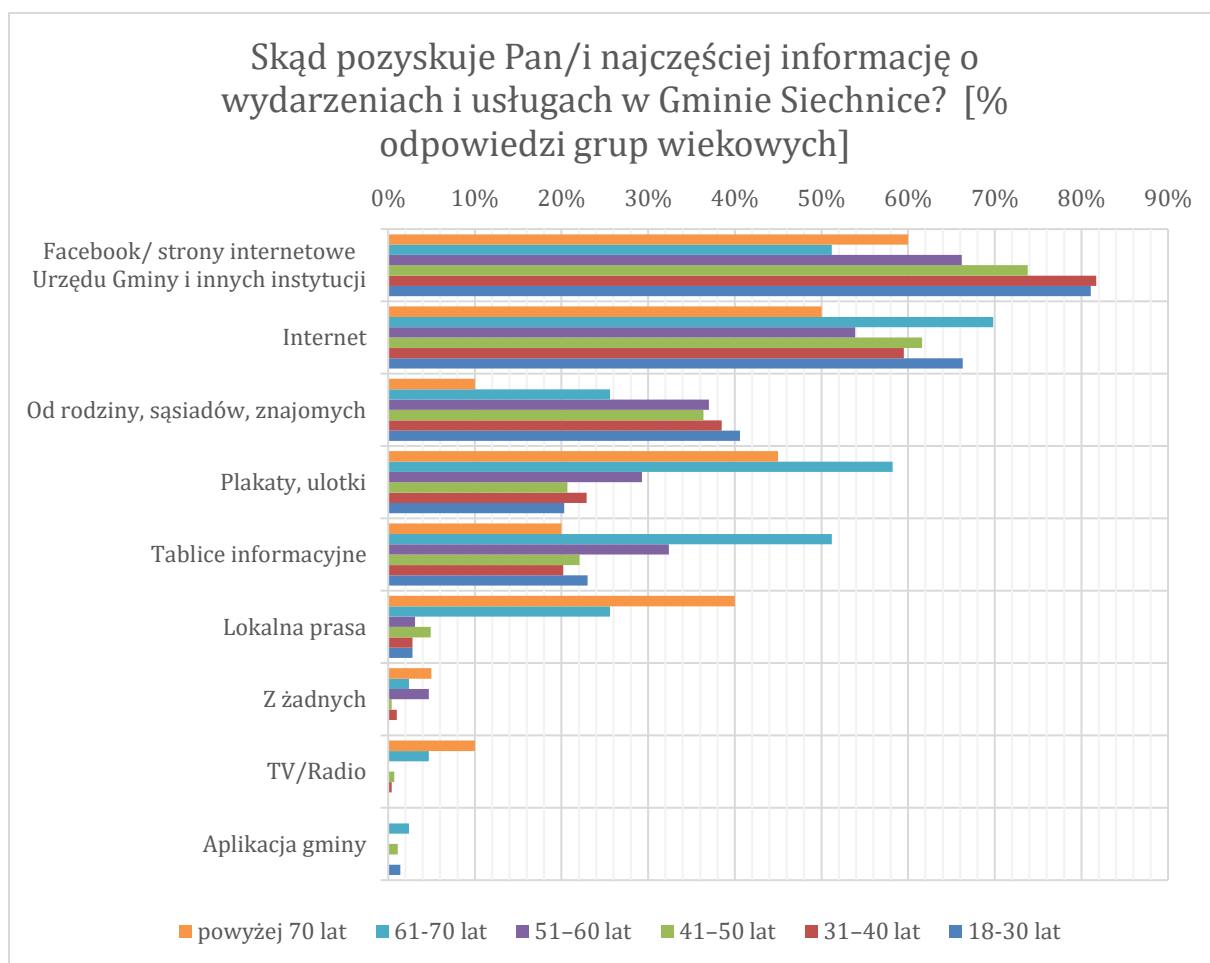
Rysunek 45 W jakie działania społeczne organizowane przez gminę Siechnice włączyłaby się Pani/ włączyłby się Pan w ciągu najbliższych dwóch lat? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Osoby dorosłe zadeklarowały, że w przeciągu 2 najbliższych lat chcieliby się zaangażować w pomoc sąsiedzką, pomoc osobom z najbliższego otoczenia – 50%, w wolontariat – 31%, organizacje spotkań integracyjnych dla mieszkańców – 31%, a organizacje działań edukacyjno-rozwojowych – 26%. O braku możliwości lub chęci włączania się w działania gminy poinformował co 5 ankietowany.

Rysunek 46 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Skąd dorośli mieszkańcy pozyskują informację na temat wydarzeń i usług w gminie? Anketowani deklarują, że korzystają w tym celu z Facebooka lub strony internetowej gminy/ instytucji – 76%, z Internetu – 61%, Od rodziny, sąsiadów, znajomych – 37% i w tym przypadku działa to lepiej na terenie wiejskim. Z plakatów i ulotek oraz lokalnej prasy w większym stopniu korzystają mieszkańcy miasta.

Rysunek 47 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? [% odpowiedzi grup wiekowych] - grupa: dorośli
Źródło: Opracowanie własne.

Osoby z grupy 18-30 lat korzystają przede wszystkim z Facebooka/ stron internetowych instytucji i Internetu, mieszkańcy w wieku 31-40 lat także z tych form, a bardziej trafiają do nich ulotki i plakaty niż ogłoszenia na tablicach informacyjnych. Dorośli w wieku 41-50 lat także korzystają najchętniej z dwóch pierwszych form. Grupa 51-60 lat korzysta najbardziej z tendencyjnych form i bardziej od ulotek i plakatów trafiają do nich informację z tablic ogłoszeniowych. Mieszkańcy w wieku 61-70 lat deklarują, że najwięcej dowiadują się z Internetu, choć upatruje się w tym przypadku zafałszowania tych danych, ponieważ osoby te wypełniły ankietę w wersji online, a brak jest informacji od osób, które wypełniły ankietę w tej grupie wiekowej w wersji papierowej - może być to więc błąd stroniczości próby. Grupa powyżej 70 lat w większym stopniu wskazuje na lokalną prasę, TV/ Radio.

Wnioski i rekomendacje

1. **Potrzeba informacji:** Istnieje potrzeba zwiększenia dostępu do informacji o usługach w gminie. Proponuje się poprawę przejrzystości strony internetowej gminy oraz większe wykorzystanie platform, które są popularne wśród młodszych mieszkańców, takich jak **Facebook** i **Instagram**.

2. **Usługi medyczne i sportowe:** Największe zainteresowanie dotyczy **usług medycznych, kulturalnych oraz sportowych**. Konieczne jest rozwinięcie tych usług oraz dostosowanie ich oferty, aby zaspokoić rosnące zapotrzebowanie.
3. **Dostępność usług:** Wciąż istnieje bariera dostępu do niektórych usług, szczególnie związanych z **informacją i dojazdem**. Sugeruje się większe inwestowanie w **transport publiczny** oraz **informatyzację** usług, szczególnie w przypadku obszarów wiejskich.
4. **Angażowanie mieszkańców w życie społeczne:** Duże zainteresowanie zaangażowaniem w pomoc sąsiedzką oraz wolontariat wskazuje na potencjał rozwoju działań społecznych w gminie, które mogą wzmocnić poczucie wspólnoty.
5. **Zróżnicowane potrzeby wiekowe:** Warto dostosować formy komunikacji i dostęp do usług do potrzeb poszczególnych grup wiekowych. Młodsze osoby preferują internet, podczas gdy starsze grupy nadal korzystają z prasy lokalnej i tradycyjnych mediów.
6. **Wspólne przestrzenie:** Należy stworzyć więcej przestrzeni do wspólnego spędzania czasu dla dorosłych, zwłaszcza takich, które odpowiadałyby na ich potrzeby rekreacyjne i sportowe.

6. Wyniki badań focusowych

6.1. Badanie focusowe przeprowadzone dla rodzin z dziećmi

Podczas spotkania celowanego dla rodzin z dziećmi zdiagnozowano, że rodzice w swoim wolnym czasie chcieliby poszerzyć swoje umiejętności (zawodowe, językowe, związane z hobby), skorzystać z aktywności fizycznych (pilates, nordic walking) i „zadbać o siebie”. Nie robią tego aktualnie, ponieważ brakuje im opieki nad dziećmi, nie mają czasu i uważają, że cena za wymienione wcześniej usługi jest za wysoka, brakuje informacji, brak jest motywacji. Wprost wybrzmiewa zdanie, że nie korzystają z preferowanych aktywności, bo „brak [jest] możliwości jednoczesnych zajęć dla rodziców i dzieci lub różnych grup wiekowych dzieci” co wskazuje na problem organizacyjny i/lub logistyczny oraz rozproszenie usług na terenie gminy.

Dorośli mieszkańcy korzystają z usług wspierających rodziców: psychologa, pedagoga – jednak w znacznej większości wskazują na kontakt online lub korzystają z tych usług we Wrocławiu. Rodzice także wskazują, że korzystają z usług wspierających dziecko: zajęcia muzyczne, teatrzyki, koncerty, logopedia, integracja sensoryczna (terapia SI), osteopatia, fizjoterapia, pedagog, biofeedback.

Rozpoznano także katalog usług, z których rodzice chętnie by korzystali, jednak nie są one dostępne w gminie lub o możliwości z ich skorzystania nie wiedzą: - wsparcie psychologa na temat zachowań dzieci (profilaktyka o emocjach, zajęcia dla nieśmiałyh dzieci i nastolatków, praca z emocjami, radzenie sobie ze złością,

uzależnienie od urządzeń (telefon, komputer,) – dla dzieci i rodziców;

- 1) zajęcia ruchowe/ taneczne, według modelu matka + dziecko/ nastolatek (np. zumba, pilates, aerobik, nordic walking, zajęcia podwórkowe);
- 2) zajęcia nauki jazdy na rolkach/ hulajnogach (dzieci/ nastolatki/ dorośli);
- nauka gry na instrumentach muzycznych (dzieci/ dorośli);
- 3) zajęcia fizjoterapeutyczne dla dzieci – gimnastyka korekcyjna;
- 4) miejsce spotkań dla dzieci przy szkole, szczególnie dla grupy 10-14 lat;
- 5) krąg wsparcia kobiet/ rodzin;
- 6) półkolonie dla dzieci;
- 7) zajęcia popołudniowe.

Mieszkańcy często wyjeżdżają wraz z dziećmi poza granice gminy, najczęściej do Wrocławia lub Oławy (zajęcia rolkowe, basen, kino, akrobatyka, rehabilitacja, festyny, jarmarki) oraz innych miejscowości ościennych poza gminę (usługi zdrowotne, wystawy, pilates, zajęcia na zdrowy kręgosłup, siłownia, imprezy tematyczne, zajęcia w szkole muzycznej).

6.2. Badanie focusowe przeprowadzone dla młodzieży

Młodzież Gminy Siechnice w wolnym czasie zajmuje się rozwijaniem swojego hobby (projektowanie, szycie ubrań, uprawianie sportu, gotowanie), bierze udział w wolontariacie (m.in. działa w Młodzieżowej Radzie Gminy), spotyka się ze znajomymi. Młodzi mieszkańcy chcieliby podróżować, uprawiać więcej sportu. Nie robią tego, dlatego, że nie mają wystarczających funduszy a także tyle wolnego czasu, by pogodzić wszystkie obowiązki i marzenia.

Młodzież deklaruje, że lubi mieszkać w Gminie Siechnice, ponieważ jest tutaj dużo natury, gmina posiada dobrą ofertę rekreacyjną. Dzięki istnieniu Młodzieżowej Rady Gminy młodzi mieszkańcy mają możliwość realizowania swoich pomysłów, mają poczucie wpływu na rzeczywistość. Są także zadowoleni z bliskości Wrocławia, gdzie uczęszczają do szkoły i mają swoich znajomych. Do Wrocławia nastolatki wyjeżdżają w celu spotkania się ze znajomymi w restauracjach, parkach, na bilardzie, w domach znajomych, nad Odrą, w galeriach handlowych. Do sąsiednich Kobierzyc i Czernicy wyjeżdżają do znajomych i korzystają wówczas z pociągu, wybierają się tam na grilla i na przejażdżki rowerowe.

Skład młodzi mieszkańcy wiedzą co dzieje się w ich gminie? Dostają informacje bezpośrednio od instytucji organizujących przedsięwzięcia, informacje docierają do nich przez portal społecznościowy Facebook, fanpage gminy. Nie korzystają z forum gminy ani stron internetowych gminy, deklarują, że nie jest dla nich przejrzysta. Korzystają za to z Instagrama, grupy na Messenger'ze oraz WhatsApp. Młodzi komunikują o swoich działaniach za pośrednictwem udostępniania postu na Facebooku a także przez grupy na Messengerze.

Młodzież chciałaby, by w Siechnicach funkcjonował wspólny karnet/ bilet w ośrodkach sportowych z tańszą ofertą dla młodzieży; by odbywały się zawody gminne organizowane przez radę młodzieżową i kluby sportowe; postulują o wędrujące kino plenerowe; deklarują chęć udziału w targach mody zero waste; miejscu gdzie mogliby zaprezentować swoje pasje, współczesne rękodzieło. Młodzi poszukują miejsca dla siebie, w którym mogliby kreować swoje pomysły i testować rozwiązania (m.in. założenie grupy krawieckiej, czy wspólne gotowanie)

6.3. Badanie focusowe przeprowadzone dla Radnych Rady Miejskiej w Siechnicach

Radni Rady Miejskiej w Siechnicach reprezentujący grupę dorosłych, przedstawiciele władzy lokalnej reprezentujący wspólnotę samorządową gminy w spotkaniu na temat usług społecznych w Gminie Siechnice pełnili rolę delgatów swoich mniejszych społeczności. Jako głos mieszkańców z różnych części gminy brali udział w spotkaniu focusowym na temat spędzania czasu i korzystania z usług społecznych w Siechnicach. Badani swój wolny czas spędzają w sposób aktywny (spędzanie czasu na spacerach, w ogrodzie, w pobliskich lasach, spotkania z przyjaciółmi), odpoczywają (oglądają filmy, czytają książki), wraz z rodziną i przyjaciółmi.

Z pomocowych usług społecznych, takich jak konsultacja prawna czy psychologiczna korzystają w sytuacjach losowych. Z usług kulturalnych skierowanych do swoich dzieci na co dzień (zajęcia artystyczne lub sportowe). Badana grupa mieszkańców zarekomendowała, by na terenie gminy pojawiły się w większej liczbie usługi organizacji czasu wolnego dla dzieci podczas ferii zimowych i wakacji – półkolonie w szkołach - częściowo odpłatne, darmowe zajęcia sportowe dla dzieci, organizowanie wspólnych akcji integracyjnych dla osób około 50. roku życia, senioralna taksówka dowożąca najstarszych do urzędu, na szczepienia oraz dom spokojnej starości i/lub dom dziennego pobytu dla osób z niepełnosprawnością.

Radni zauważali, że korzystanie z usług ośrodków pomocy społecznej jest czymś, czego mieszkańcy mogą się wstydzić. Widzą nowe możliwości płynące z przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach w Centrum Usług Społecznych jako nowych możliwości dla każdego mieszkańca. Wśród potrzeb zauważają brak integracji międzypokoleniowej, brak integracji między sąsiadami od lat, a napływowymi, nowymi mieszkańcami.

Podkreślają, że ciężko zorientować się jakie usługi świadczą organizacje pozarządowe na terenie gminy. Organizując inicjatywy oddolne trudno dotrzeć do grup odbiorców – jest mała frekwencja.

Rekomendacje i wnioski do projektowania usług społecznych:

1. Usługi dla dzieci i młodzieży:

- Kontynuowanie oferty **półkolonii** w gminie i współpraca z innymi podmiotami, które mogą zaoferować zajęcia dla dzieci w okresie wolnym od szkoły w przystępnej cenie.
- Dalsze Wsparcie organizowaniu **zajęć** dla dzieci, w tym sportowych które promują aktywność fizyczną.

2. Usługi dla dorosłych i seniorów:

- Utworzenie **wspólnych akcji integracyjnych** dla osób około 50. roku życia.
- Wprowadzenie **senioralnej taksówki** do transportu starszych osób, zapewniając im możliwość dotarcia do różnych punktów, takich jak urząd, ośrodek zdrowia, dom spokojnej starości.
- Stworzenie **domu dziennego pobytu** dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.

3. Zmiana w Ośrodku Pomocy Społecznej:

- Przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w **Centrum Usług Społecznych (CUS)**, co pomoże w zniesieniu stygmatyzacji i sprawi, że usługi będą bardziej dostępne i mniej obciążające dla mieszkańców.

4. Integracja społeczna:

- Zorganizowanie **programów integracyjnych**, które będą łączyć **nowych mieszkańców z stałymi mieszkańcami** oraz promować **integrację międzypokoleniową**.
- Tworzenie przestrzeni, gdzie różne pokolenia mogą się spotkać, wymieniać doświadczeniami i wspierać.

5. Poprawa komunikacji i promocji usług:

- Wzmacnianie komunikacji i **promocji usług organizacji pozarządowych** w gminie, aby mieszkańcy wiedzieli, jakie wsparcie mogą uzyskać.
- Zwiększenie **frekwencji** na wydarzeniach organizowanych przez władze gminy poprzez lepsze **docieranie** do odpowiednich grup odbiorców.

6. Rozwój usług oddolnych:

- Popieranie i wspieranie **inicjatyw oddolnych** przez mieszkańców, co pozwoli na zwiększenie zaangażowania społeczności w organizowanie wydarzeń i działań na poziomie lokalnym.

6.4. Badanie focusowe przeprowadzone dla seniorów

Seniorzy mieszkający na terenie gminy w swoim wolnym czasie uprawiają aktywności fizyczne (nordic walking, wycieczki, tańce, gimnastyka, joga, spacery po lesie, prace w ogrodzie), odpoczywają (czytanie książek, oglądanie filmu, rozwiązywanie krzyżówek i sudoku), wykonują czynności związane z pracą rąk własnych (gotowanie, pieczenia ciasta, zbieranie ziół, przygotowywanie specyfików do ziołolecznictwa), spędzają czas z rodziną, najchętniej z wnukami oraz udzielają się społecznie.

Korzystają z usług na terenie gminy – joga, taniec, gimnastyka, turnusy rehabilitacyjne, usługi prawne. Na terenie gminy funkcjonuje 6 klubów dla seniorów - to z ich ofert seniorzy przede wszystkim korzystają.

Seniorom nie podoba się transport, który nie jest dostosowany do ich potrzeb – mają trudność w poruszaniu się pomiędzy miejscowościami w gminie a także jadąc do Wrocławia.

Zgłaszane problemy dotyczyły usług rehabilitacji i usług stomatologicznych na które w gminie jest długi okres oczekiwania, usług stomatologicznych a także zgłaszają utrudniony dostęp do służb porządkowych – policja, staż miejska – np. awaria w domu, kradzież (długi czas oczekiwania na interwencję). Chwalą swoje miejsce zamieszkania wskazując miejsca do odpoczynku w trakcie spacerów np. ławki w rynku, oferta centrum kultury w Świętej Katarzynie. O oferowanych usługach dowiadują się z ulotek, SMSów, ogłoszeń na tablicach informacyjnych, ze strony internetowej gminy i jej mediów społecznościowych. Najczęściej jednak poprzez „pocztę pantoflową”.

Seniorzy wyjeżdżają ze swojej gminy, by skorzystać z usług krawieckich, szewca, dorabiania kluczy, ostrzenia noży, usług fryzjerskich, zakupów odzieży, lekarzy specjalistów (stomatolog). Wyjeżdżają także w celach rozrywkowych i kulturalnych do Wrocławia.

Najstarsi mieszkańcy gminy postulowali o różne formy ich wsparcia:

- 1) rozbudowanie oferty o usługi sąsiedzkie (punkt informacji o potrzebach sąsiadów oraz informacja kto i w czym mógłby pomóc), usługi prawne – osobiste, mobilne lub w jakimś miejscu na terenie gminy, usługi krawieckie, szewc, dorabianie klucza, ostrzenie noży
- 2) infrastrukturalne (zamknięta przestań dla psów, „psi” ogródek, siłownie zewnętrzne);
- 3) zadbanie o bezpieczeństwo (utworzenie podstacji pogotowia ratunkowego – np. 1 karetka na terenie gminy, wsparcie w sytuacjach kryzysowych dla seniorów – np. telefon zaufania, klub spotkań dla osób które są wykluczone komunikacyjnie)

Wizja usług w gminie Siechnice to dla tej grupy docelowej chęć posiadania w swoim sąsiedztwie klubu dziennego pobytu, by nie czuli się samotnie. Chcieliby korzystać z basenu, kina, usług związanych z poczuciem bezpieczeństwa - kurs samoobrony, zajęć kulturalnych, artystycznych, zajęć dot. kompetencji cyfrowych, usług życia codziennego. Chcieliby korzystać z łatwej w dostępie platformy wymiany informacji –

np. wspólne spędzania czasu wolnego, platforma usług wzajemnych np. sprzątanie, gotowanie. Seniorzy zadeklarowali, że chętnie podzieliliby się swoją wiedzą na temat ziołolecznictwa z innymi mieszkańcami gminy podkreślając przy tym chęć wychodzenia z domu i spędzania czasu wśród innych ludzi.

6.5 Badanie focusowe przeprowadzone dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów

Wśród osób dorosłych biorących udział w badaniach diagnozujących na różnych etapach klarowała się grupa ze szczególnymi potrzebami w sferze usług społecznych, jaką są osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie. W sposób szczególny ich oczekiwania i potrzeby zebrano podczas dedykowanego badania focusowego.

Osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie lubią mieszkać w Gminie Siechnice ze względu na bliskość Wrocławia, który daje dużo możliwości zarobkowej, usług specjalistycznych, urzędów i szkół specjalnych.

Artykułowane potrzeby to zwrócenie uwagi na brak transportu dla dzieci z niepełnosprawnością oraz potrzeba wrażliwego kierowcy transportującego osoby z niepełnosprawnością (OzN) – zwrócono uwagę na właściwe zapisy już na etapie zapytania ofertowego tworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz późniejszą kontrolę. Ponadto zawnioskowano o opiekuna, który mógłby doprowadzać dzieci do Warsztatu Terapii Zajęciowej. Grupa ta zwraca uwagę na problem niedostosowanego transportu pomiędzy sołectwami (brak połączeń w odpowiednich godzinach), brak programu ulg dla OzN, niefunkcjonujące – wyłączone windy w placówkach oświatowych na terenie gminy, niesprzyjające środowisko, w tym nękanie, słaby dostęp do lekarzy specjalistów (rehabilitacja OzN, laryngolog).

Zgłaszany jest także problem z przyjęciem do szkoły specjalnej w Oławie, argumentem jest fakt, że jest to inny powiat. Opiekunowie wraz z dziećmi z niepełnosprawnością zmuszeni są do nadmiernego ich zdaniem przemieszczania się za potrzebą zaspokojenia konieczności odpowiedniej edukacji w szkole specjalnej. Wybierane w tym celu kierunki to Wrocław, Kobierzyce, Czernica, Oława.

Duży potencjał opiekunowie widzą w Przedszkolu w Siechnicach do WWR/ SI. Zaznaczają także, że dużą potrzebą jest stworzenie przedszkola integracyjnego/ terapeutycznego na terenie gminy.

Rodzice zgłaszają niezaspokojoną potrzebę liczby badań przesiewowych – określają ją jako małą i zwracają uwagę na profilaktykę zdrowia. Zauważają zasób lokalny w postaci specjalisty o specjalizacji przetwarzania słuchowego i biofeedbacku.

Dla dorosłych osób z niepełnosprawnością barierą staje się szata informacyjna w przestrzeni publicznej – zwracają uwagę na PJM lub inne systemy w urzędach i innych placówkach o charakterze świadczenia usług mieszkańcom. Zgłaszany jest brak edukacji rodziców, rozwiązywania problemów w sferze codzienności z niepełnosprawnością.

Dla starszych dzieci zgłaszana jest potrzeba klasy integracyjnej w szkołach ze wskazaniem, że w Radwanicach budynek szkoły wydaje się być najlepiej dostosowany dla dzieci z niepełnosprawnością. Wyzwaniem na tą chwilę jest także pozyskanie danych ilościowych dotyczących dzieci w spektrum na terenie gminy. Według grupy taka wiedza znacznie ułatwiłaby proces planowania i wdrażania odpowiedniej polityki.

Ponadto zgłoszono potrzebę zainicjowania działań klubu sportowego dla OzN podając przykład „Start Wrocław” jako inspiracji.

7. Ustalenia wynikające ze spotkań konsultacyjnych

Gmina Siechnice została podzielona na 5 obszarów w których zostały przeprowadzone spotkania ze społecznością w środowisku. Poniżej zaprezentowano wyniki tych spotkań.

7.1. Spotkanie konsultacyjne w Siechnicach

Siechnice, Groblice, Kotowice-Durok

Mieszkańcy w swoim wolnym czasie korzystają na terenie gminy z oferty klubu seniora, kursów tańca, gimnastyki, jogi, z biblioteki, z oferty klubu sportowego (KS ENERGETYK SIECHNICE), centrum kultury. Mieszkańcy zgłaszają, że chcą spotykać się większą grupą w jednym miejscu, tworzyć spotkania tematyczne, prowadzić prelekcje i brakuje im do tego przestrzeni na terenie gminy.

Taką samą potrzebę w ich ocenie ma młodzież, by uczestniczyć w klubach młodzieżowych, które z zasady nie mają narzuconych tematów spotkań, a młodzież oddolnie kreuje rozwiązania dla siebie. Aktualnie mieszkańcy nie widza w gminie oferty dla młodzieży. Usługi kierowane są dla dzieci i dorosłych.

Najczęściej mieszkańcy wyjeżdżają poza teren gminy na basen, na siłownię specjalistyczne zajęcia sportowe (samoobrona, squash), do kina, na koncerty, zajęcia kulturalne (korzystają z Biblioteki w Czernicy), do lekarza, do restauracji. Korzystają z miejsc pracy w ciszy.

Mieszkańcy chętnie skorzystaliby z profilaktycznych spotkań z psychologiem, poruszyli tematy uzależnień od telefonu w każdej grupie wiekowej. Porozmawiali o hejcie, relacjach i aspołeczności. Rodzice z chęcią wzięliby udział w dedykowanych spotkaniach na temat trudności wieku dojrzewania swoich dzieci, skorzystali z grupy wsparcia. Seniorzy mówią o problemie samotności w swojej grupie wiekowej. Zgłaszany jest brak zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością. Młode mamy deklarują chęć korzystania z grupy wsparcia nawet w otwartej przestrzeni, gdzie mogą pojawić się ze swoim dzieckiem, wymienić doświadczeniem, rozwiązać obawy i wątpliwości trudnego czasu wczesnego macierzyństwa. Zgłoszono postulat o zajęcia

dla młodzieży z doradztwa zawodowego i budowania ścieżki rozwoju, zajęcia z dietetykiem. Podniesiono także prośbę o darmowe porady prawne i propozycje miejsca spotkań dla grup nieformalnych, które chciałyby zaangażować się w życie społeczne.

Wśród problemów wymienianych przez mieszkańców pojawiał się problem z odbiorem i dotarciem z informacją o inicjatywach na terenie gminy. Zaproponowano jedną platformę informacyjną, która mogłaby zebrać wszystkie komunikaty i prezentować je w postaci zestawienia, mapy, pojawić się w aplikacji mieszkańca, móc pobrać do kalendarza na smartfona, ale także w postaci analogowej dla seniorów.

Mieszkańcy czują, że tożsamość Siechnic się zmienia poprzez bardzo dynamiczny napływ nowych sąsiadów. Oceniają, że ciężko usłyszeć „dzień dobry” na klatce schodowej, ale są też takie miejsca, gdzie pojawiają się osoby chętne integracji sąsiedzkiej – brakuje jednak takiej przestrzeni, by móc zorganizować piknik, stworzono dużo betonowych miejsc w przestrzeni miasta, które to utrudniają.

Nieodkrytym potencjałem według mieszkańców są możliwości jakie niesie podjęcie współpracy z biznesem w Siechnicach. Wymagają one jednak sprawnego działania, są procesami długoterminowymi i zaplanowanymi, jednak dają kompetencje, wiedzę i fachowców w różnych dziedzinach.

7.2. Spotkanie konsultacyjne w Świętej Katarzynie

Święta Katarzyna, Zacharzyce, Łukaszowice, Sulimów, Zębice, Grodziszów, Sulęcín, Szostakowice, Bogusławice, Ozorzyce

W wolnym czasie mieszkańcy korzystają z usług domu kultury, zajęć sportowych, spędzają czas w gronie najbliższej rodziny, pracują w ogrodzie. Chętnie korzystają z aktywności na łonie natury, w szczególności w Lasach Kotowickich. Mieszkańcy zgłaszają szum komunikacyjny w postaci przeciążenia liczbą informacji, który często hamuje ich aktywność w różnych przedsięwzięciach na terenie gminy, często dowiadują się „po fakcie”, co działo się w ich okolicy. Proponują większą liczbę tablic informacyjnych gminy, jednak tylko z informacjami dotyczącymi oferty społecznej, bez reklam i nieczytelnych procedur, czy obwieszczeń. Mieszkańcy pragną zorganizowania wspólnego kalendarza imprez, który pozwoli na uniknięcia dublowania się przedsięwzięć w tym samym czasie dla tych samych grup odbiorców. Chętnie korzystaliby z zorganizowanej platformy wymiany informacji.

Zgłaszana jest także potrzeba lidera w społeczności, który będzie animował ale także wspierał liderów lokalnych, dbał o wymianę ich doświadczeń, podnoszenie kompetencji. Mieszkańcy zgłaszali chęć znalezienia rozwiązania na zatracanie funkcji wsi. Z sentymentem wspominają, że zdecydowali się na zamieszkanie tu i założenie rodziny właśnie ze względu na spokój, ciszę i bliskość natury. W dobie „boomu budowlanego” wyrażają chęć korzystania z produktów rolników-sąsiadów (zakupu produktów wiejskich na lokalnym rynku) wokół którego mogłaby także zbudować się przestrzeń z usługami dla dzieci.

Mieszkańcy podnosząc kwestie sportu i dbanie o ruch w swoich rodzinach punktuja, że wyjeżdżają do Wrocławia korzystać z basenu sportowego (Brochów i Oława stają się przepełnione), skateparków, objazdowych kin plenerowych (Krucza, Park Południowy we Wrocławiu). Wnioskują o bezpieczne trasy pieszo-rowerowe w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze, możliwość korzystania z różnorodnych treningów na terenie gminy: rugby, judo, szermierka (po to aktualnie wyjeżdżają do Wrocławia), aktualnie w gminie dzieci mogą korzystać tylko z treningów piłki nożnej. Docenianą alternatywną formą były treningi jazdy na rolkach, jednak ze względu na brak przestrzeni zajęcia już się nie odbywają. Szkolne hale sportowe nie są dostępne dla mieszkańców, szkoły podstawowe nie mają gdzie prowadzić zajęć z wychowania fizycznego – są przeciążone liczbą dzieci.

W okresie ferii zimowych, wakacji i świąt zgłaszana jest potrzeba organizacji półkolonii, dziennych zajęć zorganizowanych dla dzieci.

Mieszkańcy zgłaszają potrzebę wsparcia dla rodziców w zakresie podnoszenia świadomości dotyczącej rozwoju swoich dzieci a także tworzenia form integracji rodzin. Wnoszą o zasób w postaci niekomercyjnie wykorzystywanej przestrzeni, która mogłaby stać się miejscem spotkań dla młodych, a także wnoszą wniosek o zwiększenie możliwości korzystania z lokalnych świetlic przez mieszkańców (aktualnie rada osiedla może wykorzystać nieodpłatnie 2 razy do roku salę na potrzeby działań z mieszkańcami). Ponadto podniesiono temat zajęć prewencyjnych o tematyce edukacyjnej z zachowania na drodze (miasteczko ruchu drogowego), pierwszej pomocy, czy inicjatywy edukacyjne na temat zaccadzeń, uświadamiania o smogu i ekologicznym podejściu do budowania wspólnej gminy – kierowane do każdej grupy wiekowej.

Zauważonymi głównymi grupami potrzebującymi wsparcia w gminie jest grupa dzieci i seniorów, którzy są wykluczeni komunikacyjnie i bywają samotni. Podczas spotkania mieszkańcy wykreowali wizję „centrum zarządzania zasobami” dzięki któremu mogliby m.in. odnaleźć chętnego seniora do opieki nad swoimi dziećmi i sieciować swoje wzajemne potrzeby budując lokalną wspólnotę.

7.3. Spotkanie konsultacyjne w Trestnie

Trestno, Blizanowice, Mokry Dwór

W tej części gminy mieszkańcy swój wolny czas spędzają na życiu rodzinnym, czasami sąsiedzkiem podejmując wspólne inicjatywy, uprawianiu sportu.

Doceniają swoją samoorganizację, bliskość natury, bardzo dobre połączenia komunikacyjne, bliskość wody i potencjał związany z przystanią dla łodzi, sprawny dostęp do lekarzy pierwszego kontaktu, szczególnie pediatrów na terenie gminy. Często korzystają z okolicznej infrastruktury rowerowej i oceniają ją bardzo dobrze.

Komunikują się za pomocą komunikatora Messenger oraz telefonicznie i SMSowo. Mieszkańcy wyjeżdżają poza granice gminy, by korzystać z parków przygód,

po zakupy, do lekarzy specjalistów, a także na specjalistyczne zajęcia sportowe – treningi: karate, siłownia.

Ta najmniejsza społeczność na terenie gminy widzi po czasie pandemicznym swoje mniejsze zaangażowanie w integrację sąsiedzką i prowadzenie życia społecznego. Zauważają aktualnie większą trudność w zebraniu społeczności do wspólnych inicjatyw, wyjątkiem była pomoc powodziowa, którą z perspektywy czasu oceniają jako „pozytywny impuls” działań sąsiedzkich, przypominająca im działania jakie prowadzili przed czasem izolacji społecznej wywołanej pandemią wirusa SARS-CoV-2.

Mieszkańcy widzą potrzebę wznowienia integracji prowadzonej dla dorosłych i dla dzieci. Podczas spotkania obecni entuzjastycznie zaplanowali wspólne budowanie sauny przy świetlicy systemem gospodarczym, zgłosili chęć zajęć ruchowych i zajęć z dietetykiem dla dzieci. Podnieśli chęć uczestnictwa jako dorośli w zajęciach terapeutycznych, ponieważ czują się samotni. Widzą ten problem bardzo szeroko wśród seniorów mieszkających w okolicy, którzy przestali wychodzić ze swoich domów. Zaproponowali, by zorganizować dla nich „kulturalny transport” do Siechnic. Mieszkańcy zgłosili potrzebę pokierowania przez lokalnego lidera, który mógłby zmobilizować ich na nowo i wzbudzić chęć większego zaangażowania w życie społeczne.

7.4. Spotkanie konsultacyjne w Żernikach Wrocławskich

Żerniki Wrocławskie, Iwiny, Radomierzyce, Biestrzyków, Smardzów

Wolny czas w tym obszarze mieszkańcy spędzają na spacerowaniu i jeździe na rolkach korzystając z infrastruktury tuż przy Autostradowej Obwodnicy Wrocławia. Doceniają posiadanie świetlicy oraz zorganizowanych zajęć na niej dla różnych grup wiekowych. Korzystają z istniejących gminnych terenów sportowo-rekreacyjnych. Widzą działania lokalnych kół gospodyń wiejskich oraz lokalnych stowarzyszeń i biorą udział w ich inicjatywach. Posiadają stację PKP, z której chcieliby korzystać, jednak nie mają do niej odpowiedniego dojazdu. W sposób zadawalający oceniają prowadzoną prewencję w szkole w obszarze problemów z narkotykami, czują się bezpiecznie w tym obszarze. Poza gminę wyjeżdżają, by skorzystać z basenu, na zakupy, usług sportowych – ponieważ oceniają wejściówki na obiekty sportowe w Siechnicach jako drogie, do lekarza specjalisty. Mieszkańcy swoich seniorów lokują w Dziennym Domu Opieki na Brochowie (Wrocław).

Zgłaszanymi przez mieszkańców potrzebami jest organizacja miejsca do wspólnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla mam z dziećmi, by mogły wymieniać się swoimi doświadczeniami. Mieszkańcy podnoszą kwestie niewygodnej komunikacji transportowej z Iwin i Żerników Wrocławskich do Siechnic i do Wrocławia. Nie są zadowoleni z podstawowych usług medycznych (długi czas oczekiwania).

Bardzo dużym wyzwaniem jest dynamika powstawania zabudowy mieszkaniowej

i to bez budowania infrastruktury usługowej. Nowa część wsi to osiedla deweloperskie, na których nie powstają miejsca usługowe ani rekreacyjne. Mieszkańcy spacerują głównie wzdłuż ulic, ponieważ nie mają alternatyw. Przez dynamiczny, ciągły napływ nowych mieszkańców miejscowi czują dużą anonimowość i samotność. Czują, że miejsce ich zamieszkania tworzy funkcję „sypialni” Wrocławia i ma negatywny wpływ na tworzenie i utrzymania tożsamości lokalnej. W szkołach pojawia się bardzo duży hejt generowany przez dzieci będące w swojej ocenie posiadaczami lepszego statusu społecznego, na co kadra pedagogiczna nie jest aktualnie przygotowana.

Zdaniem mieszkańców dużą potrzebą jest stworzenie dla młodzieży miejsca spotkań, które będzie miało ograniczony nadzór, by mogli realizować swoje plany i propozycje działań. Ponadto w najbliższej przyszłości gmina powinna zadbać o monitoring smogu.

W strukturze społeczności pojawiają się seniorzy – rodzice osób, które kilka lat wcześniej przeprowadziły się do gminy zakładając tutaj rodziny. Z obserwacji mieszkańców wynika, że na terenie Siechnic, gdzie lokale są mniejsze rodziny wynajmują seniorom małe mieszkania, natomiast na terenach wsi gminy, gdzie mieszkania są większe – seniorzy zamieszkują wraz z rodzinami. Taki trend generuje bardzo ważny obraz tworzenia społeczności senioralnej.

7.5. Spotkanie konsultacyjne w Radwanicach

Radwanice

W Radwanicach swój wolny czas mieszkańcy przeznaczają na wycieczki rowerowe w stronę Lasu Kotowickiego, spędzają czas na placach zabaw, zorganizowanych zajęciach, lokalnych festynach. Korzystają z zajęć pozalekcyjnych prowadzonych przez EKS Kolektyw. Doceniają integracje w postaci Dnia Dziecka i innych pikników czy festynów, które budują więzi między mieszkańcami. Doceniają możliwość korzystania z różnych form spędzania czasu wolnego w Bibliotece i Klubie.

Zauważają działalność organizacji pozarządowych na rzecz społeczności w Radwanicach, w tym działającego Koła Gospodyń Wiejskich w Radwanicach i deklarują chęć integracji sąsiedzkiej, uczestnictwa w zajęciach dla dorosłych. Doceniają działania edukacyjne prowadzone w szkołach dotyczące pierwszej pomocy przedmedycznej i widzą tutaj potrzebę mówienia o tym w gronie dorosłych i seniorów. Wśród zgłaszanych potrzeb w sferze usług publicznych pojawia się usługi dedykowane dla osób starszych: poszerzenie badań profilaktycznych, potrzeba działania animatora w Klubie Seniora. Potrzebą zaopiekowania jest także grupa nastolatków (dzieci 11+), którzy nie potrafią znaleźć dla siebie zajęć dodatkowych w najbliższym otoczeniu. Brakuje zajęć otwartych, bezpłatnych (np. harcerstwo)

Radwanice ucierpiały w czasie powodzi, a do dziś miejscem spotkań jest Centrum Kultury - Klub Słońce w postaci postawionego baraku, który miał być infrastrukturą przejściową i przestaje spełniać potrzeby ze względu na duże obciążenie.

W ocenie mieszkańców osoby z niepełnosprawnością w przestrzeni publicznej mają sporo barier architektonicznych, nie mają dedykowanego miejsca, które spełnia ich potrzeby, nie widzą oferty dla takich osób w swojej okolicy. Podobnie oceniane są potrzeby mam z dziećmi – w przestrzeni publicznej wózek z dzieckiem spotyka wiele barier.

Infrastruktura świadcząca usługi społeczne nie spełnia norm dostępności dla osób z niepełnosprawnością (centrum kultury, biblioteka). Mieszkańcy zgłaszają chęć spędzania czasu i budowania inicjatyw społecznych w miejscu, w którym na co dzień mogliby się spotykać i planować wspólne działania, np. w formie kawiarenki. Zgłaszają także brak przestrzeni na spotkania rodzinne, imprezy okolicznościowe – zmuszeni są wyjeżdżać w tym celu poza swoje miejsce zamieszkania, a chętnie odpłatnie korzystaliby z takich usług.

Problemem w przestrzeni publicznej jest nadmierne spożywanie alkoholu, zauważony jest także problem nie honorowania zasad przez mieszkańców przybyłych z Ukrainy. Widzą także niebezpieczne obszary na terenie swojej wsi, które raczej omijają, bo są zdominowane przez grupy zawłaszczające przestrzeń. Podnoszony jest także temat, że przestrzeń wspólna bywa często „brudna”, a w akcje sprzątania społecznego przestali włączać się dorośli.

Główną bolączką dotyczącą przestrzeni tej grupy mieszkańców jest poczucie, że nowi mieszkańcy nie chcą wspólnie „tworzyć” wsi, traktują Radwanice jak sypialnię, a życie toczą we Wrocławiu. Wieś rozbudowuje się bardzo dynamicznie, a podstawowa infrastruktura jest przeciążona, miejscowość jest podzielona przez drogę krajową nr „94” o znacznym natężeniu ruchu. Mieszkańcy zgłaszają pilną potrzebę prowadzenia lobbingu w temacie kwestii komunikacyjnych – włączenia stacji kolejowej i tramwaju z Księża (m. Wrocław) do możliwych alternatyw transportowych.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

1. **Integracja społeczna:** Należy stworzyć przestrzenie dla **spotkań społecznych**, integracyjnych oraz dla grup nieformalnych (np. kluby młodzieżowe, centra aktywności lokalnej).
2. **Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej:** W szczególności zapotrzebowanie na **treningi sportowe, sporty alternatywne**, oraz **bezpieczne trasy pieszo-rowerowe**.
3. **Poprawa komunikacji:** Wdrożenie jednej platformy informacyjnej do **wymiany informacji** o wydarzeniach oraz **poprawa transportu** w gminie, szczególnie dla seniorów.
4. **Wsparcie dla dzieci i seniorów:** **półkolonie, zajęć edukacyjnych, wsparcia dla rodziców** oraz **usług rehabilitacyjnych**.
5. **Stworzenie przestrzeni publicznej:** Dbałość o **przestrzeń publiczną, szerokie dostępne przestrzenie** do spotkań, zwłaszcza w rozwijających się nowych częściach gminy.

8. Wyniki warsztatu wydobywczego

8.1. Wnioski z warsztatu wydobywczego – dzieci

Służby Gminy Siechnice w szczególny sposób podchodzą do konieczności zaspokojenia potrzeb dzieci, ale przede wszystkim podkreślają wymóg skierowania oferty do rodziców. **Wyposażenie ich w kompetencje wychowawcze i podniesienie ich świadomości, jaki wpływ mają na zachowania swoich dzieci – specjaliści uznają są za priorytet.**

Podczas warsztatu w sposób szczególny wskazano taki obszar do pracy jak **psychoedukacja** – budowanie relacji, emocje, jak sobie z nimi radzić. Skupienie się na wzmocnieniu zaangażowania w życie dzieci, ale nie opartego na nadmiernej kontroli. Zdaniem przedstawicieli służb kluczowe w kontekście pracy z dziećmi i rodzicami jest budowanie aktywności społecznej i odporności społeczeństwa na kryzysy poprzez współpracę ze specjalistami (psycholog dziecięcy, dla dorosłych, psychiatra dziecięcy, mediator, prawnik). Często widać potrzebę terapii dla całych rodzin. Ponadto powinny zostać poruszane takie tematy jak cyberprzemoc, docieranie z narkotykami przez Internet, dezinformacja, dojrzałość emocjonalna, zaburzenia odżywiania, uzależnienia. Dobrana forma pracy z rodzicami i dziećmi musi być **atrakcyjna.**

Wnioski do projektowania usług społecznych w Gminie Siechnice

Na podstawie przeprowadzonych badań, zarówno ankietyzacji, jak i badań focusowych, można sformułować szereg wniosków, które będą kluczowe przy projektowaniu usług społecznych w Gminie Siechnice. Oto najważniejsze z nich:

1. Potrzebna jest kompleksowa oferta usług dla rodzin z dziećmi

- Istnieje **niedobór usług, które łączyłyby potrzeby rodziców i dzieci** w jednym miejscu. Projekty, które umożliwią rodzicom uczestnictwo w aktywnościach (np. zajęcia sportowe, kursy) przy jednoczesnym zapewnieniu opieki nad dziećmi, mogą w dużym stopniu zwiększyć zaangażowanie mieszkańców w lokalne wydarzenia i usługi.
- Istnieje potrzeba **programów wspierających rozwój emocjonalny i wychowawczy dzieci oraz rodziców** (np. kursy z zakresu radzenia sobie z emocjami, warsztaty z zakresu wychowania, terapia dla rodzin).

2. Usługi psychologiczne, edukacyjne i terapeutyczne

- Zdiagnozowano **wysokie zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne**, zarówno dla dzieci, jak i dla rodziców, zwłaszcza w zakresie radzenia sobie z trudnymi emocjami, uzależnieniami od technologii oraz problemami wychowawczymi. Warto rozważyć wdrożenie **programów psychoedukacyjnych**, które będą dostępne lokalnie.
- **Usługi terapeutyczne** (logopedia, terapia sensoryczna, osteopatia) są również wysoko cenione, ale dostęp do nich w gminie jest ograniczony.

Należy rozważyć **zwiększenie dostępności** tych usług lub ich **mobilne formy**.

3. Aktywności ruchowe i rekreacyjne

- **Zajęcia fizyczne** (pilates, nordic walking, zumba) dla rodziców z dziećmi powinny być **rozszerzone**, a programy te powinny uwzględniać wspólne uczestnictwo rodziców i dzieci, tworząc **platformy społecznościowe** dla rodzin, które nie tylko umożliwiają aktywność fizyczną, ale także integrację społeczną.
- Warto rozważyć wprowadzenie **zajęć ruchowych** dla dzieci w różnym wieku (np. nauka jazdy na rolkach, hulajnogach), ponieważ dzieci wykazują duże zainteresowanie takimi formami aktywności, a gmina może stać się liderem w tym zakresie, jeśli zapewni odpowiednią infrastrukturę i dostępność.

4. Usługi dla seniorów

- Wsparcie dla **seniorów** pozostaje jednym z priorytetów, zatem należy kontynuować i rozwijać usługi, które umożliwią im **aktywizację**, ale także **wsparcie psychiczne i fizyczne**. Należy zwrócić uwagę na zaspokajanie ich potrzeb w zakresie **edukacji cyfrowej**, **integracji społecznej** oraz zapewnienia **dostępu do zdrowia**.

5. Zajęcia edukacyjne i rozwojowe

- W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na **zajęcia edukacyjne** (z zakresu języków obcych, umiejętności zawodowych, kursów), warto stworzyć **programy edukacyjne** zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Mieszkańcy gminy wykazali zainteresowanie **kursami rozwoju zawodowego**, a także zajęciami edukacyjnymi dla dzieci.
- **Zajęcia muzyczne i nauka gry na instrumentach** są cenione przez mieszkańców, warto zatem wprowadzić taką ofertę w formie lokalnych kursów, dostępnych w obrębie gminy.

6. Tworzenie przestrzeni integracyjnych

- Wskazany jest **rozwój miejsc spotkań** i przestrzeni, które będą służyć mieszkańcom, szczególnie **młodszym grupom wiekowym**. Należy zatem rozważyć stworzenie miejsc, w których dzieci w wieku 10-14 lat mogłyby się spotykać, angażując się w różne aktywności (np. miejsce spotkań przy szkole, klub dla młodzieży).

7. Rozwój komunikacji i dostępności usług

- Dużym wyzwaniem jest **brak informacji** o dostępnych usługach i wydarzeniach w gminie. Należy **zwiększyć dostępność i skuteczność komunikacji** z mieszkańcami, w tym wdrożyć systemy informacyjne, które będą dostarczać bieżące informacje o dostępnych wydarzeniach, usługach oraz formach wsparcia.

8. Zwiększenie dostępności usług lokalnych

- Część mieszkańców gminy wyjeżdża do Wrocławia i innych miast, aby skorzystać z różnorodnych usług, takich jak **rehabilitacja**, **usługi zdrowotne**, **zajęcia sportowe**, czy **kultura**. Istnieje więc potrzeba

stworzenia **usług lokalnych**, które będą w stanie zastąpić wyjazdy do dużych miast, poprawiając komfort życia mieszkańców i zmniejszając konieczność wyjazdów.

9. Wsparcie dla rodzin wielodzietnych

- Choć **brak ofert** w zakresie usług skierowanych do **rodzin wielodzietnych** jest zauważalnym problemem, należy stworzyć programy wspierające te rodziny, takie jak **półkolonie, zniżki na usługi kulturalne i edukacyjne**, oraz **dedykowane zajęcia integracyjne**.

Podsumowanie

Na podstawie zebranych danych można wnioskować, że kluczowe obszary do rozwoju to: usługi dla dzieci i rodzin (szczególnie w zakresie psychologii, edukacji, sportu), rozwój oferty dla seniorów, oraz zwiększenie dostępności usług lokalnych. Skierowanie oferty w stronę **integracji rodziny, wspólnego uczestnictwa** w aktywnościach oraz **komunikacji** z mieszkańcami będzie kluczowe w tworzeniu efektywnych i dostosowanych do potrzeb usług społecznych w Gminie Siechnice.

8.2. Wnioski z warsztatu wydobywczego – młodzież

Służby Gminy Siechnice, podobnie jak w przypadku dzieci, w szczególności sposób podchodzą do konieczności zaspokojenia potrzeb młodzieży, ale przede wszystkim podkreślają wymóg skierowania oferty do rodziców. **Wyposażenie ich w kompetencje wychowawcze i podniesienie ich świadomości, jaki wpływ mają na zachowania swoich dzieci – specjaliści uznają za priorytet.** Podczas warsztatu w sposób szczególny wskazano taki obszar do pracy jak **psychoedukacja** – budowanie relacji, emocje, jak sobie z nimi radzić. Skupienie się na wzmocnieniu zaangażowania w życie swoich dzieci, ale nie opartego na nadmiernej kontroli.

Zdaniem przedstawicieli służb kluczowe w kontekście pracy z nastolatkami i rodzicami jest budowanie aktywności społecznej i odporności społeczeństwa na kryzysy poprzez współpracę ze specjalistami (psycholog dziecięcy, dla dorosłych, psychiatra dziecięcy, mediator, prawnik). Często widać potrzebę terapii dla całych rodzin. Ponadto powinny zostać poruszane takie tematy jak cyberprzemoc, docieranie z narkotykami przez Internet, dezinformacja, dojrzałość emocjonalna, zaburzenia odżywiania, uzależnienia. Młodzież i rodzice powinni mieć świadomość na temat konsekwencji czynów w szkołach. Część młodzieży to młodzi dorośli, którzy w sposób prawny są gotowi ponosić odpowiedzialność za swoje zachowania.

Podczas warsztatu wymieniano także potrzebę wprowadzenia usług o charakterze międzypokoleniowym. Dobrana forma pracy z rodzicami i młodzieżą musi być **atrakcyjna**. Dużą niezaspokojoną potrzebą młodzieży

na terenie Gminy Siechnice jest także brak miejsca spotkań dopasowanego do oczekiwań młodzieży.

Wnioski

1. **Brak przestrzeni dla młodzieży** – Młodzież poszukuje miejsca, gdzie mogłaby wyrazić swoje pasje i zainteresowania (np. wspólne gotowanie, krawiectwo, czy organizowanie wydarzeń kulturalnych).
2. **Potrzebna oferta tańszych usług sportowych** – Proponowany wspólny karnet na usługi sportowe i tanie opcje dla młodzieży mogą zachęcić ich do większej aktywności fizycznej.
3. **Komunikacja** – Istnieje potrzeba poprawy **komunikacji z młodzieżą** poprzez platformy, które są im bardziej znane (np. Instagram, Messenger, WhatsApp).
4. **Większe wsparcie psychoedukacyjne** – Współpraca z rodzicami w zakresie wychowania i emocji młodzieży jest niezbędna dla jej prawidłowego rozwoju.

8.3. Wnioski z warsztatu wydobywczego – dorośli

Przedstawiciele służb w Gminie Siechnice zwrócili uwagę na potrzeby wynikłe w kilku obszarach dotyczących codziennego funkcjonowania mieszkańców.

Projektowane usługi społeczne w zakresie **ochrony zdrowia** winny przede wszystkim zawierać w sobie możliwość pracy z psychiatrą, dietetykiem. Rehabilitacja powinna być kierowana w stronę przeciwdziałaniu wad postawy, być dostępna dla osób z niepełnosprawnością: dzieci, młodzieży i dorosłych, a także seniorów. W kwestii **bezpieczeństwa** zauważane są w dużym stopniu problemy z uzależnieniem – alkoholizm i narkomania. Przedstawiciele służb widzą także potrzebę zadbania o cyberbezpieczeństwo nie tylko dla seniorów, ale ogółu społeczności gminy.

Aspekt **organizacji pozarządowych** został podniesiony w oparciu o zauważane potrzeby wsparcia w rozpoczęciu działalności, pomocy w pisaniu wniosków o dofinansowanie działań, promocji organizacji pozarządowych w gminie a także współpracy NGO z sektorem prywatnym. W sprawie **pomocy społecznej** podniesiono temat mobilności usług, które mogą wędrować po sołectwach i dzielnicach bez konieczności transportu mieszkańców, realizacja warsztatów kompetencji rodzicielskich w bardzo szerokiej tematyce i tworzenie grup wsparcia dla rodzin. Uwidoczniona została potrzeba stworzenia miejsca, pomieszczenia na działania oddolne mieszkańców, Centrum Aktywności Lokalnej. Podniesiono także potrzebę szkolenia dla lokalnych liderów, którzy na co dzień zajmują się animowaniem społeczności w różnych obszarach.

Rekomendacje:

1. **Wprowadzenie mobilnych usług społecznych** – umożliwi to dotarcie z pomocą do mieszkańców na obszarach wiejskich, szczególnie w przypadkach, gdy dostęp do stacjonarnych punktów usługowych jest utrudniony.

2. **Stworzenie Centrum Aktywności Lokalnej (CAL)** – ważne, by stworzyć przestrzeń dla mieszkańców, gdzie będą mogli się spotykać, realizować własne projekty i inicjatywy. CAL mogłoby także pełnić funkcję centrum informacji o dostępnych usługach i wydarzeniach.
3. **Szkolenia dla lokalnych liderów i organizacji pozarządowych** – inwestycja w rozwój kompetencji liderów lokalnych oraz wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania funduszy i promocji ich działalności.
4. **Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych** – w tym zwiększenie oferty psychoterapii, rehabilitacji (np. dla osób z niepełnosprawnością), a także rozszerzenie oferty dotyczącej diety i zdrowia psychicznego.
5. **Współpraca z organizacjami pozarządowymi** – zapewnienie im wsparcia w pisaniu wniosków, pozyskiwaniu funduszy oraz w organizacji działań społecznych, co może przyczynić się do ich większego zaangażowania w życie gminy.

8.4. Wnioski z warsztatu wydobywczego – seniorzy

Służby podkreślają konieczność budowania oferty dla osób starszych, które na co dzień walczą z samotnością. Dobrą praktyką są działania w świetlicach wiejskich, które zapewniają alternatywną formę spędzania czasu wolnego wśród najbliższej, lokalnej społeczności i kluby seniorów zlokalizowane na terenie gminy. Konieczne do kontynuowania, a także poszerzenia oferty dla seniorów jest ich wsparcie psychologiczne oraz rehabilitacyjne. Sporym problemem w tej grupie okazuje się podatność na uzależnienia, gdy senior walczy z samotnością, dlatego priorytetem staje się oferta spędzania czasu wolnego. Ponadto służby pracujące na terenie gminy zauważają potrzebę zainicjowania mobilnych usług dla najstarszych szczególnie w obszarze pomocy społecznej.

WNIOSKI I REKOMENDACJE DO PROJEKTOWANIA USŁUG SPOŁECZNYCH DLA SENIORÓW:

1. **Mobilne usługi:**
 - Usługi takie jak **prawne, krawieckie, szewskie, dorabianie kluczy i ostrzenie noży** powinny być dostępne w różnych częściach gminy, aby seniorzy nie musieli daleko dojeżdżać.
2. **Zwiększenie oferty zdrowotnej:**
 - **Rehabilitacja oraz usługi stomatologiczne** powinny być dostępne bez długich okresów oczekiwania.
 - Stworzenie **podstacji pogotowia ratunkowego** na terenie gminy, aby poprawić **dostępność** w sytuacjach kryzysowych.
3. **Centrum aktywności dla seniorów:**

- **Klub dziennego pobytu**, możliwość skorzystania z **basenu**, **kino** oraz **kursy samoobrony** mogą pomóc seniorom w walce z **samotnością** i poprawie **jakości życia**.
- 4. **Bezpieczeństwo i infrastruktura:**
 - **Zamknięte przestrzenie dla psów**, **siłownie zewnętrzne** oraz „**psi ogródek**” mogą poprawić **komfort życia** seniorów.
 - Tworzenie bezpiecznych miejsc, gdzie seniorzy mogą się spotkać, integrować oraz brać udział w różnorodnych aktywnościach.
- 5. **Wsparcie w edukacji i komunikacji:**
 - **Zajęcia z kompetencji cyfrowych** dla seniorów, które pozwolą im na łatwiejsze poruszanie się w świecie nowoczesnych technologii i informacji.
 - Tworzenie platformy, która umożliwi **wymianę informacji** i usług wśród seniorów.

8.5. Wnioski z warsztatu wydobywczego – osoby z niepełnosprawnością i ich opiekunowie

W sposób szczególny przedstawicie służb, na bazie swoich doświadczeń, podkreślają potrzebę budowania oferty usług społecznych dla grupy o szczególnych potrzebach. Przede wszystkim zgłaszano postulat o tym, by podnieść poczucie bezpieczeństwa i budowania wzajemnego zaufania przez wspólne, integracyjne działania prowadzone w środowisku. Mówiono o dyżurach specjalistów dedykowanych dla tej grupy mieszkańców, a także o równoczesnym prowadzeniu wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, w trakcie trwania aktywności dla ich dzieci.

WNIOSKI I REKOMENDACJE DO PROJEKTOWANIA USŁUG SPOŁECZNYCH DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I ICH OPIEKUNÓW:

1. **Dostosowanie transportu:**
 - Stworzenie **wrażliwego transportu** dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów.
 - Ustanowienie odpowiednich **godzin połączeń transportowych** między sołectwami oraz do **Wrocławia**.
2. **Edukacja i wsparcie w zakresie specjalistycznym:**
 - Zwiększenie dostępu do **specjalistów**: rehabilitacji, laryngologii, biofeedbacku, przetwarzania słuchowego.
 - **Stworzenie klasy integracyjnej i przedszkola terapeutycznego** w Gminie Siechnice.
3. **Infrastruktura przyjazna osobom z niepełnosprawnością:**

- **Dostosowanie budynków** (np. windy, szerokie drzwi) w placówkach oświatowych oraz usługowych.
- 4. **Mobilność usług społecznych:**
 - Rozwinięcie **mobilnych usług** (np. pomoc krawiecka, szewska) oraz dostępność usług **psychologicznych** i **prawnych** na terenie gminy.
- 5. **Aktywności społeczne i sportowe:**
 - Utworzenie **klubu sportowego** dla osób z niepełnosprawnościami, zainspirowanego przykładem „**Start Wrocław**”.
 - Wsparcie **aktywnych form spędzania czasu**, takich jak **zajęcia sportowe** czy **terapia zajęciowa**.
- 6. **Budowanie integracji społecznej:**
 - Zainicjowanie **wspólnych działań integracyjnych** dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów.
 - **Wspólne wydarzenia** mające na celu **integrację międzypokoleniową** i **miedzysąsiedzką**.
- 7. **Wsparcie rodziców dzieci z niepełnosprawnością:**
 - Stworzenie programów wspierających **rodziców** w radzeniu sobie z wyzwaniami wychowawczymi i codziennymi trudnościami związanymi z niepełnosprawnością ich dzieci.

9. Wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy:

Metodologia badań

1. Dzięki zaangażowaniu członków Społecznej Rady ds. wdrażania Centrum Usług Społecznych opracowanie ankiety, a także jej późniejsza dystrybucja umożliwiła zebranie odpowiedzi od szerokiego grona odbiorców, dane pochodzą z wielu różnorodnych grup, są jakościowe i reprezentatywne dla społeczności Gminy Siechnice.
2. Badania jakościowe wskazały uwarunkowania lokalnej społeczności, ich motywacje i przeszkody w codziennym funkcjonowaniu – jest to baza do dalszych prac nad projektowaniem usług społecznych w gminie
3. Dobrana metodologia badań pozwoliła na stopniowanie szczegółowości poznawania zagadnień odpowiadająca specyfice tak dynamicznie rozwijającej się gminy jaką jest Gmina Siechnice. Wynikłe główne tematy w dobie ankietyzacji doprecyzowano na spotkaniach focusowych i spotkaniach w środowisku, a warsztat wydobywczy stał się miejscem konsultacji założeń i omówienia problemów w gronie lokalnych ekspertów.

Potencjał

1. Infrastruktura publiczna:

- **Centrum Kultury z Klubami oraz kluby sportowe** (np. KS ENERGETYK SIECHNICE) stanowią przestrzeń dla aktywności mieszkańców, w tym sportowych i kulturalnych.
- Istnieje **dostępność do terenów sportowo-rekreacyjnych oraz obiektów w przestrzeni publicznej**, takich jak **świetlice, biblioteki, kluby seniora**.
- Istnieją **trasy rowerowe oraz lokalne lasy i przestrzeń przyrodnicza**, która jest wykorzystywana przez mieszkańców, szczególnie do aktywności na świeżym powietrzu (np. w **Lasach Kotowickich**).
- Infrastruktura sportowa – hale sportowe przy szkołach

2. Zaangażowanie obywatelskie:

- **Młodzieżowa Rada Gminy Siechnice i inne inicjatywy młodzieżowe** są przykładami aktywności społecznych i oddolnych działań.
- Istnieje pewne poczucie **wspólnoty sąsiedzkiej** (w szczególności w mniejszych miejscowościach), gdzie mieszkańcy pomagają sobie nawzajem (np. pomoc powodziowa).
- **Organizacje pozarządowe** (np. Koła Gospodyń Wiejskich, stowarzyszenia w tym tworzone przez kościelne związki wyznaniowe) pełnią istotną rolę w animacji życia społecznego, integracji społeczności lokalnych, organizowaniu wydarzeń, zajęć i działań wspierających.
- **Jednostki pomocnicze – sołectwa i rady osiedli**

3. Edukacja i usługi kulturalne:

- Istnieje **dostępność do edukacji formalnej**, w tym dla dzieci z niepełnosprawnością, w szkołach i przedszkolach.
- **Biblioteki oraz ośrodki kultury** oferują dostęp do **zajęć kulturalnych, spektakli, warsztatów** dla dzieci i dorosłych.
- **Centrum Kultury z Klubami** są wykorzystywane do realizacji różnorodnych inicjatyw społecznych, kulturalnych oraz edukacyjnych.
-

4. Zdrowie i rehabilitacja:

- **Gminne usługi zdrowotne**, takie jak **przychodnie zdrowia – publiczne i niepubliczne, rehabilitacja**, stanowią istotny element wsparcia społeczności.

Potrzeby

1. Brak infrastruktury i przestrzeni do spotkań:

- Istnieje **niedobór przestrzeni** do organizowania większych wydarzeń, spotkań tematycznych, warsztatów i prelekcji, zarówno dla dorosłych, jak i młodzieży.
- **Młodzież** zgłasza brak przestrzeni do organizowania własnych inicjatyw, spotkań bez narzuconych tematów.
- Potrzebne są **miejsca do integracji międzypokoleniowej** oraz dla dzieci, młodzieży i seniorów, np. **Klub Młodzieżowy** czy **Centrum Aktywności Lokalnej**.

2. Komunikacja i dostęp do informacji:

- Wskazane jest stworzenie jednej **platformy informacyjnej**, która zbierałaby wszystkie komunikaty o wydarzeniach w gminie, umożliwiając dostęp do tych informacji w różnych formach (np. aplikacja, kalendarz, wydruki dla seniorów).
- **Szum informacyjny** oraz **brak skutecznej komunikacji** (mieszkańcy dowiadują się o wydarzeniach „po fakcie”) jest barierą w zaangażowaniu społecznym.

3. Usługi zdrowotne:

- Istnieje potrzeba rozszerzenia dostępnych usług zdrowotnych, takich jak **rehabilitacja, dostęp do specjalistów** (np. Dietetyka, psychodietetyka, rehabilitantów, terapeutów), szczególnie dla osób z niepełnosprawnością.
- **Długi czas oczekiwania na usługi medyczne**, zwłaszcza stomatologiczne, a także niedostateczna liczba usług rehabilitacyjnych w gminie.

4. Brak dostępu do transportu i mobilności:

- Mieszkańcy zgłaszają **brak odpowiedniego transportu**, szczególnie dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów, w tym **brak odpowiednich godzin transportu** między sołectwami.
- Potrzebne są **usługi transportowe**, w tym dedykowane dla osób starszych i z niepełnosprawnościami (np. „senioralna taksówka”, **transport na wydarzenia kulturalne i medyczne**).

5. Wsparcie psychologiczne i edukacyjne:

- Istnieje **potrzebna do większej liczby usług wspierających psychologicznie oraz kompetencyjnie** zarówno dzieci, młodzież, jak i dorosłych (np. spotkania profilaktyczne, grupy wsparcia, doradztwo zawodowe, wsparcie w radzeniu sobie z emocjami, umiejętnościami

społecznymi, problemami zdrowia psychicznego). Zgłaszane były potrzeby wsparcia biofeedback..

- o Potrzebne są **zajęcia edukacyjne**, w tym związane z **zachowaniami w internecie, cyberprzemocą, smogiem, szkoleniami z zakresu pierwszej pomocy i umiejętności życiowych**.

6. Potrzeba wsparcia dla rodzin z dziećmi:

- o **Brak usług dla dzieci z niepełnosprawnościami**, takich jak **terapia zajęciowa, zajęcia integracyjne**.
- o Potrzebne są **zajęcia dla młodych mam, grupy wsparcia**, które mogłyby pomóc im w trudnym czasie macierzyństwa i ułatwić wymianę doświadczeń.
- o **Półkolonie, warsztaty edukacyjne, pozalekcyjne zajęcia dla dzieci i darmowe porady prawne** są również potrzebą zgłoszoną przez rodziców.

7. Brak usług międzypokoleniowych:

- o **Integracja międzypokoleniowa** jest uznawana za ważną potrzebę. Mieszkańcy zgłaszają brak przestrzeni, gdzie różne grupy wiekowe mogłyby wspólnie działać, uczyć się i współpracować (np. **warsztaty integracyjne, spotkania międzypokoleniowe**).

8. Brak dostępu do aktywności sportowych i zajęć pozalekcyjnych:

- o Mieszkańcy zgłaszają **potrzebę dostępu do różnorodnych zajęć sportowych** – np. **rugby, szermierka, judo** – które obecnie muszą odbywać poza gminą. Ważne są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci najbliższej ich miejsca zamieszkania.
- o Potrzebne są **bezpieczne trasy pieszo-rowerowe**, oraz większy dostęp do **obiektów sportowych** w gminie, które umożliwiłyby rozwój aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

9. Wsparcie w środowisku grup seniorów i osób z niepełnosprawnościami a także ich opiekunów poprzez usługi opiekuńcze, wytnieniowe, asystenturę. Seniorzy oczekują wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa i telefonu zaufania.

Podsumowanie:

- **Potencjał** gminy obejmuje aktywne społeczności, silną infrastrukturę do organizowania wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz istniejące struktury wsparcia społecznego, takie jak kluby seniora i stowarzyszenia.
- **Potrzeby** społeczności koncentrują się na braku dostępnej przestrzeni do spotkań i działań integracyjnych, niedostatecznym wsparciu zdrowotnym i psychologicznym, problemach z komunikacją oraz dostępem do transportu, a także braku infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób

z niepełnosprawnością. W gminie konieczne jest także stworzenie większej liczby usług międzypokoleniowych oraz infrastruktury umożliwiającej rozwój sportu i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych.

10. Rekomendacje

1. Dostosowanie usług do lokalnych potrzeb

Analiza lokalnych potrzeb przed uruchomieniem usług – Ze względu na szybko zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą w Gminie Siechnice, przed wdrożeniem nowych usług społecznych należy zweryfikować bieżące potrzeby w poszczególnych miejscowościach. Zrozumienie lokalnych uwarunkowań i oczekiwań pomoże w tworzeniu odpowiednich programów odpowiadających na specyficzne potrzeby danej społeczności, która będzie bezpośrednim odbiorcą usług.

2. Wspieranie lokalnych liderów i integracja społeczna

- 1) Budowanie i wzmacnianie relacji z lokalnymi liderami – ważne jest, aby dbać o relacje z liderami lokalnymi, zapewniając im wsparcie w rozpoznawaniu potrzeb, tworzeniu wspólnej wizji działań i koordynowaniu aktywności społecznych. Umożliwi to lepsze zaangażowanie w życie gminy i wsparcie działań lokalnych społeczności.
- 2) Międzypokoleniowa integracja i równoległe prowadzenia w sąsiednich lokalizacjach usług dla różnych grup – Rekomenduje się zaprojektowanie usług w taki sposób, by zminimalizować problem samotności, zwłaszcza wśród seniorów i młodzieży, czy kłopoty logistyczne z dotarciem w kilka miejsc jednocześnie.

3. Stworzenie przestrzeni dla młodzieży

- 1) Usługi dedykowane młodzieży – Rekomenduje się stworzenie przestrzeni dla młodzieży, która będzie im oferować różnorodne formy spędzania wolnego czasu, w tym klubów młodzieżowych i innych nieformalnych miejsc do rozwijania swoich pasji. Młodzież powinna mieć możliwość współtworzenia tych przestrzeni, co zwiększy ich zaangażowanie i motywację do aktywności.
- 2) Należy zapewnić młodzieży dostęp do wsparcia, którego potrzebuje, aby wejść w dorosłość i uporać się z problemami, które sygnalizuje.

4. Zwiększenie dostępu do usług edukacyjnych i kulturalnych

Rozbudowa oferty kulturalnej – Warto poszerzyć ofertę kulturalną dostępną w miejscowościach gminy, szczególnie w zakresie organizacji warsztatów

artystycznych, koncertów, czy spotkań tematycznych. Usługi te powinny być dostępne lokalnie, aby mieszkańcy nie musieli wyjeżdżać poza gminę w celu skorzystania z takich wydarzeń.

5. Komunikacja i dostęp do informacji

Jednolity kanał komunikacji – Rekomenduje się stworzenie dedykowanego kanału komunikacyjnego, który zbierałby wszystkie informacje o usługach, wydarzeniach i inicjatywach w gminie. Taki kanał powinien być dostępny zarówno w formie cyfrowej (aplikacja mobilna, kalendarz mieszkańca), jak i analogowej (dla seniorów). To pomoże w lepszym dotarciu do wszystkich mieszkańców i ułatwi im dostęp do informacji o usługach.

7. Usługi zdrowotne i rehabilitacyjne

- 1) Rozwój usług w zakresie zdrowia psychicznego – Rekomenduje się rozwój dostępnych usług psychologicznych/psychiatrycznych, zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Warto wprowadzić regularne spotkania profilaktyczne z psychologami, które pomogą w rozwiązywaniu problemów społecznych, takich jak uzależnienia, agresja, zwiększyć dostęp dla mieszkańców Gminy do psychiatrii.
- 2) Mobilność usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych – Usługi specjalistyczne, w tym rehabilitacyjne, powinny być dostępne w formie mobilnej lub ułatwić dojazd do tych usług, zwłaszcza dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Dzięki temu mieszkańcy nie musieliby podróżować do innych miejscowości, a usługi dotarłyby bezpośrednio do ich miejsc zamieszkania.

8. Wzrost zaangażowania wolontariatu

Rozwój wolontariatu – Wolontariat ma duży potencjał w Gminie Siechnice, szczególnie w kontekście rozwiązywania problemów społecznych. Rekomenduje się stałe umacnianie struktur wolontariatu, który będzie wspierał działania w zakresie pomocy sąsiedzkiej, organizacji wydarzeń czy realizacji usług społecznych, a także integracji społeczności lokalnej.

9. Współpraca międzysektorowa

Partnerstwo międzysektorowe – Rekomenduje się rozwijanie współpracy między samorządem, organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym i mieszkańcami w celu realizacji usług społecznych. Współpraca ta powinna opierać się na zasadach równorzędności, wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany zasobów. Takie partnerstwo pozwoli na bardziej efektywne wdrażanie usług i rozwiązywanie problemów społecznych.

10. Zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów

Dostosowanie przestrzeni publicznych – Przestrzenie publiczne, takie jak biblioteki, świetlice, domy kultury czy placówki medyczne, powinny być w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, osób z problemami sensorycznymi, czy osób z trudnościami w poruszaniu się. Tworzenie dla tej grupy miejsca do spotkań, w tym grup nieformalnych dla opiekunów faktycznych

Asystentura społeczna i zawodowa. W przypadku osób zależnych opieka wytchnieniowa, transport, usługi opiekuńcze, teleopieka, telefon zaufania.

11. Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej

Współpraca z biznesem – Gmina powinna rozwijać współpracę z sektorem prywatnym i wspierać rozwój lokalnej przedsiębiorczości, szczególnie w zakresie świadczenia usług społecznych. Partnerstwa z firmami mogą przyczynić się do rozwoju nowych usług dla mieszkańców, a także poprawić dostęp do lokalnych zasobów.

12. Dostosowanie transportu publicznego

Poprawa dostępności transportu – Należy zadbać o dostępność transportu publicznego, szczególnie w obszarach, które są słabiej skomunikowane. Zwiększenie liczby kursów w godzinach szczytu, dostosowanie transportu do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie "senioralnych taksówek" to działania, które poprawią mobilność mieszkańców.

Podsumowanie:

Rekomendacje z diagnozy wskazują na potrzebę dalszego rozwoju i koordynacji usług społecznych w Gminie Siechnice, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb mieszkańców. Kluczowe jest stworzenie przestrzeni dla młodzieży, rozwój usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych, psychologicznych, edukacyjnych oraz zapewnienie lepszej dostępności do informacji i usług. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, rozwój wolontariatu oraz partnerstwa międzysektorowego są kluczowe dla sukcesu realizacji usług społecznych w gminie.

11.Konsultacje społeczne diagnozy

W ramach konsultacji społecznych projektu dokumentu pn. „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Siechnice” trwających od 28.05. do 11.06.2025 r. zrealizowano:

Spotkanie kierowane do przedstawicieli biznesu, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego: szkół, przedszkoli, bibliotek, ośrodków kultury itp. a także chętnych mieszkańców na spotkanie konsultacyjne dokumentu diagnozy usług społecznych

Konsultacje społeczne zorganizowane 6.06.2025 r. w sali sesyjnej Urzędu Miejskiego w Siechnicach o godz. 18:00 zgodnie z programem rozpoczęły się od prezentacji wyników ankiet i dyskusji o diagnozie usług społecznych w gminie Siechnice. W konsultacji wzięło udział około 30 osób, wśród nich znaleźli się reprezentanci JST, NGO i biznesu oraz mieszkańcy. Na podstawie odpowiedzi respondentów w ankietach oraz rozmów z mieszkańcami na spotkaniach, organizowanych od marca do czerwca został stworzony wykaz usług społecznych z podziałem na grupy odbiorców tj. młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie osób zależnych, dzieci, rodzice i dorośli. Uczestnicy zostali zaproszeni do głosowania i mieli wybrać te usługi, które są według nich najbardziej potrzebne do wdrożenia.

Priorytetowo zostały wskazane usługi, polegające na stworzeniu przestrzeni dla młodzieży do swobodnych spotkań, uwzględniających ich zainteresowanie oraz warsztaty budujące relacje rodzic-dziecko, a także usługi dot. profilaktyki zdrowia z obszarów: ginekologii, dermatologii, dietetyki, psychologii. Następnie podobną liczbę głosów otrzymały: transport/taxi społeczne dla seniorów, spotkania ze służbami, informujące o ofercie i możliwościach dla seniorów, pomoc w codziennych obowiązkach, wyjazdy wytchnieniowe oraz programy asystenckie dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, a dla dorosłych platforma informacyjna, aby komunikacja sprawniej docierała do wszystkich mieszkańców.

W kolejnej części spotkania rozmawialiśmy o potencjale i zasobach lokalnych gminy. Uczestnicy mieli za zadanie wypisać przy usługach specjalistów, NGO i firmy lokalne, które mogą świadczyć daną usługę. Na spotkaniu konsultacyjnym pojawiło się wiele nowych pomysłów, związanych ze współpracą wielosektorową i zaangażowaniem różnych grup społecznych na rzecz rozwoju usług i gminy Siechnice.

Spotkanie kierowane do członków Społecznej Rady ds. wdrażania Centrum Usług Społecznych

Konsultacje społeczne zorganizowane 9.06.2025 r. w sali w GOPS w Świętej Katarzynie o godz. 13:00. W konsultacjach wzięło udział 17 osób, członków Rady i pracownicy GOPS stanowiący przyszłą kadrę CUS. Na podstawie odpowiedzi respondentów w ankietach oraz rozmów z mieszkańcami na spotkaniach, organizowanych od marca do czerwca 2025 r. został stworzony wykaz usług

społecznych z podziałem na grupy odbiorców tj. młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie osób zależnych, dzieci, rodzice i dorośli. Uczestnicy zostali zaproszeni do głosowania i mieli wybrać te usługi, które są według nich najbardziej potrzebne do wdrożenia.

Konsultacje za pomocą formularza konsultacji społecznych

W terminie przeprowadzania konsultacji w formie pisemnej drogą pocztową lub poprzez Kancelarię Urzędu Miejskiego w Siechnicach, Kancelarię Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach w godzinach funkcjonowania lub w formie elektronicznej mieszkańcy za pośrednictwem przygotowanego formularza konsultacji społecznych mogli zgłaszać opinie, wnioski i uwagi do projektu Diagnozy.

Podczas konsultacji nie złożono formularzy z uwagami.

Spis rysunków

Rysunek 1 Wiek respondentów - grupa: dzieci.....	8
Rysunek 2 Respondenci jako uczniowie szkół z terenu gminy - grupa: dzieci.....	9
Rysunek 3 Miejsce zamieszkania – grupa: dzieci Źródło: Opracowanie własne.....	9
Rysunek 4 Wiek respondentów - grupa: młodzież	10
Rysunek 5 Miejsce zamieszkania - grupa: młodzież.....	11
Rysunek 6 Długość zamieszkania na terenie gminy - grupa: dorośli.....	11
Rysunek 7 Stan cywilny respondentów - grupa: dorośli.....	12
Rysunek 8 Wykształcenie respondentów - grupa: dorośli.....	12
Rysunek 9 Wiek respondentów - grupa: dorośli.....	13
Rysunek 10 Położenie Gminy Siechnice na terenie powiatu wrocławskiego Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.....	16
Rysunek 11 Podział administracyjny Gminy Siechnice.....	17
Rysunek 12 Struktura i położenie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021 – 2027	26
Rysunek 13 Zasięg terytorialny ZIT WrOF Źródło: Strategia ZIT.....	27
Rysunek 14 Piramida wieku i płci mieszkańców Gminy Siechnice Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)	31
Rysunek 15 Dynamika liczby ludności Gminy Siechnice na przestrzeni lat 2013-2023 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)	32
Rysunek 16 Gęstość zaludnienia gmin WrOF, rok 2023 [os/km ²] Źródło: Startegia WrOF	33
Rysunek 17 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci	78
Rysunek 18 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci	79
Rysunek 19 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: dzieci	80
Rysunek 20 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: dzieci	81
Rysunek 21 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie? - grupa: dzieci	82
Rysunek 22 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: dzieci.....	83
Rysunek 23 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: dzieci.....	84
Rysunek 24 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: dzieci.....	85
Rysunek 25 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież	86
Rysunek 26 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież	87
Rysunek 27 W jakiej miejscowości mieszkają Twoi najlepsi przyjaciele, znajomi, z którymi spędzasz czas? - grupa: młodzież	88
Rysunek 28 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież	89
Rysunek 29 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: młodzież.....	90

Rysunek 30 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie? - grupa: młodzież	91
Rysunek 31 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: młodzież	92
Rysunek 32 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: młodzież.....	93
Rysunek 33 Gdzie najchętniej korzystałabyś/ korzystałbyś z oferty zajęć i działań wspierających? - grupa: młodzież.....	94
Rysunek 34 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: młodzież	95
Rysunek 35 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? [Średnia] - grupa: dorośli	96
Rysunek 36 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? - grupa: dorośli.....	97
Rysunek 37 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? - grupa: dorośli.....	98
Rysunek 38 Na jakie czynności najchętniej przeznaczają Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli	99
Rysunek 39 Z kim najczęściej spędza Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli.....	100
Rysunek 40 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli	101
Rysunek 41 Jakie są Pani/ Pana zdaniem najważniejsze bariery w dostępie do usług na terenie gminy Siechnice? - grupa: dorośli.....	102
Rysunek 42 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście poza terenem gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli	103
Rysunek 43 Z jakich usług świadczonych przez Gminę korzystałaby Pani/ korzystałby na terenie gminy Siechnice w najbliższych dwóch latach? - grupa: dorośli	104
Rysunek 44 W jakie działania społeczne angażowała się Pani/ angażował się Pan na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli.....	105
Rysunek 45 W jakie działania społeczne organizowane przez gminę Siechnice włączyłaby się Pani/ włączyłby się Pan w ciągu najbliższych dwóch lat? - grupa: dorośli	106
Rysunek 46 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? - grupa: dorośli	107
Rysunek 47 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? [% odpowiedzi grup wiekowych] - grupa: dorośli.....	108

Spis tabel

Tabela 1 Etapy prac w czasie trwania diagnozy	5
Tabela 2 Zestawienie zorganizowanych badań focusowych podczas diagnozy	14
Tabela 3 Zestawienie zorganizowanych spotkań w terenie podczas diagnozy	14
Tabela 4 Ludność, powierzchnia i gęstość zaludnienia WrOF w 2013 i 2023 roku	32
Tabela 5 Liczba ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2013 i 2023	33
Tabela 6 Struktura ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku, lata 2013 i 2023	34
Tabela 7 Zgony mieszkańców na 1 tys. ludności w latach 2013-2023	38
Tabela 8 Przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców w latach 2013-2023	38
Tabela 9 Saldo migracji ogółem na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023	39
Tabela 10 Saldo migracji wewnętrznej na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023	39
Tabela 11 Liczba osób, które w latach 2019-2023 zameldowały się z Wrocławia do analizowanych gmin	40
Tabela 12 Liczba mieszkańców w wieku poniżej 3 lat, lata 2018 i 2023	42
Tabela 13 Żłobki i kluby dziecięce na terenie w 2018 i 2023 roku	43
Tabela 14 Dzieci uczęszczające do żłobków i klubów dziecięcych w 2018 i 2023 roku ..	43
Tabela 15 Liczba mieszkańców w wieku od 3 do 6 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023	44
Tabela 16 Placówki wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku	44
Tabela 17 Oddziały w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci przypadających na jeden oddział na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku	44
Tabela 18 Liczba mieszkańców w wieku od 7 do 14 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023	45
Tabela 19 Szkoły podstawowe ogółem i liczba ich uczniów na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku	45
Tabela 20 Wyniki egzaminu ósmoklasisty uzyskane w roku 2024 przez uczniów szkół z terenu WrOF	46
Tabela 21 Liczba mieszkańców w wieku od 15 do 19 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023	47
Tabela 22 Zestawienie organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Siechnice	51
Tabela 23 Zarejestrowane podmioty organizacji pozarządowych (NGO) z siedzibą na terenie Gminy Siechnice	61